

UGITI Kubayuwā

Katagarda ka nampa ki tā a kadanshi ku uya'in wa aduniyan, kobolo n ugiti u vuma, n ugiti wu unushi n atakaci a aduniyan n tsu na Kashile ko tsu tono n uma. Katagarda ku Ugiti ki tā upeci ali ugboku u gbagba'in u re.

1 Uya'in wa aduniyan n tsumani tsu ugiti tsu vuma. Ta punu ukuna wā Adamu n Hauwa, Kayinu n Habila, Nufu m mini ma na ma lya'i aduniyan, m mashilya mu ugadi ma Babila 1-11.

2 Tsumani tsu tsukaya ci cau tsa aza a Isaraila. Vuza iyain dada Ibrahi ayi vu na wi n uneki u kadu n kutono ku Kashile. Da o tonoi n tsumani tsu maku ma ni Ishaku m matsukaya Yakubu (ayi na e ci deke Isaraila), m muku kupa n i re n Yakubu ele vuza okpoi kumi ku umaci kupa n u re ka aza a Isaraila. Kadanshi ku utsura ko bonoi u maku mo yoku punu, Isufu, kobolo n ukuna u na u bankai Yakubu m muku n ni n na m buwai n limata i le a Masar.

Katagarda ka nampa kpamu ka ya'an tā kadan-shi ka uma. Ili yu utsura i dada ili i na Kashile ka ya'in. Ka gitata n kudana Kashile ka'a ka ya'in aduniyan, da ko kotsosoi n ukuna wu uzuwakpani u na u danai Kashile ki tā a kulya'a kelime n kindana uma a ni. Punu a katagarda ka raka, ukuna u Kashile u da u walai kelime, ayi vu na u tsu ya'anka uma afada kata u takacika aza a na a nusai. U uka le kelime kata kpamu u banka le, n u lapulai nwalu n le. Katagarda ka

tsumani ka nampa a dana ta ka'a adama a na ka
dika kadanshi ku uneki wa adu u uma n tsu na ka
kubanka uneki u ka du u nanlo u gbama.

Ili i na yu udari a katagarda ka nampa.

Uya'in wa aduniyan n uya'in u vuma 1:1; 2:25

Ugiti wu unushi n ugiti wa atakaci 3:1-24

Ili i na i dikai wa Adamu ali a kubana u Nufu
4:1; 5:32

Nufu m mini ma na ma lya'i aduniyan, 6:1;
10:32

Mashilya ma Babila 11:1-9

Ili i na i dikai u Shem ali a kubana u Iburam
11:10-32

Da aza a utsura, Ibrahi, Ishaku n Yakubu 12:1;
35:29

Ntsukaya n Isuwa 36:1-43

Isufu nu nkoshi n ni 37:1; 45:28

Aza a Isaraila a idika i Masar 46:1; 50:26

Uya'in wa aduniyan

¹ A ayin a ugiti, Kashile ka ya'an ta gadi n idika.

² Ana u ya'in idika, ta i da yi nannai babu ili,
kayimbi ka'a ka palai mala dem. Da Ayinviki a
Kashile a kanai kukara'asa punu a gadi vu mini
va.

³ Da Kashile ka danai, <<Ya'an ubuta dem wa
akana.>> Da ta na ubuta wa akanai.

⁴ Ana Kashile ke enei kutashi ku ga'an ta, da u
pecei kayimbi n kutashi.

⁵ Da Kashile ke dekei kutashi ka Kanna,
kayimbi kpamu Kayin. U ya'an ta ili i nampa ya a
kanna ka iyain. Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo, ele
dem kannu ke te ka'a.

⁶ Da Kashile ka danai, <<N zuwa ta kabanga ke pece mini ugboku u re, mini ma gadi m mini ma daka.>>

⁷ Da ta na ili yo okpoi nannai. Kashile ka ya'in nannai adama a na u pecuku mini ma na mi gadi m mini ma na mi daka.

⁸ Da Kashile ke dekei kabanga ka, <<Gadi.>> U ya'an ta ili i nampa ya a kanna ke ire. Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: ele dem kanna ke ire ka'a.

⁹ Da Kashile ka danai, <<Kasukpa mini ma na mi daka mo bolongu a ubuta u te, adama a na idika i dekpu yu uta kau.>> Da ta na ili yo okpoi nannai.

¹⁰ Da Kashile ke dekei ubuta u dekpu wa, <<Idika,>> ubuta u mini kpamu, <<Mala.>> Da Kashile ke enei ili i na u ya'in va yi ta n uga'in.

¹¹ Da Kashile ka danai, <<Ya'an idika dem yu utaka n yutishi, mi ta ma na ma kumatsa icu'u i le, ilya i matsa ilya, ndanga kpamu mu utaka n icu'u i na i kumatsa otoku e le ndanga.>> Da ta na ili yo okpoi nannai.

¹² Da idika dem i kanai kutaka n ica'ashi kakau. Icu'u i kanai kumatsasa icu'u uteku ci le kakau. Da ta na Kashile ke enei ili i na u ya'in va i ga'an ta.

¹³ Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: ele dem kanna ka tatsu ka'a.

¹⁴ Da Kashile ka danai, <<Ya'an kutashi kakau gadi ka akana, adama a na u pece kanna n kayin. A zuwa le ta o okpo urotu u na u kupece ayin, ayin a lyushi, n ayin a irana, n aya.

¹⁵ Kasukpa kutashi kakau gadi kpamu ka akana a ubuta dem.>> Da ta na ili yo okpoi nannai dem.

¹⁶ Kaṣhile ka ya'an ta kutashi ku gbagba'in ku re. Kutashi ku gbayin ku daḍa. Kanna ka lya'a tsugono n kanna, wotoi kpamu n kayin. Da u doku u ya'in azangata kpamu.

¹⁷ Kaṣhile ka zuwa ta ili i kutashi ya i yongo gaḍi, adama a na a akana a idika,

¹⁸ ciya a lya'a tsugono n kanna n kayin e pece kpamu kutashi n kayimbi. Da Kaṣhile ke enei ili i nanlo ya i ga'an ta.

¹⁹ Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: na lo dem a kanna ka nashi ka'a.

²⁰ Da Kaṣhile ka danai, <<Ya'an mini ma shana n adan n ili i wuma dem, kaṭa gaḍi kpamu u shana n icu'u yi nnu kakau.>>

²¹ Da Kaṣhile ka ya'in ili i gbagba'in i mala n icu'u ya adan kakau, nu nnu kakau kpamu nannai. Da Kaṣhile ke enei ili i nanlo dem i da i ga'an ta.

²² Da Kaṣhile ka zuwakai le unaṣingai, u danai, <<Matsai kaṭa i shatangu mala, nnu kpamu i yimkpa kaṭa i shatangu idika.>>

²³ Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: na lo dem a kanna ka tawun ka'a.

²⁴ Da Kaṣhile ka danai, <<Ya'an idika yu utaḱa n ili i wuma yaba dem n vicu'u vi ni, nnama raḱa, nu nnama m kpa'a kobolo n aza a na i o kurono atsuma a idika.>> Da ta na ili yo okpoi nannai.

²⁵ Kaṣhile ka ya'in icu'u yi nnama m kpa'a nu n kakamba dem, aza a wawa'a n aza a gbara-gbara yaba dem a kumatsa icu'u i ni. Da Kaṣhile ke enei ili i nanlo dem i ga'an ta.

²⁶ Da Kaṣhile ka danai, <<Ya'an ci ya'an vuma n iyotsonoi i tsu, kaṭa a ya'an kpamu tsu tsu.

Ele ɗa aza a na a kulya'aka adan a na i a mala tsugono, nnu n na mi gaɗi, nu nnama m kpa'a nu n kakamba, nu nnama n wawa'a n na mi o kurono atsuma a idika dem.>>

²⁷ Nannai ɗa Kaṣhile ka ya'in vuma uteku tsu na ayi wi, n iyoci i Kaṣhile i ɗa u ya'in ni, u ya'an le ta vuka n vali.

²⁸ Da Kaṣhile ka zuwakai le unaṣingai, ɗa u danai, <<Yimkpai, kaṭa i shatangu aduniyan, i kaṇa i ɗa kaṭa i lya'a tsugono tsa adan a na i a mala, nu nnu n gaɗi kobolo nu nnama n na mi o kurono atsuma a idika dem.>>

²⁹ Da Kaṣhile ka danai, <<Lana, n neke ɗa ta mita dem ma na mi a idika ma na ma kumatsa icu'u, nu ndanga dem n umaci u le u na wi n icu'u punu, adama a na o okpo ilikulya wa ɗa.

³⁰ N neke ta nnama n na mi a idika dem, nu nnu, nu nnama n na kpamu mi o kurono atsuma e le a idika, n ili i na yi a kuyinvika dem ica'aṣhi dem, adama a na yo okpo ilikulya'a i le.>> Ta ta na ili yo okpoi nannai.

³¹ Da Kaṣhile ka lanai ili i na u ya'in dem, ɗa we enei i ɗa i ga'an ta kau. Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: na lo dem a kanna ka tali ka'a.

2

A kanna ke cindere ɗa Kaṣhile ka uvukai

¹ Dada kuya'an ku gaɗi n idika kobolo n ili i na yi punu dem ku kotsoi.

² A kanna ke cindere ɗa Kaṣhile ko kotsoi ulinga u na u ya'in, ɗa wu uvukai a kanna ke cindere ka adama a ulinga u na u ya'in va.

³ Da Kashile ka zuwakai kannu ke cindere ka unasingai da u bonokoi ka'a kannu ka cida, adama a na a kannu ka nanlo ka'a Kashile ku uvukai.

Kashile ka ya'in vali n vuka

⁴ Na va daɗa arabali a tsu na a ya'in gadi n idika.

Ana Kashile Vuzavaguɗu u ya'in gadi n idika,

⁵ babu mita ko yutishi i yoku i na yu utai a idika. Adama a na a ayin a nanlo Kashile Vuzavaguɗu babu na u gitai kuyo'o mini. Babu vuza na kpamu u kucimba idika ya,

⁶ ama ayin a nanlo idika i da i ci jemgbe kata i tanatangu ubuta dem.

⁷ Da Kashile Vuzavaguɗu u ma'in ikyamba i vuma n kubuta ki idika.* Da wu uvulaka yi ni ayinviki a wuma a vunu vi ni, da vuma wo okpoi n wuma.

⁸ Da Kashile Vuzavaguɗu u ya'in kashina ka ndanga Adini a kasana, ta de u zuwai vuma vu na u ya'in va.

⁹ Da Kashile Vuzavaguɗu u zuwai icu'u yi ndanga kakau m gbonguroi punu a kashina ka. Da u zuwai ndanga n na mi n uga'in u kinda punu n na n kumatsa umaci u singai e mere ma kashina ma, da u zuwai kpamu punu ndanga n re, me te ma na me kuneke wuma, me te kpamu ma na me kuneke vuza kuyeve ki ili i singai n i gbani-gbani dem.

* **2:7 2:7** Udani <<vuma>> n <<idika>> n kadanshi ka ka aza a Yahuda a ciga ta kuyotsonoi i ta adanshi ili i te i da a ubuta u kudeke.

¹⁰ Kuyene kutaj a Adini, da ku ne'i kashina ka mini da ku peciki ali ugboku u nashi.

¹¹ Kula ku kuyene ku iyain ku da da Pishon, ku da da ku ci yene a kubana a idika i Havila gbende a ubuta u na azanariya i.

¹² Azanariya a idika i nanlo i ta cida, atamba n atali a singai i ta de feu a ubuta wa.

¹³ Kuyene ku ire ku da da e ci deke Gihon, ku ci yene ta a idika i Kushi dem.

¹⁴ Kula ku kuyene ku tatsu ku da da Tigirisu, ku ci yene ta a kuwala a ubon u kasana u Asiriya. Kudolu ku nashi tamkpamu ku da da e ci deke Yufiretu.

¹⁵ Da Kashile Vuzavagu du u zuwai vuma va punu a Kashina ka Adini ka. Adama a na wi inda kata u cimba ka'a mayin.

¹⁶ Da Kashile Vuzavagu du u danai ni, <<Vi ta a kufuda va lya'a ndanga n na mi punu a kashina ka dem,

¹⁷ sai madanga ma na ma kuzuwa vuza u ya'an n kuyeve ki ili i singai n i gbani-gbani ma da da va kulya'a ba. Kanna ka na baci vi lya'i ma'a, vi ta a kukuwa.>>

¹⁸ Da Kashile Vuzavagu du u danai, <<U ga'an vuma u yongo ende'en ni ba. Mi ta a kuya'anka yi ka baki ka singai.>>

¹⁹ N kayala ki idika ka'a Kashile Vuzavagu du u ya'in nnama n kakamba kobolo nu nnu n gadi dem. Da u tukaj le a ubuta u vuma adama a na we ene ko nini dai u kudeke le, tsu na baci de dem u dekei manama da ta na u kokpo kula ku ni.

²⁰ Da vuma va u ne'i nnama nu nnu n gadi raka ula.

Ama A_da_mu u ciya_u punu ka_ba_nki ka na ka ya'in ni ba.

²¹ Da Ka_hile Vuzavagu_du u zuwai vuma va alavu a na a_u kuwai ni. Ayin a na wi alavu, _{da} u talai ketele ka kakambu ka vali ka, _{da} u bonoi u palai ubuta_u wa n inyama.

²² Da Ka_hile Vuzavagu_du u ya'in vuka n ketele ka na u talai va, _{da} u bankai vuma va.

²³ Da vuma va vu danai,
<<Na va da_{da} ketele ka na kutai wa_u va,
n inyama i na yu utai wa_u va.

Kula ku ni ku _{da} <vuka>
adama a na ta punu a_u utakai ni u vali.>> †

²⁴ I da_{da} i zuwai _{da} vuma u kuka_sukpa_u ana_{ku} a_u ni n esheku, adama a na u bolongu ka_{ci} ka_u ni a_u ubuta_u u te n vuka vi ni, ka_{ta} o okpo ikyamba i te.

²⁵ Vali va n vuka vi ni dem oshombodi a _{da} i, ama babu vuza na u panai wono u vutoku.

3

Vuma u nusakai Ka_hile

¹ Koko ka la'a ta_u nnama n na Ka_hile Vuzavagu_du u ya'in dem n ugboji. Da ke e_{cei} vuka va, <<Mayu _{da} Ka_hile ka danai, <Ka_{ta} i lya'a umaci wu ndanga u na wi punu a kashina ka ba?> >>

² Da vuka va vu danai koko ka'a, <<Ci ta_u a kufuda tsa lya'a umaci wu ndanga dem n na mi punu a kashina ka,

³ ama Ka_hile ka dana ta, <Ka_{ta} i lya'a ma_{da}nga ma na mi punu e mere ma kashina ma ba. Ko

† 2:23 2:23 Katagarda ku ugiti udani <<vuka>> n <<vali>> n kadanshi ka ka aza a Yahuda a ciga ta_u kuyotsonoi i ta_u adanshi ili i te i _{da} a_u ubuta_u u kudeke.

kusa'wa kaṭa i sa'wa ba. Kanna ka na baci i sa'wai ma'a, yi ta a kukuwa.> >>

⁴ Ama da koko ka danai vuka va, <<Mayun da i kukuwa ba.

⁵ Kashile ka ke yeve ta kanna ka na baci i lya'i madanga ma, aṣhi a da i ta a ku padukpa, kaṭa kpamu yo okpo uteku tsu Kashile.* Yi ta e kuyeve ili i gbanigbani n ili i singai.>>

⁶ Ana vuka va ve enei umaci u madanga wa wi ta n uga'in u kulya'a, n uga'in u kinda. U ciga ta kpamu u ciya cico'o tsu na ci punu, da u ta'i umaci u madanga wa da u lya'i. Da u ne'i vali va, da da u lya'i feu.

⁷ Da dem vi le aṣhi e le a padukpai, da e enei kaṣi ke le oshombodi. Da a jilyai ayuku a madanga ma maḃiri, da a ya'ankai kaṣi ke le ciyampa.

⁸ N kulivi, da a panai izumgbi i Kashile Vuzavagudu a kukara'a a kashina ka, da a sumai e shedeki punu a ndanga n kashina ma.

⁹ Ama da Kashile Vuzavagudu ke dekei vuma va, u danai, <<Te dai vi?>>

¹⁰ Da vuma va wu ushuki, <<M panaka wu ta a kukara'a a kashina da da m panai wovon, adama a na mi ta koshombodi da n shedeki.>>

¹¹ Da Kashile Vuzavagudu we ecei ni, <<Yayi u danai koshombodi ka'a vi? Ko vi lya'a ta madanga ma na n danai kaṭa vi lya'a ba va?>>

* **3:5 3:5** Uteku u na kadanshi ka aza a Yahuda ka danai, <<Yi ta o kokpo uteku tsu Kashile>> ka kutu mayin ba, ko <<uteku tsu Kashile>> ko <<uteku tsu amali.>>

¹² Da vuma va u danai, <<Vuka vu na vu nekei mu u yongo nu mpa, ayi ḏa u ta'i maḏanga ma ḏa u ne'i mu ḏa n lya'i.>>

¹³ Kaṣhile Vuzavaguḏu ke ecei vuka va, <<Yiḏai i zuwai ḏa vi ya'in nannai?>>

Da wu ushuki, <<Koko ka'a ka_yaṁsai mu, ḏa n lya'i.>>

¹⁴ Da Kaṣhile Vuzavaguḏu u danai koko ka, <<An vi ya'in nannai, una u na mi a kuya'anka wu, u la'a ta wu nnama m kpa'a kobolo nu n kakamba dem ali nu nnu feu. Vi ta a kuya'an nwalu n kaṣuma ka nu o kurono a iḏika. Kubuta ku ḏa vi kulya'a a ayin a wuma a nu ra_ka.

¹⁵ Mi ta a kuzuwaka ḏa tsurala avu n vuka va, a kaṣuma ka ntsukaya n nu kobolo nu ntsukaya n vuka ma. Wi ta o kuboso wu a kaci, ama avu vi ta a kuluma yi a ka_civa.>>

¹⁶ Da u danai vuka va, <<Vi ta e kene atakaci n aḃundai a na n kuneke wu a ubuta u limata.

Nu mbaḷa n ḏa va kumatsa muku. Kaḏu ka nu ki ta o kuyongo a ubuta u vali nu, ayi ḏa ta na u kulya'a tsugono wa nu.>>

¹⁷ Da Kaṣhile Vuzavaguḏu u danai Aḏamu, † <<Adama a na vu pana ta kadanshi ka vuka vu nu, ḏa vi lya'i maḏanga ma na n danai nu <Kaṭa vi lya'a ba,> adama a nu n ya'anka ta iḏika dem una,

† **3:17 3:17** Udani kula <<Aḏamu>> n kadanshi ka aza a Yahuda u dana tsu ta <<vuma>> ḏa.

sai vi ya'an atakaci kafu vi lya'a,
ali kanna ka na vu kuwai.

¹⁸ Idika yi ta a kumatsa awana m mita ma gbani-
gbani,
imacishi i kakamba i da kpamu va kulya'a.

¹⁹ Vi ta e kulemgbe
kafu vi lya'a ilikulya,
ali kanna ka na vu bonoi punu a idika ya,
adama a na ta punu vu utai.

Avu kubuta ku da,
a kubuta ku da kpamu vo kubono.>>

²⁰ Da Adamu u ne'i vuka vi ni kula Hawa, ‡
adama a na ayi da u kokpo akaya a uma raka.

²¹ Da Kashile Vuzavaguđu u ya'ankai Adamu n
vuka vi ni aminya a ukpan.

²² Da Vuzavaguđu u danai, <<Gogo na vuma wo
okpo ta tsu tsu, u yeve ta kasingai n kawuya. Kata
a kasukpa yi u ta'a ali u lya'a a katsuma ka ndanga
n kuneke wuma n kasingai ba, ta lo wo yongo n
wuma kowanai>>

²³ Da Kashile Vuzavaguđu u lokoi vuma va
punu a Kashina ka Adini ka. Adama a na u bana
u ya'an vicimba a ubuta u na a utakai ni.

²⁴ Ana u lokoi vuma va, da u zuwai de corobi§
a nashi punu a kashina ka a ubon u kasana, n
otokobi a akina a kulya'a una u re dem adama a
na a sanaka vuma va ku'uwa a kashina ka.

4

Kayinu n Habila

‡ **3:20 3:20** Udani <<Hawa>> n kadanshi ka aza a Yahuda u dana
tsu ta <<uma raka>> da. § **3:24 3:24** Corobi ili i yoku i da i na yi
n evelyu tsu kalingata

¹ Da Adamu u vaki n vuka vi ni Hawa, da u ya'in katsuma, da u matsai Kayinu.* Da u danai, <<Vuzavagudu u banka mu ta, da n ciyai kolobo.>>

² Ayin a na i lo, da u matsakai ni vangu da u ne'i ni kula Habila.

Ana u gbonguroi da wo okpoi magubi, ayi Kayinu tamkpamu wo okpoi kacimbi.

³ A ayin a vukya'a, da Kayinu u bankai Vuzavagudu n kune'e ki ili i kashina i ni.

⁴ Ama ayi Habila u zagbai mokyon ma singai ma na a gitai kumatsa. Da u kidai, da u bankai Vuzavagudu nu mburusa. Da ta na Vuzavagudu wi isai alyuka a ni.

⁵ Ama u pana uyo'o u Kayinu n alyuka a ni ba. Da Kayinu u ya'in wupa, kadu ka ni ka namgbai.

⁶ Da Vuzavagudu we ecei ni, <<Yidai i zuwai da vi ya'in wupa? Yidai i zuwai da asuvu a nu a namgbai?

⁷ Ashe vi ya'an baci ili i singai a kisa i da ba? Vu lapula baci ba, unushi u da lo a utsutsu a kuvana wu, adama a na u lya'a utsura u nu. Ama u ga'an ta vu la'a u da.>>

⁸ Da Kayinu u danai vangu vi ni Habila, <<Ya'an tsu bana a kakamba.>> Ele de a kakamba, da Kayinu u galai Habila.

⁹ Ayin a na i lo, da Vuzavagudu we ecei Kayinu, <<Te dai ambu wi?>>

Da Kayinu wu ushuki, <<Mpa n yeve ba. Mpa da kindi ka vangu va?>>

* **4:1 4:1** Udani <<Kayinu>> n kadanshi ka aza a Yahuda wi ta a kudana tsu <<Zakuciya.>>

¹⁰ Da Vuzavagudu u danai, <<Yidai i zuwai da vi ya'in nannai? Adama a na mpasa n ambu mi ta a malapa mu una punu a idika a kutawa wa va.

¹¹ Gogo na idika i na i bayuwai adama a na yi isa mpasa n ambu e ekiye a nu, i ya'anika wu ta una.

¹² Ubuta u na vu banai dem, ko vi ya'an ulinga nini, idika ya yo kudoku ya matsa ili ba. Uteku n anana vo okpo ta vuza vu kakarasa punu a idika.>>

¹³ Da Kayinu u danai Vuzavagudu, <<Atakaci a va a la'a ta utsura u va.

¹⁴ Gogo na vu loko mu ta a idika ya, mi ta o kokpo usokongi a ubuta u nu, kata mo okpo kakarashi punu a aduniyan, vuza na we enei mu dem wi ta a kuna mu.>>

¹⁵ Da Vuzavagudu wu ushuki u danai, <<Ta nannai ba! Vuza na baci dem wu unai Kayinu mi ta feu a kutakacika yi ali kucindere.>> Da Vuzavagudu u zuwakai ni urotu adama a na vuza na de dem u cinai ni kata wu una yi ba.

¹⁶ Da Kayinu u kasukpai kelime ka Vuzavagudu da u laza u banai u dasangi a idika i Nodu a Kasana ka Adini.

Ntsukaya n Kayinu

¹⁷ Dada Kayinu u vaki n vuka vi ni da u ya'in katsuma u matsai maku da u ne'i ni kula Anuhu. Ayin a nanlo ayi a kuma'a likuci da u nekei likuci ya n kula ku maku ma ni Anuhu.

¹⁸ Da a matsakai Anuhu maku da u nekei ni kula Iradu, da Iradu u matsai Mehaluja da Mehaluja u matsai Metusela esheku a Lameji.

¹⁹ Lameji u zuwai aṁaṁi e re vuza te kula ku ni ku ḁa Ada kula ku vuza te Zila.

²⁰ Da Ada u matsai Jabalu, ayi ḁa esheku a aza a na o kuyongo a apam n a gubai kuzuwa ku le.

²¹ Vuza ni ḁa Jabalu vuza na wi esheku a awa'i a umolu n aliki a ishari.

²² Da Zila u matsai Tubula-kayinu vuza na u ci yima ilanga n iyum. Taku vu Tubala-kayinu ayi ḁa Nama.

²³ Kanna ke te Lameji u danai aṁaṁi e re a ni,
<<Ada n Zila, panakai mu,
aḁa aṁaṁi a Lameji,
n sa'wa ta kuna kolobo ko yoku
adama a na u uka mu ta muna.

²⁴ I baci a kuna uma e cindere adama a vuza na wu unai Kayinu,
I ta a kuna uma amangatatsunkupa n uma
e cindere adama a vuza na baci wu unai
Lameji.>>

²⁵ Da Adamu u doku u vaki n vuka vi ni, ḁa u ya'in katsuma. Da u matsai maku mo yoku, ḁa vuka vi ne'i ni kula Shitu.† U danai, <<Kashile ke neke mu ta maku mo yoku, adama a na Habila u buwa lo ba, Kayinu wu una yi ta.>>

²⁶ Shitu feu u matsai maku mo kolobo, ḁa u ne'i ni kula Enos.

A ayin a nanlo a ḁa uma a kanai kudeke kula ku Vuzavaguḁu.

5

A ayin a Adamu a Kubana a Ayin a Nufu

† 4:25 4:25 Udani u kula <<Shitu>>, n kadanshi ka aza a Yahuda, kula ku ḁaḁa <<Shilekene.>>

¹ Na va dāda tsumani tsu muku ma_Adamu.

A ayin a na Kašhile ka ya'in vuma u ya'an yi ta n iyoci i Kašhile.

² U ya'in le vuka n vali, da u zuwakai le unašingai. Ana u ya'in le u dekei le <<Uma.>>

³ Ayin a na Adamu wi n aya amangataalinkupa* (130), da u matsai maku ma na mo yotsoi ni, da u ne'i ni kula Shitu.

⁴ Ana Adamu u matsai Shitu da u yongoi aya amangatawunkunlai (800) kpamu, da ayin a nanlo, u doku u matsai muku mu nkere n olobo.

⁵ Adamu u ya'an ta aya amangatawunkuci n kamangankupa (930), da u kuwai.

⁶ Shitu wi ta n aya amangatawun n a tawun (105), da u matsai Enos.

⁷ Ana u matsai Enos, da u doku u ya'in aya amangatawunkunlai n e cindere (807) da ayin a nanlo, u doku u matsai muku mu nkere n olobo.

⁸ Shitu u ya'an ta aya amangatawunkuci n kupa n e re (912), da u kuwai.

⁹ Enos wi ta n aya amanganashinkupa (90), da u matsai Kenan.

¹⁰ Ana u matsai Kenan, da Enos u doku da u ya'in aya amangatawunkunlai n gendu (815). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mo olobo ni nkere.

¹¹ Enos u ya'an ta aya amangatawunkuci n a tawun (905), da u kuwai.

¹² Ana Kenan u yawai aya amangatatsunkupa (70), da u matsai Mahalale.

* 5:3 5:3 Lāna kapashi ka 48 kubayuwa a ubuta u na a ya'in kadanshi ki ilamba n Cishingini.

¹³ Ana a matsai Mahalale, ɗa u doku ya'in aya amangatawunkunlai n amangere (840). A katsuma ka ayin a nanlo, u doku u matsai muku mo olobo ni nkere.

¹⁴ Kenan u ya'an ta aya amangatawunkuci n kupa (910), ɗa u kuwai.

¹⁵ Ana Mahalale u yawai aya amangatatsu n a tawun (65), ɗa u matsai Jaredu.

¹⁶ Ana u matsai Jaredu, ɗa Mahalale u doku u ya'in aya amangatawunkunlai n kamangankupa (830). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mo olobo nu nkere.

¹⁷ Mahalale u ya'an ta aya amangatawunkunlai n amanganashinkupa n a tawun (895), ɗa u kuwai.

¹⁸ Ana Jaredu wi n aya amankunlai n e re (162), ɗa u matsai Anuhu.

¹⁹ Ana u matsai Anuhu, ɗa u doku u ya'in aya amangatawunkunlai (800). A katsuma ka ayin a nanlo, u doku ɗa u matsai muku mo olobo ni nkere.

²⁰ Jaredu u ya'an ta aya amangatawunkuci n amangatatsu n e re (962), ɗa u kuwai.

²¹ Ana Anuhu u yawai aya amangatatsu n a tawun (65), ɗa a matsakai ni Metusela.

²² Ana a matsai Metusela, ɗa Anuhu u doku u ya'in aya amangatawantatsu (300). A ayin a nanlo, u doku ɗa u matsai muku mo olobo ni nkere.

²³ Anuhu u ya'an ta aya amangatawantatsu n amangatatsu n a tawun (365).

²⁴ Anuhu u yongo ta o kutono Kashile, ɗa u lazai adama a na Kashile ka ɗika yi ta a kubana gadi.

²⁵ Ayin a na Metusela wi n aya amangatawun n amanganashi n e cindere kuci n e cindere (187), da a matsakai ni Lameji.

²⁶ Ana a matsai Lameji, Metusela u doku u ya'in aya amangatawencindere n amanganashi n e re (782) da u doku u matsai muku mo olobo ni nkere.

²⁷ Metusela u ya'an ta aya amangatawunkuci n amangatatsu n kuci (969), da u kuwai.

²⁸ Ana Lameji u yawai aya amankuci n e re (182), da a matsakai ni kolobo.

²⁹ U ne'i maku ma ni kula Nufu.† U danai, <<Adama a na ayi da u kutuka n wuvuki wu ulinga u na ci a kuya'ansa, adama a na Vuzav-agudu u ya'anka ta idika ya una.>>

³⁰ Ana a matsai Nufu, da Lameji u doku u ya'in aya amangatawantawun n amanganashinkupa n a tawun (595), wi ta kpamu m muku mo olobo ni nkere.

³¹ Lameji u ya'an ta aya amangatawencindere n amangatatsunkupa n e cindere (777), da u kuwai.

³² Ayin a na Nufu u yawai aya amangatawantawun (500) da u matsai muku n tatsu, Shem, Ham n Jafe.

6

Unushi u uma m mini ma na ma lyai aduniyan

¹ Ana uma a gitai kuyimkpa punu a aduniyan, da kpamu a matsakai le nkere punu.

² Muku n Kashile me enei nkere n vuma mi ta n uga'in kau, da a zagbakai kaci ke le aza a na a luwai le da a zuwai.

† 5:29 5:29 Udani u kula <<Nufu>> n kadanshi ka aza a Yahuda ku da da <<Jebekene.>>

³ Da Vuzavagudu u danai, <<Mi a kufuda kugbama asuvu adama a na vuma u yongo ali a kubana ayin uteku n uteku ba, wi ta a kukuwa. Aya a ni a kulaza amangatawun n kamanga ba.>>

⁴ Aza a Nefilim o yongo ta a idika ya kafu ayin a nanlo a, ali n ayin e kelime dem. Ana muku n Kashile n vaki ni nkere n uma ma, da a matsai muku, muku n nanlo ele da okpoi aza a utsura a uma dem.

⁵ Da Vuzavagudu we enei kawuya ka ka yimkpa ta a aduniyan, kusheshe ku vuma ayin dem ku wuyana ta feu kau.

⁶ Vuzavagudu u balai katsuma a na u ya'in vuma a aduniyan, da ka du ka ni ka namgbai kau.

⁷ Da Vuzavagudu u danai, <<Mi ta a kutakpa vuma vu na n ya'in punu a aduniyan, uma kobolo nu nnama dem, kobolo n ili i wuma i na yi o kurono atsuma e le a idika, kobolo nu nnu n gadi adama a na ka du ka va ka namgba ta a na n ya'in le.>>

⁸ Ama Nufu u ciyai mapasa ma singai u Vuzavagudu.

⁹ Na da tsumani tsu Nufu.

Nufu vuza vu usubi da, da kpamu wi babu unushi a ubuta u uma a ayin a ni, u ya'an ta kpamu nwalu n Kashile.

¹⁰ Nufu wi ta m muku n tatsu, ele da Shem, Ham n Jafe.

¹¹ Gogo na uma a aduniyan a namgba ta a kasukpai Kashile da kpamu i tukpa n kawuya.

¹² Kaṣhile kenei tsu na uma a aduniyan a shanai n kawuya, adama a na uma a aduniyan raḱa a langaṣa ta uye u le n kawuya.

¹³ Kaṣhile ka danai Nufu, <<N sheshe ta de kuna uma a aduniyan a nampa raḱa, adama a na idika i nampa i shana ta n kawuya. Mayun n kuna ta uma dem n idika ya feu.

¹⁴ Adama a nannai vi ya'anaka kaḱi ka nu kpantsu nu ndanga n kakawu, vi ya'an ku da unu-unu kaṭa kpamu vu paḱara ku da n cirupa asuvu m pulai dem.

¹⁵ Na da uteku u na va kushe'we ku da, ugadi u yawa udashi amangatawenre n amangere n kupa (450) wanshi kpamu udashi amangatatsu n kupa n u tawun, kaṭa kpamu kashani ka ni ka yawa udashi amangere n u tawun.

¹⁶ Vi ya'anaka kpantsu ka n kukpa'a, kaṭa vu buka kaḱanga gadi ka na ka lazai udashi u te n kagimi ba. Vu zuwa utsutsu a kakambu ka ni kaṭa vu zuwa kpamu punu kirukpa a ḱaka m mere, kobolo kpamu n gadi dem.

¹⁷ Mi ta a kutuka m mini ma na n kuna uma n ili i na i buwai dem a aduniyan a nampa. Ili i na yi n ayinviki dem, Ili ya aduniyan dem yi ta a kukuwa.

¹⁸ Ama mpa mi ta a kinda uzuwakpani u na tsu zuwakpanai, kaṭa vu uwa a kpantsu ka avu m muku n nu n vuka vu nu n amaḱi a muku n nu.

¹⁹ Vu uka punu a kpantsu ka ili i wuma i re i re, vali n vuka kobolo n avu adama a na vi isa wuma u le.

²⁰ Vi ḱika nnu icu'u kakau feu aza e re e re nu nnama n na m buwai aza a na i o kurono aṭsuma e

le a idika, vu uka le punu adama a na a isa wuma u le.

²¹ Vi dika ili kulya'a i na yi kulya'a dem kaṭa_vu fobo punu adama a_ḁa_kobolo nu nnama ma.>>

²² Nufu u ya'an ta_ili dem derere uteku u na Kaṣhile ka danai ni.

7

Mini ma na ma lya'i aduniyan

¹ Da Vuzavaguḁu u danai Nufu, <<Uwa a kpantsu avu n limata i nu dem adama a na me ene ta_avu vuza ciḁa ḁa a_kuta_wa_wa_va_a_katsuma_ka aduniyan dem.

² Dika nnama n cindere n cindere a_katsuma_ka nnama n ciḁa vuka n vali. Nnama mu unata vi dika n re n re vuka n vali koci.

³ Nnu n gaḁi kpamu nannai ugboku u cindere u cindere vuka n vali, adama a na icu'u yu nnama dem nu nnu i ciya aza a wuma punu a aduniyan.

⁴ Adama a na gogo na ayin e cindere a ḁa o okpoi a na mo kuyo'o mini, ayin a amangere kannu n kayin adama a na mu una ili i wuma dem m mini, ili i wuma i na n ya'in mi ta_a kutakpa i ḁa raḁa.>>

⁵ Da Nufu u ya'in ili dem raḁa_uteku u na Vuzavaguḁu u danai ni.

⁶ Nufu wi ta_n aya_amangatawaṇṭali (600), ayin a na mini ma lya'i idika.

⁷ Nufu n vuka vi ni, m muku n ni, n amaḁi e le, ḁa a uwai a kpantsu ka. Adama a na a la'aka n wuma u le.

⁸ Kobolo nu nnama n kutakuma nu n na a kukpaḍa kutakuma, nu nnu, n ili i na yi o kurono atsuma a idika dem.

⁹ Aza e re e re vuka n vali a banai u Nufu. Da a uwai a kpantsu ka, uteku tsu na Kaṣhile ka danai Nufu.

¹⁰ Ana ayin e cindere a lazai ḍa mini ma na ma lya'i aduniyan ma tawai.

¹¹ A kanna ka kupa n ke cindere n wotoi u ire a kaya ka amangatawantaḷi ka ayin a wuma u Nufu, ḍa mini mo bosoi ma kaṇai kuwa n u yo'i ḍa atusu a gaḍi dem a bayuwai.

¹² Da u kaṇai kuyo'o mini a aduniyan ali ayin amangere kanna n kayin.

¹³ A kanna ka nanlo ka ḍa Nufu n vuka vi ni a uwai a kpantsu ka kobolo m muku n tatsu n ni Shem, n Ham, kobolo n Jafe, n amaḱi e le.

¹⁴ I ta Punu a kpantsu ka kobolo nu nnama n kakamba nu nnama m kpa'a icu'u kakau, aza a na o kurono atsuma a idika feu nu nnu kakau n ili ye evelyu i na i buwai.

¹⁵ Aza e re e re ili i na yi n ikyamba a kuyinvika de dem, i uwai punu a kpantsu ka n Nufu.

¹⁶ Nnama n na n uwai a kpantsu vuka ḍa n vali icu'u kakau uteku u na Kaṣhile ka danai Nufu, ḍa Vuzavaguḍu u bayangi utsutsu wa.

¹⁷ U kaṇai kuyo'o mini a aduniyan ali ayin amangere. Uteku tsu na mini ma kaṇai kushana, ḍa kpantsu ku kaṇai kutaḍukpa gaḍi nannai.

¹⁸ Da mini mo doku ma yinkpasakai aduniyan n abundai, ḍa kpantsu ka ku taḍukpai a gaḍi vu mini va.

¹⁹ Da mini mo doku ma yinkpasakai aduniyan n abundai, ali kusan ku gbagba'in a idika dem ku libai.

²⁰ Da mini mo doku ma dangai gadi kau ali ma palai nsasan m gbagba'in kakau n na n lazai ubapi kamanga.

²¹ Ili i na i tsu zumgba punu a aduniyan n wuma dem i da i kuwai a mini, nnu nu nnama, nu nnama n kakamba ali n uma a na i aduniyan dem da mini mu unai le.

²² Ili i wuma i na yi n ayinviki dem a idika i kuwai.

²³ Ili i na yi punu a aduniyan dem a purangu ta i da. Uma nu nnama n ili i na yi o kurono atsuma a idika dem, nnu n ili i na i buwai. Nufu da koci u buwai n wuma n aza a na a uwai a kpantsu ka n ayi.

²⁴ Mini ma ma pala ta aduniyan ali ayin amangecindere n kupa (150).

8

Mini ma na ma lya'i aduniyan mo kotsoi

¹ Ama Kashile ka cibai n Nufu nu nnama m kpa'a nu n kakamba aza a na i punu a kpantsu dem. Da u suki wunlai a aduniyan, da mini ma me jebei.

² Ubuta u na wi a kuwa mini dem n atusu a gadi dem da a biniki, da mini ma kasukpai kudakpa a idika.

³ Da mini ma gitai ku kukpa sawu, ana ma yawai ayin amangatawun n amangerenkupa (150) da me jebei gbende,

⁴ a kanna ka kupa n e cindere o wotoi u cindere, ɗa kpantsu ka ku cipai a kusan ku Arara.

⁵ Da mini ma ma lya'i kelime n kujebe ali a kubana o wotoi u kupa. A kanna ka iyain o wotoi u nanlo wa ɗa gaɗi vu nsasan va vu gitai kuta e keteshe.

⁶ Ana ayin amangere a ya'in ɗa Nufu u bayuwai katusu ka na u ya'in a kpantsu ka,

⁷ ɗa u kasukpai kagawun. Da kagawun ka kanai ciɗinkpi n u bonoi ali ayin a na mini mo kotsoi a idika.

⁸ Megeshe kenu ɗa Nufu u doku ɗa u kasukpai modoi mo kondo ko mini me ɗekpe ta a idika.

⁹ Ama modoi ma ma ciya ubuta u na u kuyikpa ba, adama a na mini ma buwa ta a ubuta dem a idika; ɗa mo bonoi a kpantsu a ubuta u Nufu. Wu utakai kukiye ku ni ɗa u kanai ma'a ɗa u bonokoi ma'a a kpantsu.

¹⁰ U doku u vanai ali ayin e cindere ɗa u suki modoi mu uta kpamu pulai.

¹¹ Ana modoi ma mo bonoi wa ni n kulivi, ɗa u kasai kayuku ka taku ka madanga ma mabiri a una u ni! Da Nufu u yevei a na mini ma kukpa ta kau punu a aduniyan a.

¹² U doku u vanai ali ayin e cindere ɗa u doki u suki modoi ma kpamu, ama u nampa mo doku mo bono wa ni kpamu ba.

¹³ A kanna ka iyain, n wotoi u iyain, ana Nufu u yawai aya amangatawanta'i n ke te (601), ɗa mini ma lazai a idika. Da u talukpai kukpa'a ku kpantsu ka. Da we enei idika ya e kudekpe.

¹⁴ A kanna ka kamanga n e cindere (27) n wotoi u ire, ɗa idika ya i ɗekpei dem.

¹⁵ Da Kašhile ka danai Nufu,

¹⁶ <<Uta_punu a kpantsu ka, avu n vuka vu nu, m muku n nu n aṁaci e le.

¹⁷ Utaḱa_ili i wuma dem, i na yi punu a kpantsu ka: nnu, nnama, n ili i na yi o kurono atsuma a idika dem. Adama a na a shatangu aduniyan, kaṱa a yimkpa kpamu.>>

¹⁸ Da Nufu wu utai, kobolo m muku n ni, n vuka vi ni, n ejene a ni.

¹⁹ Nnama gbende n ili i wuma i na yi o kurono atsuma a idika, kobolo nu nnu dem a utai a kpantsu ka o ku tononoi, yaba dem n icu'u i ni.

²⁰ Da Nufu u shikpai katalikalyuka adama a Vuzavaguḁu. Da u laṁsai nnama n kutakuma n yoku nu nnu n kutakuma kpamu. Da u lyukai alyuka o kusongu a ubuta wa.

²¹ Ana Vuzavaguḁu u tsumgbai magulaṁi ma singai ma alyuka ma, ḁa u danai n kaḁu ka ni, <<Mi o kudoku kuya'anka idika unawuya adama a vuma ba, adama a na kusheshe ku kaḁu ku vuma ki ta tukpa n kawuya ali n ayin a na ayi bi'i kenu. Mi o kudoku kuna ili i wuma raḱa tsu na n ya'in ḁe ba.

²² <<Aduniyan a buwa baci de lo n wuma, a ayin a vica'a n ayin a vikya'a, ayin a usuḁukpi n ayin a utani, ayin a kawun n ayin a kpandari, kannu n kayin o kukotso ba.>>

9

Uzuwakpani u Kašhile n Nufu

¹ Da Kāshile ka zuwakai Nufu m muku mo olobo n ni unasingai. Da u danai le, <<Matsai kātā i yimkpa, i shātangu idika.

² Nnama rākā ali n aza a na i o kurono atsuma a idika, nu nnu n adan i tā o kuyongo a kupana wovon u nu. Rākā vi le a zuwa le tā a daka vi idasakpatsu i nu.

³ Ili i na yi n wuma dā yi a kuzumgbā dem yi tā o kokpo ilikulya'a i nu. Uteku u na n nekei nu yutishi, gogo na n neke wu tā ili dem.

⁴ <<Ama kātā i takuma ili i na i kuwaj nu mpasa n ni babu ukidī ba.

⁵ Nu mpasa n nu n dā a kutsupaka vuza na vu lolotongi mpasa n ni. Mi tā feu a kuna manama dem ma na mu unai vuma. Mi tā feu a kuna vuma na wu unai toku vi ni vuma.

⁶ Vuza na baci u lolotongi mpasa n vuma,
vuma dā feu u kulolotongu mpasa n vuma vu nanlo,

adama a na Kāshile ka ya'an tā vuma
n iyoci i ni.

⁷ Aḍa tamkpamu matsai kātā i yimkpa n abundai, i ya'an abundai a idika kātā i shātangu i dā.>>

⁸ Kāshile ka danai Nufu n olobo a ni,

⁹ <<Mpa gogo na n ya'an tā uzuwakpani n aḍa kobolo nu ntsukaya n na n kutawā kaḥapa ka aḍa

¹⁰ kobolo n ili i wuma rākā i na yi n avu, nu nnu rākā nu nnama m kpa'a kobolo n kakamba rākā, ili rākā i na yu utaj a kpantsu ka kobolo n avu.

¹¹ Gogo na, n zuwa tā uzuwakpani u vā n aḍa, mi o kudoku ma kuna ili i wuma dem m mini ba. Mini kpamu mi o kudoku ma lya'a aduniyan ba.>>

¹² Da Kaṣhile ka danai, <<Na va ḡaḡa urotu wu uzuwakpani u na n kuya'an n aḡa, kobolo n ili i wuma dem i na yi n avu. Uzuwakpani wa kpamu u kutono ta ntsukaya n na n kutawa dem.

¹³ N zuwa ta vukambu vu va gaḡi a ubuta we eleshu. Da u kokpo urotu wu uzuwakpani u va n aduniyan.

¹⁴ Ayin a na baci de dem mu utakaḡi n eleshu a uguyi ḡa vukambu vu utai punu e eleshu a,

¹⁵ mi ta a kuciba n uzuwakpani u na n ya'in n aḡa kobolo n ili i wuma raka kakau. Mini mo kudoku kpamu ma kuna wuma raka nannai ba.

¹⁶ Me ene baci vukamba vu utai punu e eleshu, mi ta e kene kata n ciba uzuwakpani wu babu uteku u Kaṣhile n ili i wuma kakau dem punu na a idika.>>

¹⁷ Da Kaṣhile ka danai Nufu, <<Na ḡa urotu wu uzuwakpani u na n ya'in n ili i wuma raka punu na a idika.>>

Muku n Nufu

¹⁸ Muku n Nufu n na mu utai punu a kpantsu ka ele ḡa Shem, Ham n Jafe. (Ham ayi ḡa esheku a Kana'ana.)

¹⁹ Ele na ḡa muku n tatsu n Nufu, e le ḡa okpoi uma a na a wacuwai a idika dem.

²⁰ Nufu kacimbi, ayi ḡa u gitai kuya'an kashina ki itacishi yi ndanga n na n tsu matsa tsā aḡimbi.

²¹ Ana u so'i mara ma ndanga n kashina n ni n yoku, ḡa ma makai ni ḡa u vaki koshombodi a kavali ka ni.

²² Ham, esheku a Kana'ana, we enei ciyampa ce esheku e le ḡa u danai aza a ni e re a na a buwai va ele ḡe pulai.

²³ Ama Shem n Jafe a dikai ogbodo da a banai a da a lazakai avangatsu e le; da a walai n kucina sai a ubuta u na esheku e le i da a palai ni na da. A kpatalai aghi e le adama a na kata e ene ciyampa ce esheku e le ba.

²⁴ Ayin a na Nufu u jimgbai a katsuma ko kuso'o ka ni, da u yevei ili i na maku ma ukocishi ma ni ma ya'ankai ni,

²⁵ da u danai,
<<Una u tonon Kana'ana!
Sai wo okpo kagbashi
ku ukocishi wa aza a ni.>>

²⁶ U danai kpamu,
<<Unasingai u da u Vuzavagudu, Kashile ke Shem!

Ya'an Kana'ana wo okpo kagbashi ke Shem.

²⁷ Ya'an Kashile ko doku Jafe ekiye a kuya'an a idika i ni n uma punu,
ya'an Jafe u yongo a avari e Shem,
ya'an Kana'ana wo okpo kagbashi ka ni.>>

²⁸ Ana mini mo kotsoi, da Nufu u doku u ya'in aya amangatawantatsu n amangerenkupa (350).

²⁹ Aya a na Nufu u ya'in aduniyan a da da amangatawunkuci n amangerenkupa (950), da u kuwai.

10

Ntsukaya n Nufu

¹ Ele na da ntsukaya n Shem, Ham, n Jafe muku n Nufu. Muku n tatsu n nampa a matsa ta feu muku ayin a na mini ma na ma lya'i uma a idika raka mo kotsoi.

Aza a Jafe

² Muku n Jafe ele da Gomaru, Mogogu, Madai, Javan, Tubalu, Mesheku, n Tirasu.

³ Muku n Goma ele da Ashekenaza, Rifata, n Togaruma.

⁴ Muku n Javan ele da Elishahu, Tarishi, Kitimu, n Dodanimu.

⁵ A ubuta u le u da uma a na o yongoi o kotogu a kaka_{na} ka mala a utai. Ele da muku n Jafe o kuyongo umaci kakau, kelentsu kakau, n idika kakau feu.

Ntsukaya n Ham

⁶ Muku n Ham, ele da Kush, Masar, Putu, n Kana'ana.

⁷ Muku n Kush ele da Sheba, Havila, Sabotu, Rama, Sabateka. Muku n Rama ele da Seba n Dedanu.

⁸ Kush u matsai maku da u ne'i ni kula Namura, vuza na wo okpoi kovonshi vu utsura vi iyain va aduniyan.

⁹ Wo okpoi katain ka gbayin a ubuta u Vuzav-agudu, i da_{da} i zuwai da uma a danai, <<Ya'an Vuzavagudu u bonoko wu katain ka gbayin tsu Namura!>>

¹⁰ Tsugono ci iyain ci ni ci gita ta n likuci i Babila, Ereci, n Akadu, n Kaline dem vi le a idika i Shina.

¹¹ U gitai punu a idika i nanlo, da u banai a Asiriya a ubuta u na u ma'i likuci i Niniva, Rehobotu-iri, n Kalashi

¹² n Reshena, i na yi e mere ma Niniva n likuci i gbayin i Kalashi.

¹³ Masar da esheku a Ludu, Anama, Lehabu, Nafutu,

¹⁴ Paturusu, Kasulu, n Karita, aza a na a matsai aza a Filisitiya.

¹⁵ Kana'ana da esheku a Sida maku ma iyain ma ni, n Hiti,

¹⁶ kobolo kpamu n aza a Jebusiya, Amoriya, Girigeshiya,

¹⁷ n aza a Hiviya, n Akita, n aza a Siniya,

¹⁸ ali n aza a Avadi, n Zamarita, n aza a Hamo.

Umaci kakau wa aza a Kana'ana e pecekushi da'in kakau,

¹⁹ ali sai a na uteku wa aza a Kana'ana u yawai ubon u gadi vu Sida a kubana a ubon u daka vu Gera devu n Geza, n Sodom, n Gomora, n Aduma, kobolo n Zeboyim devu n Lasha.

²⁰ Na da muku n Ham, o kuyongo umaci kakau, kelentsu kakau, n idika kakau feu.

Aza e Shem

²¹ A matsaka ta Shem, Jafe mokoshi ma ni muku, ayi da tsukaya tsu muku n Eberu raka.

²² Muku n Shem ele da Elim, Ashuru, Afakasha, Luda, n Aram.

²³ Muku n Aram ele da Uzu, Hulu, Getaru, m Mesheku.

²⁴ Afakasha ayi da esheku a Shela, Shela esheku a Eberu.

²⁵ Eberu wi ta m muku n re: vuza te kula ku ni ku da Pelegu, adama a na a ayin a ni a da uma a aduniyan e pecuki, da vuza te va e ne'i ni kula Jokuta.

²⁶ Jokuta da esheku a Alamodadu, Shela, Hazamavetu, Jera,

²⁷ Hadoram, Uzala, Dikila

²⁸ Obali, Abimale n Sheba

²⁹ kobolo n Ofiri, n Havila, n Jobabu. Raḡa vi le muku n ḡa n na mu utai u Jokuta.

³⁰ Idika i na o yongoi i ḡa i gita ta a Mesha ali a kubana Sefa a ubon wu nsasan a kasana.

³¹ Ele na ḡa muku n Shem, o kuyongo umaci kakau, kelentsu kakau, n idika kakau feu.

³² Na ḡa umaci wu muku n Nufu, idika kakau, uteku u na kefeku ke le ki. Ana mini ma na ma lya'i aduniyan mo kotsoi, idika dem yu uduniyan i ciyai tsukaya a ubuta wu muku n Nufu.

11

Kuma'a ku ugadi ku Babila

¹ Ayin o yoku, uma ishi ta a tsu dansa kelentsu ke te n ukuna u te feu.

² Ana e sheruwengi kenu a ubon u kasana, ḡa a ciyai kabanga ka singai a idika i Shina, ḡa a shamgbai de.

³ Da dananai <<Tawai. Ci ya'in iputa n abundai kata tsu songu ci dekpengi i ḡa.>> Da kucikpa a ya'in ulinga n iputa a na a ya'an n atali. Cirupa kpamu ci ci'in.

⁴ Da a danai kpamu, <<Tawai. Tsu ma'akai kaci ka tsu likuci n mashilya mu ugadi ma gbangam punu ma na ma kuya'an ugadi sai a Kashile. Adama a na ci ya'an kula, ci ciya tsu pecukusu punu a idika ya ba.>>

⁵ Ama Vuzavaguḡu u cipa ta adama a na u kondo likuci n kuma'a ka, ku na uma a ya'in va.

⁶ Da Vuzavaguḡu u danai, <<Uma e kelentsu ke te ka nampa, a fuda baci a ya'an ili i nampa. Babu ili i na e kusheshe kuya'an dem, kata a kpaḡa kufuda kuya'an i ḡa.

⁷ Ya'an ci cipa adama a na tsu shulyuku kadan-shi ke le, kata a ciya o doku a dansa ili i te ba.>>

⁸ Vuzavaguđu u gbaraị le u pecuki le punu a aduniyan raka, da a kasukpai kuma'a ku likuci ka.

⁹ I daɗa i zuwai da e dekei ubuta wa Babila,
* adama a na ta de Vuzavaguđu u shulyuki kadanshi ka uma raka. Ta de Vuzavaguđu u gbaraị le u pecuki le punu a aduniyan.

Shem a kubana u Iburam

¹⁰ Na da ntsukaya n Shem. Ayin a na aya e re a lazai a mini ma abundai ma na mu unai uma, ayin a na Shem wi n aya amangatawun (100), da u matsai Afakasha.

¹¹ Ana Shem wo okpoi esheku a Afakasha da u doku u ya'in aya amangatawantawun (500). A katsuma ka ayin a nanlo, u doku u matsai muku mu nkere n olobo.

¹² Ana Afakasha u ya'in aya kamangankupa n a tawun (35), da u matsai Shela.

¹³ Da Afakasha u ya'in kpamu aya amangatawanashi n a tatsu (403). A katsuma ka ayin a nanlo, u doku u matsai muku mu nkere n olobo.

¹⁴ Ana Shela u ya'in aya kamangankupa (30), da u matsai Eberu.

¹⁵ Ana u matsai Eberu da u ya'in kpamu aya amangatawanashi n a tatsu (403). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

¹⁶ Ana Eberu u ya'in aya kamangankupa n a nashi (34), da u matsai Fele.

¹⁷ Ana Eberu u matsai Pelegu, da kpamu u ya'in aya amangatawanashi n kamangankupa (430). A

* **11:9 11:9** Udani <<Babila>> daɗa <<Ushulyuki>>

katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

¹⁸ Ana Fele u ya'in aya kamangankupa (30), da u matsai Reyu.

¹⁹ Ayin a nanlo, da u ya'in kpamu aya amangatawenre n kuci (209). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

²⁰ Reyu u ya'in aya kamangankupa n e re (32), da u matsai Seru.

²¹ U doku u ya'in kpamu aya amangatawenre n e cindere (207). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

²² Ana Seru u ya'in aya kamangankupa (30), da u matsai Nahoru.

²³ U doku u ya'in kpamu aya amangatawenre (200). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

²⁴ Ana Nahoru u ya'in aya kamanga n kuci, da u matsai Tera.

²⁵ U doku u ya'in aya amangatawun n kupa n kuci (119). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

²⁶ Ana Tera u ya'in aya amangatatsunkupa (70), da u matsai Iburam, n Nahoru, n Haran.

Arabali e Tera

²⁷ Na daɗa ntsukaya n Tera, vuza na u matsai Iburam, Nahoru n Haran. Haram tamkpamu u matsai Lotu.

²⁸ Da Haran u kuwai a likuci i ni i Ur punu a Kaldiya, esheku tamkpamu bi'i n wuma.

²⁹ Iburam n Nahoru a zuwai amaci, kula ku vuka ku Iburam ku daɗa Saraya, kula ku vuka vu Nahoru tamkpamu ku daɗa Milika. Ayi Milika n Isikaya muku n Haran n da.

³⁰ Saraya u ciya_kucina_ba.

³¹ Tera u dikai maku ma_ni Iburam, m mat-sukaya ma_ni Lotu (maku ma Haram), n kejene ka_ni kpamu Saraya (vuka va Iburam), da a_kasukpai Ur vu Kaldiya, a kubana a Kana'ana. A banai da a_dasangi a Haran, a shamgbai de.

³² Tera u ya'an ta_aya amangatawenre n a tawun (205), da u kuwai de a Haran.

12

Kashile ke dekei Iburam

¹ Vuzavagudu u danai Iburam, <<Kasukpai idika i nu, nu mmaci n nu, n uma a kpa'a ke esheku a nu, vu bana a_ubuta_u na n kuyotsongu wu.

² Mi ta a kuzuwa wu vo okpo idika i gbayin dem.

Mi ta a kuzuwaka wu unasingai
kata kula ku nu ko okpo ku gbayin,
kata vo okpo vuma vu unasingai.

³ Mi ta a kuzuwaka aza a na a zuwakai nu unasingai.

Vuza na baci u ya'ankai nu una, mi ta feu a kuya'anka yi.

Uma a aduniyan dem

i ta a_kuciya_unasingai adama a nu.>>

⁴ Da Iburam u lazai, uteku u na Vuzavagudu u danai ni, da Lotu u tonoi ni. Ayin a nanlo Iburam wi ta n_aya amangatatsunkupa n a tawun (75), ana wu utai Haran.

⁵ Da Iburam u dikai vuka vi ni Saraya, n Lotu maku ma vangu vi ni, n uciyi u na o bolongi dem ali n agbashi e le feu a na a_ciyai a Haran. Da a_kanai uye a kubana a Kana'ana, da ta na a yawai de.

⁶ Iburam u walai punu a idika ya ali da u yawai a madanga ma gbayin ma More, a likuci i Shekem. (A ayin a nanlo aza a Kana'ana bi'i o kuyongo de a idika ya.)

⁷ Da Vuzavaguđu u danai Iburam, <<Wu ntsukaya n nu n da n kuneke idika i nampa ya.>> Da u shikpai katalikalyuka de adama a Vuzavaguđu, vuza na u tawai wa ni.

⁸ Ana wu utai de da u tonoi a kubana a ubon wu nsasan a kasana ke Betelu da u zuwai kavalı ka ni de, Betelu wo okpoi ni a kalıvi da kpamu Ai wo okpoi ni a kasana. Ta de u shikpakai Vuzavaguđu katalikalyuka da u dekei kula ku Vuzavaguđu de.

⁹ Da Iburam u dangai u lya'i kelime nu nwalu n ni, a kubana a ubon u daka u Kana'ana.

Iburam a Masar

¹⁰ Kambulu ka yikpa ta a idika ya, da Iburam u banai limoci a Masar adama a na kambulu ka ko gbonguro ta.

¹¹ Ana wi devu a na wa yawa a Masar, da u danai vuka vi ni Saraya, <<N yeve ta vuka da vi n tsuloboi kau.

¹² Aza a Masar e ene wu baci, i ta a kudana, <Vuka vi ni da na.> Kata a una mu ama i ta a kukasukpa wu n wuma.

¹³ Dana avu taku vu va da vi, kata a ciya a lana mu mayin adama a nu kata wuma u va u kpađa kupuwanka.>>

¹⁴ Ana Iburam u uwai a Masar, da aza a Masar e enei vuka va vi ta n tsuloboi kau.

¹⁵ Ana aza gbagba'in a Firi'auna e enei vuka va, a ya'in kadanshi n Firi'auna adama a uga'in u vuka wa, da a dikai ni sai e kefeku ka ni.

¹⁶ U laṇai Iburam mayin adama a vuka a, ḁa u nekei Iburam nkyon n anaka, njaki aṇaku n ali, agbashi ali n aṇaci, kobolo n arakuma.

¹⁷ Ama ḁa Vuzavaguḁu u takacikai Firi'auna n aza a kpa'a a ni nu ndukpa kakau adama a Saraya vuka vu Iburam.

¹⁸ ḁaḁa Firi'auna u ḁekei Iburam. U danai, <<Yidai vi ya'ankai mu nannai? Yidai i zuwai vu kpaḁai kudana mu a na vuka vu nu ḁa?

¹⁹ Yidai ḁa vu danai, <Taku vu va ḁa,> ḁa n ḁikai ni wo okpoi vuka vu va? Gogo na, vuka vu nu ḁa na. Dika yi vu wala!>>

²⁰ ḁa Firi'auna u nekei abara a ni kadanshi adama a Iburam, ḁa o lokoi ni u kaṣukpa idika ya, n vuka vi ni kobolo n ili i na wi n i ḁa dem.

13

Iburam n Lotu e pecei

¹ Iburam u kaṣukpai Masar a kubana a ḁaka vu ubon u Kana'ana n vuka vi ni kobolo n ili i na wi n i ḁa dem, ḁa Lotu u banai kobolo n ayi.

² ḁa Iburam wo okpoi vuza vu uciyi n abundai, n ilikuzuwa n azanariya kobolo n Azurufa.

³ U kaṣukpai ubuta u nanlo ḁa u tonoi n ubuta kakau ali u yawai e Betelu. U yawai a ubuta u na wi e mere me Betelu n Ai a ubuta u na wi ishi u vaki n ayin o yoku.

⁴ A ubuta u ḁaḁa u gitai kushikpa katalikalyuka. Ta ḁe kpamu Iburam u ḁekei kula ku Vuzavaguḁu.

⁵ Lotu vuza na wishi o kutono Iburam, wi ta n kuzuwa ushiga wu nlala n anaka n abundai, n apam a uma.

⁶ Ama idika ya i yawa le a vaku lo aza e re e le ba. Adama a kuzuwa ku na i n ku da ku da ki ta n a_bundai, ali a_kpa_dai kufuda kushamgba a_ubuta u te.

⁷ Da kanananai ka uwai e mere me le, a ubuta wu ngubi ma Iburam nu n Lotu. Aza a Kana'ana n aza a Periziya feu, i ta lo idashi lo a idika ya.

⁸ Da Iburam u danai Lotu, <<U ga'an ci ya'an kanananai uteku u tsu ko ngubi n tsu ba, adama a na a tsu vuza da m maku ma ni.

⁹ Ashe idika ya yi e ekiye a nu ba? Ya'an tsu pece. Vu zagba baci ugula, mpa n dika usingai. Vu bana baci ta na usingai, mpa m bana ugula.>>

¹⁰ Lotu u lanuki da we enei kutanu a kara dem ka Urudu, a kubana a ubon u Zora. Idika i nampa yi ta tsu kashina ka Vuzavagudu, an idika i Masar. (Na va dada kafu Vuzavagudu wu una Sodom n Gomora.)

¹¹ Da Lotu u zagbai ubuta u kabanga n a_bundai a ubon u Kuyene ku Urudu, da u tonoi a kubana a kasana. Ele aza e re e le da e pecei.

¹² Iburam u dasangi a idika i Kana'ana, ama Lotu u dasangi a ubon u likuci i yoku ya ara'a devu n Sodom, da u ya'in de apam.

¹³ Uma o Sodom uma a gbani-gbani a da, i ta kpamu a kuya'anka Vuzavagudu unushi u gbangam.

¹⁴ Da Vuzavagudu u danai Iburam, wana dai Lotu u pece, <<Dengusa ashi a nu. Vu lana a kubana a ubon u gadi n daka n kasana n kalivi.

¹⁵ Idika i na ve enei na, mi ta e kuneke wu i da dem, nu ntsukaya n nu dem, ali ko wanai.

¹⁶ Mi ta a kuzuwa muku n nu mo okpo n abundai an kayala ka aduniyan. Vuza na baci wi a kufuda we kece kayala, wi ta a kufuda we kece ntsukaya n nu.

¹⁷ Bana vu lana ugaɗi n wanshi wi idika ya, mi ta e kuneke wu i da.>>

¹⁸ Da Iburam u mudai apam a ni, da u lazai a kubana kuyongo devu nu ndanga m gbagba'in m Mamure e Heburon, a ubuta u na u shikpai katalikalyuka adama a Vuzavaguɗu.

14

Iburam wi isai Lotu

¹ Ayin a na ngono n nashi n nampa m banai kuvon: Amurafe mogono ma Shina, n Ariyo mogono me Elesu, n Kedaloma mogono me Elim, kobolo n Tida mogono mo Goyim,

² A banai kuvon adama a na a lya'a ngono n yoku: Bera mogono mo Sodom, m Bisha mogono mo Gomora, n Shinabu mogono ma Aduma, n Shemeba mogono ma Zeboyim, m mogono me Bela (ɗaɗa Zora).

³ Ngono n nampa n fobusoi da o bolongi una n aza o kuvon e le a kara'a ka Sidim, ubuta u na gogo na wo okpoi Mala ma mkpaɗi.

⁴ Ali aya kupa n e re ele o kutono kadanshi ka Kedaloma, ama a kaya ka kupa n a tatsu da a kpaɗai kudoku kutono yi.

⁵ A kaya ka kupa n a nashi, Kedaloma nu ngono ma o bolongi una n ayi da a banai a lya'i aza a Refimu punu a likuci i Ashatara Karanayim, aza a Zuzim a Ham, aza a Emimu a Shava Keritiya

⁶ n aza o Horitu a nsasan n Siyaru, na lo va kpamu likuci i le i da, ali sai de El-param devu n kakamba.

⁷ A kpatalai da o bonoi a En-mishafata (dada Kadeshi), da a lya'i ubon wa aza a Emeleki raka n kuvon, kobolo n aza a Amoriya ele na i o kuyongo a Hazazon-tamaru.

⁸ Dada mogono mo Sodom, m mogono mo Gomora, m mogono ma Aduma, m mogono ma Zeboyim m mogono ma Bela (dada Zora) a utai da a shamkpai ubuta u kuvon u le a kara'a ka Sidim

⁹ adama a Kedaloma mogono ma Elim, Tidalala mogono mo Goyim, Amurafe mogono ma Shina n Ariyo mogono ma Elesu. Ngono n nashi a kushilika nu ngono n tawun.

¹⁰ Kara'a ka Sidim ki ta n enle n abundai tukpa n kayala ka mapadaka ulima an kopoti. Ana mogono mo Sodom n Gomora i a iladi a kukasukpa ubuta u kuvon, uma o yoku a yikpai punu aza o yoku a sumai a banai a nsasan.

¹¹ Ngono n nashi n nanlo a isai ucanuku u Sodom n Gomora dem n ilikulya'a i le dem, dada a lazai.

¹² Dada feu a dikai Lotu (maku ma vangu vi ni) Iburam, n ili i na wi n i da dem, adama a na wi ta idashi o Sodom.

¹³ Ama vuza na u fatatsai u banai u danai Iburam vuza va aza a Ibirahi ayi na wi o kuyongo devu nu ndanga m gbagba'in m Mamure va aza Amoriya. Mamure n aza a ni Eshikolu n Aneru, o bolongi una n Iburam ciya a bankanai.

¹⁴ Ana Iburam u panai a dika ta vuza ni Lotu a kubana ugbashi, da u dikai uma o kuvon a ni

amangatawantatsu n kupa n kunlaj (318), aza a na kpamu ta punu a matsai le a kpa'a. Da a banai da o tonoi le ali a kubana Dan.

¹⁵ N kayin Iburam u pecuki uma a ni da u lya'i le utsura da wu unai le, a kiyangi le ali sai Hoba, gadi vu Dimaska.

¹⁶ Da wi isai ucanuku wa raka, u na a dikai va. Da u bonoi n vuza ni Lotu, n vuka vi ni, n ili i na i buwai.

Malikisada u zuwakai Iburam unasingai

¹⁷ Ana Iburam u bonoi a ubuta u kuvon, a ubuta u na a lya'i anan Kedaloma nu ngono n na mi de dem, da mogono mo Sodom wu utai adama a na u cina yi a Kara'a ka Shava (dada Kara'a ko Mogono.)

¹⁸ Da Malikisada mogono ma Salem* wu utakai m boroji kobolo m makyar. Ayi ta na vuma vu nanlo ganu vu Kashile Mala'imili dem.

¹⁹ Da u zuwakai Iburam unasingai, u danai, <<Kashile Mala'imili, u zuwaka ta Iburam unasingai,

Vuza na u ya'in gadi n idika, u zuwaka wu ta Iburam unasingai.

²⁰ Cikpa Kashile Mala'imili, vuza na kpamu u kasukpai irala i nu i uwai ekiye a nu.>>

Da Iburam u ne'i ni ili i te a katsuma ki ili kupa.

²¹ Mogono mo Sodom ma danai Iburam, <<Bonoko mu n uma a va, avu dika ucanuku wa wo okpo u nu.>>

* **14:18 14:18** Kula <<Salem>> kula ku yoku ku da e ci deke <<Urishelima.>>

²² Ama Iburam u danai mogono mo Sodom, <<N dengusa ta kukiye a kubana a ubuta u Vuzavaguđu, Kashile Mala'imili, vuza na u ya'in gadi n idika, n ya'an ta kpamu akucina

²³ mi a kisa ili i nu ba, ko tsugbere ko kashiyatsu ka ataka, adama a na vu kpađa kufuđa kudana, <Mpa da n zuwai Iburam wo okpoi vuza vu uciyi.>

²⁴ Ma kudika ili adama a kači ka va ba, ama sai ili i na uma a va a lya'i de koci. Ama kasukpa aza a tsu a na o bolongi una, Ana, Eshikolu, m Mamure, a dika ugboku u le.>>

15

Uzuwakpani u Kashile n Iburam

¹ Ana nannai u lazai, da kadanshi ka Vuzavaguđu ka tawai u Iburam tsa alatani, <<Kaťa vu pana wovon ba. Mi ta o kokpo maraga ma nu, adama a na kaťa kpamu n ya'anka wu katsupu ka gbara.>>

² Ama Iburam wu ushuki, u danai, <<Kashile Vuzavaguđu, yidai katsupu ka nu ka kuya'anka mu? Mpa da na, mi m muku ba. Eliyaza vi Dimaska kabara ka va ayi da vuza na u kulya'a tsugono tsu kpa'a tsu va.>>

³ Iburam u danai, <<Danna, vu neke mu maku ba, adama a nannai kagbashi ka na a matsai a kpa'a ku va wi ta a kulya'a ukani u va.>>

⁴ Da u panai Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n ayi kpamu. U danai, <<Kabara ka nu ka nampa Eliyaza wo kokpo mogono mi ili i kpa'a i nu ba. Maku mu umaci ma nu ma'a mo kokpo mogono.>>

⁵ Kāshile ka bankai ni pulai ḡa u danai, <<Inda gadi, kạtạ vi kece azangata a, ta muku n nu, nu ntsukaya n nu n kuya'an ảbundạ nannai.>>

⁶ Iburam u nekei kaḡu ka ni u Vuzavagudu. Adama a nannai ḡa ta na Kāshile ke kecei ni a katsuma ka aza a usubi.

⁷ Da kpamu u danai ni, <<Mpa ḡa Vuzavagudu, vuza na wu utaḡai ḡa a Ur vu na vi punu a Babila adama a na n neke ḡa idika i nampa yo okpo ubuta u ḡa.>>

⁸ Ama ḡa Iburam u danai, <<Vuzavagudu Ubangari, nini ḡai n kuyeve a na ubuta u nampa u kokpo u va?>>

⁹ Dada Vuzavagudu u danai ni, <<Tuka mu n kanaka, m maraḡika n kagiri, dem vi le a yawa aya a tatsu a tatsu, kobolo m modoi m maku ma matapambara.>>

¹⁰ Iburam u tukai ni n ili i nampa raḡa, kiḡa kạtạ vu pece le akidi e re e re kạtạ vu zuwa akidi a a mindanai; ama u kiḡa nnu, akidi e re e re ba.

¹¹ Asakali a yikpai a ubuta wu nnama n na a kiḡai va, ama Iburam u lokoi le.

¹² Ana kanna ki a kuyikpa, Iburam u latai kau, ḡa kayimbi ko wovon ku utsura ka tawai wa ni.

¹³ Da Vuzavagudu u danai ni, <<Yeve mayun a na ntsukaya n nu n kokpo omoci a idika i na yi i le ba, i ta a kuya'an ḡe tsugbashi kạtạ kpamu a takacika ḡe ali aya amangatawanashi (400).

¹⁴ Ama mi ta a kutakacika idika i na i bonokoi le agbashi, i baci a kukaḡukpa idika i na ishi o limoci ya, i ta a kulaza n uciyi wa ảbundạ.

¹⁵ Ama avu, vi ta a kukuwa m maḡana kạtạ a cidangu wu a ayin a singai.

¹⁶ Tsukaya ci ta a kuyawa tsu nashi kafu ntsukaya n nu m bono na, adama a na mi o kuloko aza a Amoriya ba, sai ayin a na a gitai kuya'an kawuya ka na ka yawai o so'o atakaci.>>

¹⁷ Ana kanna ka yikpai da kayimbi ka ya'in, kanga ka akina o mogbodo n kavaa ka makuni ka yawai da ka walai e mere ma akidi a inyama yi nnama ya.

¹⁸ A kanna ka nanlo ka Vuzavaguđu u ya'in uzuwakpani n Iburam u danai, <<N neke ta ntsukaya n nu idika i nampa ya, ili i na i gitai e kuyene ka aza a Masar ali a kubana e kuyene ku gbayin Yufiretu,

¹⁹ kobolo n idika ya aza e Kenetu, idika ya aza e Kenezu, n idika ya aza a Kadamoniya,

²⁰ ya aza a Hitiya, aza a Periziya, n ya aza Refimu

²¹ ya aza a Amoriya, ya aza a Kana'ana, ya aza a Girigeshiya, kobolo n ya aza a Jebusiya.>>

16

Hajara n Isuma'ilu

¹ Vuka vu Iburam, Saraya, u matsaka yi muku ba. Ama vuka va wi ta n kabara ka maku ma vuka, vuza va aza a Masar, kula ku ni ku da Hajara.

² Da Saraya u danai vali vi ni, <<Vuzavaguđu u ne'e mu limata ba. Yidai i zuwai da va kuvaku m maku mu usuki ma va ba? U ga'an ba, wi ta a kuciyaka mu maku.>>

Iburam wu ushuki n ili i na Saraya u danai.

³ Ana Iburam u yongoi a Kana'ana ali aya_kupa. Da Saraya vuka vu Iburam u nekei ni kabara ka ni Hajara u ya'an vuka vi ni vu gbani.

⁴ Wa asai n Hajara, da ta na u ya'in katsuma. Ana u yevei u kana ta katsuma, da u gitai kugoyo Saraya anaku a kannaa ni.

⁵ Dada Saraya u danai Iburam, <<Avu da vu zuwai mu atakaci a na mi o kuso'o na. N zuwakai nu kagbashi ka va a nkuta n nu, gogo na a na u yevei u kana ta katsuma, da u goyoi mu. Ya'an Vuzavaguđu u ya'anka tsu afada a tsu n avu.>>

⁶ Iburam u danai, <<Maku mu usuki ma nu mi ta e ekiye a nu. Ya'anka yi ili i na ve enei i ga'in nu.>> Dada Saraya u takacikai Hajara, da ta na u sumai u kasukpai ni.

⁷ Da kalingata ka Vuzavaguđu ka cinai Hajara devu n kuyene a kakamba, kuyene ku na ki devu n uye u na u banai Shuru.

⁸ Da kalingata ka danai, <<Hajara, kagbashi ka Saraya, te dai vu utai, te dai kpamu vi a kubana? >> Wu ushuki, <<Mi ta a kusuma a ubuta u vuza gbayin vu kunu vu va Saraya.>>

⁹ Dada kalingata ka Vuzavaguđu ka danai ni, <<Bono a ubuta u vuza gbayin vu kunu vu nu kata kpamu vu tono yi.>>

¹⁰ Da kalingata ka ko doku ka danai kpamu, <<Mi ta a kuzuwa ntsukaya n nu n yimkpa ali n laza kukece.>>

¹¹ Kalingata ka Vuzavaguđu ka danai ni kpamu, <<Gogo na vi ta n katsuma ka maku, vi ta a kumatsa maku mo kolobo. Kata vi ne'i kula Isuma'ilu,

adama a na Vuzavaguḏu u pana ta unamgbi
u katsuma u nu.

¹² Wi ta o kokpo majaki ma kakamba ma uma,
wi ta a kuya'an tsurala n yaba dem
kata feu yaba dem u ya'an tsurala n ayi,
wi ta o kuyongo ende'en
kau n aza a ni raka.>>

¹³ U ne'i Vuzavaguḏu vu na u ya'in kadanshi n
ayi kula ku nampa, <<Avu ḏa Kaṣhile ka na ke ci
ene mu,>> adama a na u dana ta, <<Gogo na me
ene ta Kaṣhile ka na ke ci ene mu.>>

¹⁴ I ḏaḏa i zuwai ḏa uma e ci deke kayinva ka na
ki e mere me Kadeshi m Biya-lahi-royi, <<Kayinva
ka Vuza Wuma vu na u ce ene Mu.>>

¹⁵ Hajara u matsakai Iburam maku, ḏa u ne'i ni
kula Isuma'ilu.*

¹⁶ Iburam wi ta n aya amanganashi n a tali ana
Hajara u matsakai ni Isuma'ilu.

17

Uzuwakpani u kukida ka avaja

¹ Ana Iburam u ya'in aya amanganashinkupa
n kuci, ḏa Vuzavaguḏu u tawaj wa ni. U danai,
<<Mpa ḏa Kaṣhile Ubangari. Tono kadanshi ka
va kata kpamu vi ya'an ili i singai ayin tutu.

² N kuzuwa ta uzuwakpani n avu, kata n neke
wu ntsukaya n abundai.>>

³ Iburam u kudangi sapu u lya'i kayala, ḏa
Kaṣhile ka danai ni,

⁴ <<N zuwa ta uzuwakpani u nampa n avu, va
kuya'an ta akaya a uma kakau a likuci n abundai.

* **16:15 16:15** N kadanshi ka aza a Yahuda kula <<Isuma'ilu>> ku
ḏaḏa <<Kaṣhile ka pana.>>

⁵ Kula ku nu ku buwa Iburam ba, gogo na e kudeke wu ta Ibirahi.* Adama a na mi ta a kuzuwa wu vo okpo akaya a uma a likuci n abundai.

⁶ Mi ta e kuneke wu ntsukaya n abundai, yeve kpamu m bonoko wu idika i gbayin kata a ciya punu ngono a katsuma ke le.

⁷ N kuzuwa ta uzuwakpani u nampa n avu nu ntsukaya n nu kpamu, adama a limata i le i na i kutawa sai uteku n uteku. Mpa da Kashile ka nu, nu ntsukaya n nu dem.

⁸ Mi ta e kuneke wu nu ntsukaya n nu idika i Kana'ana raka i na yi o limoci na, yo okpo i nu, nu ntsukaya n na n kutawa kelime ali uteku n uteku. Mpa tamkpamu n kokpo ta Kashile ke le.>>

⁹ Da Kashile ka danai Ibirahi, <<Avu feu, vu kana uzuwakpani wa nu mpa nu ntsukaya n nu kobolo nu ntsukaya n kelime kpamu raka.

¹⁰ Na da uzuwakpani u na va kubana avu nu ntsukaya n nu ali nu ntsukaya n na n kutawa kacapa dem. Uzuwakpani u dada yu ushuku kukida muku n ali n da avaja raka.

¹¹⁻¹² I gita kukida avaja adama a na wo okpo urotu wu uzuwakpani u va n ada. A umaci u da raka i kida muku n ali n da avaja ayin a na baci a yawai ayin kunlaj. M muku ma agbashi n na a matsai punu a kpa'a ku da nu n na i tsulai n ikebe a ubuta wo omoci raka, ko aza a na yi umaci u te ba.

¹³ Ko kagbashi ka na a matsai punu a kpa'a ku nu ko vu tsulai, dem vi le sai a kida yi ukpan u

* **17:5 17:5** N kadanshi ka aza a Yahuda, kula <<Ibirahi>> dada <<Esheku a uma n abundai.>>

tsali, na dada u kokpo urotu wi ikyamba u na u kuyotsongu an uzuwakpani u tsu n avu u da wi ta babu uteku.

¹⁴ Maku ma vali ma na baci u yawai a kida yi dada u ciyai ukidi wu ukpan u tsali ba, i ta e kupece yi n uma a ni, u kodo ta uzuwakpani u va.>>

¹⁵ Da Kashile ka danai Ibirahi kpamu, <<Vu doku vi deke vuka vu nu kula Saraya ba, ama vi dekushe yi Saratu.†

¹⁶ N kuzuwaka yi ta unasingai. Kata n neke yi kpamu maku ma na ma kuya'an ma nu. N kuzuwaka yi ta unasingai, ayi tamkpamu u kokpo ta anaku a uma kakau a likuci-likuci n abundai, a kuciya ta punu ngono a katsuma ka ntsukaya n ni.>>

¹⁷ Ibirahi u kudangi sapu u lya'i kayala, da u zosoi, da u gitai kusheshe n kadu ka ni, <<Vuza u kudoku ta wa matsa ayin a na baci u ya'in aya amangatawun (100)? Saratu u kumatsa ta wana dai u ya'an aya amanganashinkupa?>>

¹⁸ Da Ibirahi u danai Kashile, <<Vi ta a kufuda kukasukpa Isuma'ilu wo okpo vuza na u kudika ili i nanlo dem.>>

¹⁹ Ama, Kashile ka danai, <<A'a, vuka vu nu Saratu wi ta a kumatsaka wu maku. Kata vi ne'e yi kula Ishaku. ‡ N kuzuwaka yi ta uzuwakpani a kubana wu ntsukaya n ni kobolo nu ntsukaya n na n kutawa kacapa ka ni ali a kubana uteku n uteku.

† 17:15 17:15 N kadanshi ka aza a Yahuda kula ku Saratu ku dada <<Mekere mo mogono.>> ‡ 17:19 17:19 N kadanshi ka aza a Yahuda kula ki <<Ishaku>> ku dada <<Izoshi>>

²⁰ M pana ta ufolu u nu adama a Isuma'ilu. N kuzuwaka yi ta unasingai. Kata u ciya muku nu ntsukaya dem. Ayi da u kokpo esheku o ngono kupa nu n re. Kata kpamu ntsukaya n ni n ya'an a idika n abundai.

²¹ Ama n kubana ta uzuwakpani n Ishaku maku ma na vuka vu nu Saratu u kumatsa kaya ko bono.>>

²² Ana Kashile ko kotsoi kudansa n Ibirahi, da u kasukpai ni.

²³ A kanna ka nanlo Ibirahi u dikai maku ma ni Isuma'ilu m muku mo olobo n na m buwai raka. Kobolo m muku ma agbashi n na a matsai punu a kpa'a ku ni n aza a na u tsulai dem, da u kidai le avaja tsu na Kashile ka danai ni.

²⁴ Ibirahi u yawa ta aya amanganashinkupa n kuci (99), u yevei u kidai kavaja,

²⁵ ayin maku ma ni Isuma'ilu bi'i aya kupa n tatsu.

²⁶ Ibirahi m maku ma ni Isuma'ilu a kidai le avaja a kanna ke te.

²⁷ Muku n ali dem n na mi a kpa'a ki Ibirahi, kobolo n aza a na a matsai punu a kpa'a ku ni ka ko a tsulai n ikebe a ubuta wo omoci, a kidai le avaja feu kobolo n ayi.

18

A ya'ankai Saratu uzuwakpani u maku

¹ Vuzavagudu u yotsongi kaci ka ni kpamu wi Ibirahi devu nu ndanga m gbagba'in m Mamure ayin a na wi idashi a utsutsu u kapam ka ni n kanna usufukpi.

² Ana u dengusai a₁shi a₁ ni da we enei uma a tatsu kashani devu n ayi. Ana we enei le da wu utai a₁ utsutsu u kapam ka₁ ni n kafura adama a na u gasa n ele. Da u kudangi ali kucan ku ni a kusa'wa idika.

³ U danai, <<Aza a gbagba'in, mi baci a₁ kuciya mapasa ma singai wa da, mi a kuciga i laza kpa'a ku kagbashi ku da ba.

⁴ Ya'an a₁ tuka m mini i sa'a ene a₁ da kata yu uvuka a₁ kulu ku madanga ku nampa.

⁵ Mpa ya'an kpamu m bana n tuka da n ilikulya'a, kata i ciya utsura wu nwalu, adama a na i tawa ta a kpa'a ku kagbashi ku da.>>

Da ta na a₁ ushuki, <<Ya'an tsu na vu danai.>>

⁶ Da Ibrahi u ya'in moloko, da u uwai a kapam ka ni da u danai Saratu. <<Saratu ya'an gogo'o, dika kiya ku singai adama a na vi ya'anaka uma a nanlo emeshe.>>

⁷ Da Ibrahi u sumai da u uwai ushiga u ni da u dikai medendem ma singai, da u nekei kagbashi ka ni ka kidaka uma a.

⁸ Da u tukai m mani'in, m mani n inyama i na u su'wain va, da u nekei omoci a₁ ni. Ayi a₁ kaci ka ni da u nekei le ilikulya'a ya da u shamgbai lo a kulu ku yoku e le tamkpamu a kulya'a.

⁹ Da we ecei ni, <<Te dai tamkpamu Saratu vuka vu nu?>>

Da wu ushuki <<Wi ta de a₁ kapam.>>

¹⁰ A katsuma ke le vuza te u danai, <<Mayun na a kubana kaya vuka vu nu Saratu wi ta a₁ kuciya maku mo kolobo.>> Saratu lo ta na a₁ kucina ki Ibrahi a kupana a ayin a na u shamgbai lo a utsutsu u kapam.

¹¹ A ayin a nanlo ta na Ibirahi n Saratu a kutsa ta, ayi Saratu kpamu u buwa o kudoku kene kusumbu ba.

¹² Da Saratu u zosoi maḡuku ḡa u danai, <<Mpa ḡa na n kutsa ta, mi ta o kudoku ma pana uyo'o u vali kpamu? Ko n nannai ba vali vu va vu kutsa ta.>>

¹³ Da Vuzavaguḡu u danai Ibirahi, <<Yiḡai i zuwai ḡa Saratu u zosoi ḡa u danai. Nini ḡai n kuciya maku n tsukutsa tsu va>>?

¹⁴ <<Ili yi ta lo i na i la'i Vuzavaguḡu utsura? Tsu na n danai na wotoi kuci Saratu wi ta a kuciya maku.>>

¹⁵ Adama a na Saratu wi a kupana wovon ḡa u nannai ka'a u danai, <<N zoso ba>> ama u danai, <<Vu zoso ta.>>

¹⁶ Ana uma a a ḡangai kulaza ḡa a indanai a kubana ḡaka a ubon u Sodom. Da ta na Ibirahi u soki le adama a na a kaḡa uye.

¹⁷ Da Vuzavaguḡu u danai, <<Mi o kusokonku Ibirahi i na mi a kuciga kuya'an ba,

¹⁸ Ibirahi wi ta o kokpo iḡika i gbayin n iḡika yu utsura kpamu, kaḡa iḡika kakau i na yi a kucina ku ni i ciya unaḡingai a ubuta u ni.

¹⁹ N zagba yi ta adama a na u zuwa muku m kpa'a n ni nu ntsukaya n ni o tono uye u Vuzavaguḡu a ubuta u kuya'an kasingai m mariki, nannai ḡa Vuzavaguḡu u kuneke Ibirahi ili i na u ya'ankai ni uzuwakpani dem.>>

²⁰ Da Vuzavaguḡu u danai Ibirahi, <<M pana ta ili i gbani-gbani i na a dansai adama aza o Sodom n Gomora. Unushi u le u wuyana ta kau.

²¹ Mi ta a kucipa n kaḡi ka va me ene ko ili i na i a kudansa adama a uma a mayun ḡa.>>

²² Da uma a a kpatalai a lazai o kubono Sodom, ama da Ibirahi wo okpoi lo kashani e kelime ka Vuzavagudu.

²³ Da Ibirahi u yawai devu da we ecei Vuzavagudu va, <<Vi ta a kuna aza a cida kobolo n aza a unushi dem>>?

²⁴ Uma amangerenkupa i baci cida punu a likuci ya vi ta a kuna likuci ya dem? Va kukaşukpa likuci ya adama a na vi isa uma amangerenkupa ba?

²⁵ U jebeshe vu ya'an ili tsu nanlo, va kuna uma a singai adama aza a unushi ba, aza a singai a kutakacika n aza a unushi ba. Avu da vuza va afada va aduniyan. U jebeshe va kuna uma raka ba.

²⁶ Da Vuzavagudu u danai, <<N ciya baci uma amangerenkupa a singai o Sodom, mi ta a kukaşukpa likuci ya adama e le.>>

²⁷ Da Ibirahi u danai, <<Kaşukpa n doku n ya'an kadanshi n avu Vuzavagudu, ko a na wo okpoi mpa vuma da mi koci vu na a ya'in n kayala.

²⁸ Uma amangere n a tawun i baci ta na punu uma a singai vi ta a kukaşukpa likuci ya? Vi ta a kuna likuci ya adama a na vu namba ta uma tawun a cida?>>

Da Vuzavagudu u danai, <<N cina baci uma amangere n tawun aza a singai mi ta a kukaşukpa likuci ya.>>

²⁹ Da u doku u danai, <<A ciya baci ta na uma amangere punu a likuci ya>>?

Da Vuzavagudu wu ushuki, <<Adama a uma amangere a nanlo ma kuna likuci ya ba.>>

³⁰ Da u danai, <<Kaṭa avu Vuzavaguḍu vi ya'an wupa nu mpa ba, ama ya'an n doku n dansa. Vi ciya baci ta na uma kamangankupa koci, vi ta a kuna likuci ya?>>

Da wu ushuki, <<N ciya baci punu uma kaman-gankupa aza a singai, ma kuna likuci ya ba.>>

³¹ Da u danai, <<Kaṭa avu Vuzavaguḍu vi ya'an wupa nu mpa ba, ama ya'an n doku n dansa, a ciya baci uma kamanga punu a likuci ya ta na?>>

U danai, <<Adama a uma kamanga a nanlo, ma kuna likuci ya ba.>>

³² Da Ibrahi u doku u danai, <<Kaṭa avu Vuzavaguḍu vi ya'an wupa nu mpa ba, ama ya'an n doku n dansa ku te. A ciya baci punu uma kupa ta na?>>

Da Vuzavaguḍu wu ushuki, <<Ma a kuna likuci ya ba n ciya baci aza a singai kupa punu.>>

³³ Ayin a na u kotsoi kadanshi n Ibrahi, ḍa Vuzavaguḍu u lazai ḍa Ibrahi u lazai o kubono a kpa'a.

19

A unai Sodom n Gomora

¹ Alingata e re a nanlo a yawai Sodom n kulivi, ayi Lotu idashi a utsutsu u likuci wa. Ana we enei le, ḍa u ḍangai u banai kugasa n ele. U rabasai le ali ḍa u kudangi ḍa u lya'akai le kayala.

² U danai, <<Aza gbagba'in a va mpa ḍa na adama a ḍa. Tawai a kpa'a ku va, i sumba kaṭa kpmu ya asa. Kayin ka asa baci n usana i yeve i laza.>>

Ama a ushuki, <<A'a, ci ta a kubana tsa ka asa pulai punu a asuvu a likuci.>>

³ U folonoi le n utsura, ali ta na o tonoi ni a kubana a kpa'a ku ni. U ya'ankai le kaḍiva_ ḍa u doku u kangalaka yi le boroji vu na vi babu yisiti, ḍa ta na a lya'i.

⁴ Kafu omoci a a uwa ubuta_ wa alavu, uma a likuci i Sodom ushan wawa'a nu nkoshi dem a tawaj a kambuki kpa'a ka.

⁵ Da e ecei Lotu, <<Te uma a na a tawaj wa nu n kayin ka? Utaḱa_ le na wa_ tsu, ci ciga ta_ kuvaku n ele.>>

⁶ Lotu wu utai u banai we le, ḍa u bayangi utsutsu wa.

⁷ Da u danai, <<N folono ḍa ta_ aza a_ va, kaṭa_ i ya'an ili i gbani-gbani ba.

⁸ Lanai mi ta_ nkere n re n na kaṭa_ a sa'wai kuvaku n ali ba, ya'an mu utaḱa_ le n tuka_ ḍa, kaṭa_ i ya'an n ele tsu na i cigai; ama kaṭa_ i sa'wa uma a nanlo ba, a kpa'a ku va_ ku ḍa a tawaj.>>

⁹ Ama ḍa a danai, <<Denga lo, vuma vu nampa va komoci ka'a wi bi'i wa_ tsu, ḍa u cigai kushesheke tsu ili i na tsa kuya'an. Gogo na ci ta_ a kuya'anka wu ili i gbani-gbani i na i la'i i uma a nanlo.>> Daḍa e tecengi Lotu, ḍa ta na a banai a utsutsu wa adama a na o boso u ḍa.

¹⁰ Ama ḍa omoci a a utaḱai ekiye pulai ḍa o ronoi Lotu o bonokoi a asuvu a kpa'a, ḍa a bayangi utsutsu wa.

¹¹ A zuwakai uma a likuci a na i lo utsutsu u kpa'a wa uyimba, dem vi le maku n vuza gbayin feu, ali ḍa a kpaḍai kufuḍa ke ene ubuta_ u na utsutsu wa wi.

¹² Da alingata a e ecei Lotu kpamu, <<Vi ta_ lo n uma o yoku kpamu ototo, muku, nkere, ko kumaci ku yoku punu a likuci ya? Utaḱa_ le na.

¹³ Adama a na ci ciga ta kuna ubuta u nampa, kasala ka uma punu a ubuta u nampa ka yimkpa ta, da ka yawai u Kashile, Vuzavaguđu u suku tsu ta tsu una likuci ya.>>

¹⁴ Lotu wu utai u banai u danai ototo a ni a na a kuzuwa nkere n ni, <<Dengai, utai punu a likuci i nampa; Vuzavaguđu u ciga ta ku una likuci ya.>> Ama ototo a ni a sheshe ta majari ma'a wi a kuya'anka le.

¹⁵ Ana kayin ka asai, alingata a a gutsakai Lotu, a danai, <<Denga, dika vuka vu nu ni nkere n re n nu n na mi na, ta baci nannai ba, atakaci a likuci a nampa i ta o kukotso n ada punu dem.>>

¹⁶ Ana e enei ni a kuya'an a gbama, da a kanai ni kukiye n ku vuka vi ni nu nkere ma. Da a utakai le punu a likuci ya. Adama a na Vuzavaguđu u pana ta asuvayali e le.

¹⁷ Ana a ciyai a utakai le, da vuza yoku a katsuma ka uma e re a nanlo u danai, <<Sumai, adama a wuma u da, kata i lana kucina ba, kata kpamu i shamgba a ubuta ba. Sumai a kubana a nsasan, ko ada feu i kuwa n ele.>>

¹⁸ Da Lotu u danai le, A'a aza a gbayin a va

¹⁹ kagbashi ka da ka ciya ta mapasa wa da, i neke mu ta uga'in u gbayin a na yi isai wuma u va; ama ma kusuma a kubana a nsasan adama o wovon u na kawuya ka kucina mu ali n kuwa de ba.

²⁰ Indana, likuci i nanlo i yawa ta uma a suma a kubana de, i kenu i da ta na. Ya'an n suma m bana de, ko yi kenu ba? Kata wuma u va u ciya wishi!

²¹ U danai ni, <<U ga'an ta, n neke wu ta kasingai ka nampa, i a kuna likuci i na vi ya'in kadanshi ka ba.

²² Ya'in moloko i suma, kaṭa n kuya'an ili ba, sai ayin a na i yawai de.>> Dada e dekei likuci ya Zora.

²³ Ayin a na Lotu u yawai a Zora dada kanna kutaj.

²⁴ Da Vuzavagudu u cipakai n akina n kanga ko tsukono o Sodom n Gomora. Akina a uta ta a ubuta u Vuzavagudu da a cipai de.

²⁵ Da wu unai likuci i nanlo n uma a na i punu idashi a ubuta u nanlo dem, n ili i na i tsu uta kaṭa i gbonguro a idika dem.

²⁶ Da vuka vu Lotu vu lanai kucina, da wo okpoi katali ka mkpadi.

²⁷ Ibirahi u dangai n usana da u banai a ubuta u na wi ishi u shamgbai cau e kelime ka Vuzavagudu.

²⁸ Da wi indanai a ubon u Sodom n Gomora n idika i gbani dem, da we enei kanga ki idika ka a kubana gadi an mini mo kokocilili.

²⁹ Ta nannai ana Kashile ka unai idika ya ara'a ya, Kashile ka cibai n Ibirahi, da wu utakai Lotu punu e mere ma aza a na a unai, ana wu unai idika i na Lotu u yongoi va.

Lotu ni nkere n ni

³⁰ Ana ka nampa ko kotsoi, da Lotu ni nkere n re n ni a kasukpai Zora da o bonoi a vaki a ubon wu nsasan, adama a na u pana ta wovon u shamgba a Zora. Ayi ni nkere n re n ni o yongoi a kabatsu.

³¹ Kanna ke te mekere ma gbayin ma ma danai vangu vi ni, <<Esheku a tsu a kutsa ta, vali vi lo

u**bon** u nampa a na wa_ ta**wa**_ wa_ tsu ba, tsu na wila u danai.

³² Ya'an tsu zuwa esheku a_ tsu u so'o ma**ra**_ ma maka yi ka**ta**_ u vaku n a_ tsu, ka**ta**_ ci ciya_ kumaci n esheku a_ tsu ali kulya'a kelime.>>

³³ N kayin ka nanlo a zuwai esheku e le o so'i ma**ra**_ ma makai ni, da mekere ma gbayin ma banai ma vaki n ayi. Esheku e yeve ayin a na u vaki m mekere ma_ ni ko mekere ma vaki n ayi ali u da**ngai**_ ba.

³⁴ Kanna ke ire da mekere ma gbayin ma ma danai vangu va, <<Nayin n vaku ta_ n dada vu va. Ya'an tsu zuwa yi u so'o ma**ra**_ ma maka yi kpamu n kayin, ka**ta**_ avu vu bana vu vaku n ayi adama a na ci ciya_ kumaci n esheku a_ tsu.>>

³⁵ N kayin ka nanlo da a zuwai esheku e le u so'i ma**ra**_ ma makai ni kpamu, da mekere me kenu ma, ma banai da ma vaki n ayi. Nannai kpamu Esheku e yeve ayin a na u vaki m mekere ma_ ni ko mekere ma vaki n ayi ali u da**ngai**_ ba.

³⁶ Nkere n Lotu gbende n ya'in a**tsu**ma_ n esheku e le.

³⁷ Mekere ma gbayin ma matsai maku mo kolobo, da u ne'i kula Mowabu, ayi da esheku a aza a Mowabu anana.

³⁸ Vangu va feu u matsai maku mo kolobo, da u ne'i ni kula Ben-ami; ayi da ta na esheku a aza a Amona anana.

20

Ibirahi N Abimeleki

¹ Ana Ibirahi u ka**suk**pai u**bon** u nanlo da u lazai a kubana a u**bon** u da**ka** vu Kana'ana da u yongoi

e mere me Kadeshi n Shuru. U yongoi ɔe ali ayin ukeci an komoci a Gera,

² ɔa Ibirahi u danai le ukuna u vuka vi ni Saratu, <<Taku vu va ɔa.>> ɔa Abimeleki mogono ma Gera u danai a banka yi n Saratu.

³ Ama n kayin ko yoku, Vuzavaguɔu u yotsongi kaɔi ka ni u mogono Abimeleki tsa alatani ɔa u danai ni, <<Vi ta a kukuwa adama a na vi ɔika ta vuka vu nampa, vu na vi ya'in ɔe yolo.>>

⁴ Ama ayi Abimeleki kata u sa'wa kuyawa devu n Saratu ba. ɔa u danai, <<Vuzavaguɔu mi n unushi punu na ba! Vi ta a kuna mu n uma a va dem?

⁵ Ibirahi n kaɔi ka ni u danai, na va taku vi ni ɔa. ɔa vuka va feu vu danai nannai. N ya'an ta ili i nampa ya n kaɔu ke te mpa n nusa ba.>>

⁶ ɔa Vuzavaguɔu u danai ni punu a ubuta wa alatani wa, <<E n yeve ta vi ya'an ta nannai n kaɔu ke te, n saŋka wu ta kuya'an unushi a kubana wa va, n kaɔukpa wu vu sa'wa yi ba.

⁷ Ama gogo na bonoko n vuka va u vali vi ni. Ayi keneki ka'a, wi ta a kuya'anka wu avasa adama a na vi yongo n wuma. Ama mi ta a kudana wu vu bonoko yi baci ba, vi ta a kukuwa avu n uma a nu.>>

⁸ Ana kayin kasai ɔa Abimeleki u ɔekei aza gbagba'in a ni dem a bana, ɔa u danai le ili i na i ya'in dem ɔa raka vi le ɔa a panai wovon.

⁹ ɔa Abimeleki u ɔekei Ibirahi ɔa we ecei ni, <<Yidai i zuwai ɔa vi ya'ankai tsu nahannai? Unushi we ne u ɔai n ya'ankai nu ɔa vi a kuya'anka mu atakaci a nampa, mpa n ubuta u tsugono u va

dem? Vi ya'anka mu ta_ili i na i kpadai kuga'an vi ya'anka mu.>>

¹⁰ Da Abimeleki we ecei ni, <<Yidai i zuwai da vi ya'in nannai?>>

¹¹ Da Ibirahi wu ushuki u danai, <<N ya'an ta_nannai adama a na n zuwa ta_uma a nampa a i n wovon u Kashile ba, ta lo a kuna mu kata a isa mu Saratu vuka vu va_.

¹² Ko n nannai taku vu va_ da mayun, adama a na mekere me esheku a va_ma'a mma da de vi tsu vi te ba, da n dikai ni yolo.

¹³ A ayin a na Kashile ka zuwai mu n kasukpa kpa'a ke esheku a va_ a kubana a idika i yoku, da n danai ni, <Uteku u na vo kuyotsongu ucigi u nu a kubana wa_ va_ u dada na, ubuta_ u na baci tsu banai dem, vu dana, <<Ayi taku vu va_ da.>> >>

¹⁴ Da Abimeleki u bonokoi Ibirahi n vuka vi ni Saratu, da u nekei ni anaka, nlala kobolo n agbashi a ali n amaci.

¹⁵ Da Abimeleki u danai ni, <<Lana na idika i va_i da raka zagba ubuta_ u na u ga'in nu kuyongo kata vi yongo de.>>

¹⁶ Da Abimeleki u danai Saratu, <<Mi ta_ e kuneke tavu Ibirahi Azurufa kakpan adama a na wo okpo urotu mpa n ya'an ili n avu ba, e kelime ka uma dem. Babu vuza na kpamu u kinda wu adanshi vi ya'an ta_unushi.>>

¹⁷ Da Ibirahi u ya'ankai Abimeleki kavasa da Kashile ko potsokpoi ni n amaci a_ni n agbashi a amaci a_ni dem adama a na a matsa muku kpamu.

¹⁸ Adama a na Vuzavagudu u bayangu ta_ amat-satsu dem a kpa'a ku Abimeleki adama a vuka vi Ibirahi Saratu.

21

A matsai Ishaku

¹ Vuzavaguḍu u ya'anka ta Saratu ili i singai tsu na u danai. Da u ya'ankai ni tsu na u ya'in uzuwakpani.

² Da Saratu u ya'in katsuma, ḍa u matsakai Ibrahi maku mo kolobo n tsukutsa ci ni. Derere a ayin a na Kaṣhile ka ya'ankai ni uzuwakpani.

³ Da Ibrahi u ne'i maku ma na Saratu u matsakai ni va kula Ishaku.

⁴ Ana maku ma ni Ishaku u yawai ayin kunlaj, ḍa Ibrahi u kidai ni kavaja, uteku u na Kaṣhile ka danai ni.

⁵ Ibrahi wi ta n aya amangatawun (100), ana a matsakai ni Ishaku.

⁶ Da Saratu u danai, <<Kaṣhile ka tuka mu ta n izoshi. Adama a na vuza na baci u panai nannai, wi ta o kuzoso nu mpa.>>

⁷ Da u doku u danai, <<Yayi u sa'wai kudana Saratu u kumatsaka ta Ibrahi maku? Ama m matsaka yi ta n tsukutsa ci ni.>>

⁸ Da maku ma mo gbonguroi ali ḍa a kasai ni mani. A kanna ka na a kasai ni mani, ḍa Ibrahi u ya'in kaḍiva ka gbayin.

O lokoi Hajara n Ishima'ilu

⁹ Ana Saratu we enei Ishima'ilu maku ma na Hajara va aza a Masar u matsakai Ibrahi a kuya'anka Ishaku ulami,

¹⁰ ḍa u danai Ibrahi, <<Utaḱa n kabara ke mekere ka a kpa'a ku nampa m maku ma ni. Adama a na maku ma nanlo me kupece ili yi uka ni a kpa'a a nampa m maku ma va Ishaku ba.>>

11 Ili ya i langasa ta Ibirahi kaḍu wuya-wuya, adama a na ili i ya i sa'wa ta maku ma ni.

12 Ama da Kashile ka danai ni <<Kaṭa kaḍu ka nu ka namgba adama a maku ma n kabara ka nanlo ba. Pana ili i na Saratu u kudana wu dem. Adama a na a ubuta wi Ishaku ta lo e kuyeve ntsukaya n nu.

13 Mi ta o kubonoko muku n kabara ke mekere ka, o okpo ngono mu utsura n uma feu a gbara-gbara. Adama a na ayi feu maku ma nu ma'a.>>

14 N usana da Ibirahi u nekei Hajara ilikulya'a n kedeke ku ukpan tukpa m mini, u wo'okoi ni ka'a a kavangatsu da u lokoi ni m maku ma. U lazai da u yongoi a kukara'asa punu a kakamba ka Biyasheba.

15 Ana mini ma mo kotsoi punu e kedeke ka raka, u kasukpai maku ma a kumi'i ku kayuku.

16 U dasangi da'in a agisana udashi aman-gatawun. U danai kaci ka ni, <<Mi a kufuda ma kinda maku ma va ma kuwa ba.>> Ayi lo idashi da u bosoi kadawuri u gitangi mashi.

17 Kashile ka panai maku ma a mashi, da kalingata ka Kashile na de gadi ka ya'in kadanshi n Hajara, <<Yidai i balai nu, Hajara? Kaṭa vu pana wovon ba. Kashile ka pana ta mashi ma maku mo kolobo ma.

18 Denga, bana vu dika maku ma nu kaṭa vu bana e kukiye. Mi ta a kuzuwa ntsukaya n ni mo okpo likuci i gbayin.>>

19 Da Kashile ka bayuwai ashi a vuka a, da we enei kayinva. U banai u shatangi kedeke ku ukpan ka m mini da u banai u ne'i maku ma.

²⁰ Kashiile ko yongo ta kobolo m maku ma ali u gbonguroi, u yongoi a kakamba ka Param, da kpamu wo okpoi katain ku usubi.

²¹ Ayin a na ayi de idashi a kakamba ka Param da anaku a ni a zamakai ni vuka mekere ma aza a Masar.

Uzuwakpani wi Ibirahi n Abimeleki

²² A ayin a nanlo Abimeleki n Fikolu, kovonshi vo osoji a ni, da u danai Ibirahi, <<Kashiile ki ta kobolo n avu a ubuta wi ili dem i na vi a kuya'an.

²³ Kucinaka mu n Kashiile na, vu dana vo kudoro mu ba, muku n va, ko ntsukaya n va. Mi ta kutono kadanshi ka nu mayin, ya'an uzuwakpani vi ta o kutono kadanshi ka va, kobolo n idika i na vi o kuyongo na.>>

²⁴ Ibirahi u danai, <<N ya'an ta uzuwakpani wa.>>

²⁵ Ibirahi u tukai m mavura ma ni u Abimeleki adama a ukuna u kayinva u na agbashi a Abimeleki a isai.

²⁶ Abimeleki u danai, <<N yeve vuza na u ya'in ka'a ba. Vu dana mu feu ba, anana da n gitai kupana ka'a.>>

²⁷ Da Ibirahi u nekei Abimeleki nkyon n anaka o yoku, dada ele aza e re le a ya'ankpanai uzuwakpani.

²⁸ Ibirahi wu utakai nshan mi nkyon ali n cindere a ubuta wu ushiga u ni,

²⁹ da Abimeleki we ecei ni, <<Yidai tamkpamu nshan n cindere n nampa mi a kadanshi?>>

³⁰ Ibirahi wu ushuki, <<Isa nkyon n cindere n nampa ma. Nannai va wi ta a kuzuwa vu ushuku a na mpa da n gavai kayinva ka nampa ka.>>

³¹ Dada e dekei ubuta wa Biyasheba, adama a na ta de ele aza e re e le a ya'ankpanai akucina.

³² Ana o kotsoi kuya'an uzuwakpani u nampa a Biyasheba, da Abimeleki n Fikolu kovonshi vo osoji a ni o bonoi a idika i a Filisitiya.

³³ Dada Ibrahi u shikpai madanga ma matana a Biyasheba da u cikpai Vuzavagudu lo, Kashile Mala'imili.

³⁴ Ibrahi u yongoi a idika i a Filisitiya ali ayin n abundai.

22

Kashile ka pityai Ibrahi

¹ A ya'in megeshe kenu, da Kashile ko kondoi Ibrahi. U danai ni, <<Ibrahi.>>

Da wu ushuki, <<Mpa da na.>>

² Da Kashile ka danai ni, <<Dika maku ma nu me te ma na vi m ma'a Ishaku, vuza na kpamu vi a kuciga, vi dika a kubana a ubon u Moriya. Vu bana vi lyuka yi tsa alyuka o kusongu a ubuta u masasan mo yoku ma na mi de a ubuta u na n kuyotsongu wu.>>

³ Ana kayin ka asai n usana, da Ibrahi u dangai u lapulai majaki ma ni. Da u dikai abara a ni e re m maku ma ni Ishaku. Da u zamai ndanga kpamu n na u kuya'anka alyuka o kusongu. Da u lazai a kubana a ubuta u na Kashile ka danai ni.

⁴ A kanna ka tatsu ka katsuma ka nwalu ke le, da Ibrahi u lanai, da we enei ubuta wa da'in.

⁵ Da u danai abara a ni, <<Shamgbai na m majaki. Mpa n kolobo ka va, ci ta a kubana na de. Ci ta a kubana tsa cikpa Kashile, kata tsu bono.>>

⁶ Da Ibirahi u dikai ndanga n na u kuya'anka alyuka o kusongu a, da u zuwakai Ishaku maku ma ni u canuku. Da u dikai akina m mawun. Ana a kulaza aza e re e le,

⁷ da Ishaku u dekei esheku Ibirahi, <<Dada.>>

Da Ibirahi wu ushuki, <<Yidai, maku ma va?>>

Da Ishaku we ecei ni, <<Ndanga n da na n akina, te dai malala mi adama a alyuka o kusongu?>>

⁸ Da Ibirahi u danai ni, <<Kashile ki ta e kune'e tsu malala ma na tsa kuya'anka alyuka o kusongu, maku ma va.>> Da a lazai aza e re e le.

⁹ Da u yawai a ubuta u na Kashile ko yotsongi ni u bana va, da Ibirahi u shikpai katalikalyuka, da u recei ndanga gadi. Da u shiyai maku ma ni Ishaku, da u kiyangi gadi vu ndanga va.

¹⁰ Da u barakpai kukiye, da u dikai mawun adama a na u kida maku ma ni Ishaku.

¹¹ Da kalingata ka Vuzavaguđu ke dekei ni gadi, <<Ibirahi, Ibirahi.>>

Da wu ushuki, <<Mpa da na.>>

¹² Da u danai ni, <<Kata vu gbatyangu mawun e kudeku ku maku ma ba. Kata vi ya'anka yi muna ba. N yeve ta gogo na vi ta a kupana wovon u Kashile. Adama a na vu sangamu maku me te ma na vi n ma'a ba.>>

¹³ Da Ibirahi u ganukpai kaci, da we enei kagiri n avana a ni a kumi'i ku koworo usabatangi. Da u banai, da u dikai ka'a. Da u lyukai ka'a a ubuta u Kashile da u kasukpai maku ma ni.

¹⁴ Da Ibirahi u dekei ubuta u nanlo wa, <<Vuzavaguđu wi ta a kutuka.>> A uteku n kannaka nanlo da a danai, <<Punu a kusan ku Vuzavaguđu, wi ta a kutuka.>>

¹⁵ Da kalingata ka Vuzavagudu na de gadi ke dekei Ibirahi udeki u ire.

¹⁶ Da u danai ni, <<Vuzavagudu u danai, <N kucina ta_n ka_i ka_va, ali vu fudai vi ya'in nannai, vu sanga_mu maku me te ma_nu ba.

¹⁷ Mi ta_a kuzuwaka wu unasingai. Mi ta_a kuzuwa ntsukaya n nu n yimkpa mo okpo an azangata a gadi. I ta_a kuyimkpa kpamu o okpo an kayala ka mala. Ntsukaya n nu mi ta_a kisa likuci yi irala i le.

¹⁸ A ubuta_wu ntsukaya n nu n da uma a aduniyan dem a kuciya_ili i singai. Adama a na avu vu tono mu ta_mayin.> >>

¹⁹ Da Ibirahi u bonoi a ubuta_wa agbashi a_ni, da a lazai kobolo a kubana Biyasheba. Da Ibirahi u shamgbai ta na de a Biyasheba va.

Muku n Nufu

²⁰ A kubana megeshe de da a danai Ibirahi, <<Milika feu u matsaka ta_vuza nu muku.

²¹ Uzu da magaji, Buzu da vangu vi ni, Kemuwe tamkpamu esheku a Aram,

²² Keseda, n Hazo, m Pilidasha, n Jidilafa, kobolo m Betuwe.>>

²³ Betuwe da esheku e Rebeka. Milika u matsakai Nahoru Ibirahi vuza ni muku kunlai n nampa.

²⁴ Vuka vu gbani vi ni vu na vi n kula Reyuma, u matsakai ni muku feu, ula e le a da Teba, n Gaham, n Tahasha, kobolo m Ma'aka.

23

Ibirahi u tsulai idika i kacida

¹ Saratu u ya'an ta aya amangatawun n ka-manga n e cindere (127) kafu u kuwa.

² U kuwa ta a Kiriyatu (daɗa Heburon) a idika i Kana'ana, ɗa Ibirahi u shikai ɗa kpamu u ya'in kpalu ku ni.

³ Da Ibirahi u ɗangai lo kashani ɗevu n keven ki ikyamba ka vuka vi ni, ɗa u ya'in kadanshi n aza a Hitiya u danai,

⁴ <<Mpa komoci ka'a mi na o kuyongo n aɗa, denke mu idika ubon u yoku adama a na n ciɗangu keven ka kaɗa mu uvuka.>>

⁵ Da aza a Ahitiya a ushuki Ibirahi,

⁶ <<Panaka tsu, vuzagbayin. Avu mogono ma gbayin ma'a wa tsu. Ciɗangu vuka vu nu a ubuta u singai u na u luwai nu, babu vuza na u kusaŋka wu ubuta u kuciɗangu vuka vu nu.>>

⁷ Da Ibirahi u kuɗangi e kelime ka aza a Ahitiya, uma a idika a.

⁸ Da u danai le, <<Yi baci a kukaşukpa mu n ciɗangu vuka vu va na, to panakai mu kaɗa i folonoko mu Iforono kolobo ko Zahoru,

⁹ u neke mu kabatsu ka Makapele ka na ki ka ni a uteku wu ubuta u ni. Danai ni u denke mu uteku u na ikebe i ni yi, e kelime ka ɗa na, adama a na wo okpo mu ubuta u kaɗiɗa.>>

¹⁰ Da Iforono vu a Hitiya lo a ubuta wo obolo wa a utsutsu u likuci wa: ɗa wu ushuki e kelime ka yaba dem a kupana,

¹¹ Ta nannai ba vuzagbayin, <<Panaka mu, ubuta wa n kabatsu ka dem n kune'e wu ta. Na e kelime ka uma a va dem, mi ta e kuneke wu adama a na vu ciɗangu vuka vu nu.>>

¹² Da Ibirahi u kuɗanki uma a idika a,

¹³ ɗa u danai Iforono, adama a na yaba dem u pana, <<Vu ushuku baci ya'an n tsupa wu ikebe yu ubuta wa dem. Isa ikebe ya, adama a na n cidangu vuka vu va.>>

¹⁴ Iforono va wu ushuki Ibirahi,

¹⁵ <<Vuzagbayin panaka mu, ubuta wa u yawa ta Azurufa amangatawanashi. Yidaɗi yi punu e mere ma tsu? Cidangu punu vuka vu nu.>>

¹⁶ Da Ibirahi wu ushuki ɗa u tsupai ni e ke-lime ka aza a Ahitiya lo dem Azurufa aman-gatawanashi (400) uteku na u danai va. Da u tsupai tsu na aza a tsulaga a ci gisanku.

¹⁷ Ta ubuta u na wi ishi wi Iforono a Makapele a kasana ka Mamure wo okpoi wi Ibirahi nannai. Kabanga ka n kabatsu, nu ndanga dem.

¹⁸ Aza Ahitiya a na i a ku'uwa n utsutsu u likuci wa e yeve ta ubuta wa wo okpo ta wi Ibirahi.

¹⁹ Ana ka nanlo ko kotsoi ɗa Ibirahi u cidangi vuka vi ni Saratu punu a kabatsu ka kabanga ka Makapele devu m Mamure ɗaɗa kpamu Heburon a idika i Kana'ana.

²⁰ Kabanga ka na ki wa aza Ahitiya n kabatsu ka dem ɗa wo okpoi ubuta u kacida wi Ibirahi.

24

A zamakai Ishaku vuka

¹ Gogo na Ibirahi u kutsa ta, aya a ni kpamu a yimkpa ta. Da Vuzavagudu u zuwakai ni unasingai a ili i na u ya'in dem.

² Ibirahi u danai kagbashi kagbayin ka ni vuza na u la'i n kugeshe a kpa'a ka, vuza na kpamu wi a kindaka yi ili i na wi n i ɗa dem a kpa'a. <<Zuwa ekiye a nu e mere ma nkuta n va,

³ mi ta a kuciga wu vu kucinaka mu n Kula ku Vuzavaguđu, Kašhile ka gađi n ki idika, va kuzamaka maku ma va vuka punu a uma a Kana'ana a ubuta u na mi o kuyongo na ba.

⁴ Ama vu bono de a idika i na a matsai mu a umaci u va adama a na vu zamaka maku ma va Ishaku vuka a katsuma ku umaci u va.>>

⁵ Da Kagbashi ka ke ecei, <<Maku ma vuka ma ma iwan baci ta na kukašukpa likuci i ni da u danai u kutono mu ba? N dika maku ma nu o kubono a idika i na vu utai?>>

⁶ Da Ibirahi wu ushuki, <<Ka ta vu bonoko maku ma va de a ubuta u na mu utai ba!

⁷ Vuzavaguđu Kašhile ka na ki gađi vuza na wu utakai mu a idika yi mmaci n va, da kpamu u ya'ankai mu uzuwakpani u gbayin u kuneke mu ta idika i nampa mpa nu ntsukaya n va. Wi ta a kusuku kalingata ka ni kelime ka nu kafu vi yawa, adama a na vi ciyaka maku ma va vuka de.

⁸ Maku mavuka ma mi baci a kuciga kutawa n avu ba, akucina a va o kutono wu ba, avu de ka ta vu bonoko m maku ma va de ba>>

⁹ Da kagbashi ka zuwai ekiye a ni a daka vu nkuta mi Ibirahi da u kucinai n ili i na Ibirahi u danai ni.

¹⁰ Da kagbashi ka u dikai arakuma kupa a vuzagbayin vi ni, da u dikai ili i singai i kune'e yi ikebe kakau a u vuzagbayin vi ni. Da u banai a likuci i na Nahoru wi idashi gađi vu Mesopotamiya

¹¹ Ana u yawai da u zuwai arakuma a dem a kudangi devu n kayinva ka na ki pulai vi likuci.

N kulivi ku da ta na, ayin a na a_maci a_tsu uta_a kubana o kudolu.

¹² Da u ya'in avasa, <<Vuzavagudu Kashile ka vuzagbayin vu va Ibrahi neke mu uye anana, yotsongu vuzagbayin vu va ucigi u na wi a kusa'wa kusaba'a ba.

¹³ Mpa da na a kashani devu n kayinva ka mini a ubuta u na muku ma_maci n likuci mi a kuta_kukenuku mini.

¹⁴ Ya'an n fuda n dana mekere mo yoku, <Mi ta ufolu u nu ne'e mu mini mo kuso'o,> u dana baci so'o, mi ta feu e kune'e arakuma a nu mini o so'o wo okpo vuza na vu zagbakai kagbashi ka nu Ishaku, Ili i nampa ya i ya'an baci nannai, mi ta e kuyeve vi yotsongu ta vuzagbayin vu va ucigi u na u kusaba'a ba.>>

¹⁵ Kafu u kotso kadanshi, Da Rebeka u yawai m madiki ma mini ma ni ucaniki a kavangatsu ka ni. Ayi mekere me Betuwe ma'a, maku ma Milika vuka vu Nahoru Ibrahi vuza ni.

¹⁶ Maku ma vuka ma mi ta n tsuloboi, kata ta na u yeve mavali ba. U banai a kayinva da u shatangi madiki ma ni m mini da u bonoi kpamu.

¹⁷ Da kagbashi ka ka sumai, da ka banai wa ni ka danai, <<N folono wu ta, ne'e mu mini mo kuso'o punu a madiki ma nu.>>

¹⁸ Da mekere ma ma danai, <<So'o vuzagbayin vu va,>> da u zuwai ni madiki ma gogo'o a kavangatsu ka ni, da u ne'i ni u so'o.

¹⁹ Ana u kotsoi kune'e yi mini ma da u danai, <<Mi ta o kuronoko arakuma a nu feu ali sai ayin a na o kotsoi kuso'o.>>

²⁰ Da u ya'in moloko u tsuwain mini ma na mi a madiki ma ni punu a ubuta u na nnama n tsu

so'o, ɗa u sumai u banai a kayinva adama a na u doku mini, ali ɗa u ne'i arakuma a raka mini

²¹ Da vuma va u kanai kinda mekere ma babu kudansa ili adama a na u yeve ko Vuzavagudu u pana ta avasa a ni, ɗa nwalu n ni n ya'in mayin ba.

²² Ana arakuma a o kotsoi kuso'o mini ma ɗa vuma va u ɗikai makawani ma azanariya ma na amiki a ni a yawai kagimi ka shekelu, ɗa u ukai ni a vunu ɗa u lansa nshingi n re m gbagba'in ɗa u ukai ni e kukiye.

²³ Da kabara ka danai, <<N folono wu ta dana mu ko yayi eshevu. Yi ta de n kunu ku na tsa kasa mpa n uma a va?>>

²⁴ Da mekere ma mu ushuki, <<Esheku a va a ɗa Betuwe maku ma na Milika u matsakai Nahoru.>>

²⁵ Da u doku wu ushuki, <<Ci ta de n ijanu n abundai a kpa'a ku tsu, ci ta de kpamu n unu a iva'in adama a ɗa.>>

²⁶ Da vuma va u kudangi ɗa u cikpai Vuzav-agudu.

²⁷ Da u danai, <<Unasingai wo okpo u Vuzav-agudu Kashile ka vuzagbayin vu va Ibirahi, vuza na u zuwai ucigi u ni u na u kusaba'a ba, a kubana u vuzakpa vu va Ibirahi. N tsu va na, Vuzavagudu u tonu ta nu mpa a kubanka a kpa'a ku vuzagbayin vu va aza a ni babu kadama.>>

²⁸ Da maku ma vuka ma ma sumai a kubana a kpa'a wa anaku, ɗa u danai ni arabali a dem tsu na ili ya i ya'in.

²⁹ Rebeka wi ta n taku vu na e ci deke Laban, ɗa u sumai a kubana a kayinva ka a ubuta u na kagbashi ki Ibirahi ka ki.

³⁰ Ana we enei makawani a_vunu ni nshingi o kubolu ku taku, da kpamu u panai kadanshi ka a una u taku vi ni Rebeka <<Ili i na vuma va u danai mu i da na.>> Da u banai u kagbashi ki Ibirahi ka, vuza na wi a kashani a_ubuta wa arakuma wa a kayinva,

³¹ da u danai ni, <<Tawai na, avu vuma vu na Vuzavaguđu u zuwakai unaŋingai. Yida i zuwai da vi a kashani pulai? Mi ta_punu n kunu ku na n fobusokoi da, n ubuta adama a arakuma a da.>>

³² Da vuma va u uwai a kpa'a ka, da Laban u cipakai n ucanuku wa arakuma wa da u nekei le kalu n ijanu i yoku. U bankai n vuma va m mini u sa'a ene, kobolo n uma a na u walakai a_kuta_wa.

³³ Ana a_tukai n ilikulya'a, da vuma va u danai, <<Mi a kulya'a kata ba, sai n dansa ili i na mi a kuciga kudansa.>>

Da Laban u danai, <<Lya'a kelime n kadan-shi.>>

³⁴ Da u danai, <<Mpa kagbashi ki Ibirahi ka'a.

³⁵ Vuzavaguđu u zuwaka ta_vuzakpa vu va unaŋingai kau da u bonokoi ni vuza vu uciyi. U nekei ni ushiga wa anaka n wu nlala kobolo ni nkyon, n azanariya n Azurufa, n agbashi a ali n amaçi dem, n arakuma, ni njaki.

³⁶ Da Saratu vuka vu vuzakpa vu va, u matsakai ni maku n tsukutsa ci ni, da u nekei ni ili i na wi n i da dem.

³⁷ Vuzakpa vu va u zuwai mu n ya'an uzuwak-pani n akucina u danai, <Kata vu zamaka maku ma va vuka punu a_katsuma ke nkere ka aza a Kana'ana a_ubuta u na mi idashi na ba.

³⁸ Ama vu bana a ubuta wu umaci u va n isheku i va, kata vu zamaka maku ma va vuka.>

³⁹ <<Da me ecei vuzagbayin vu va, <Vuka va vi iwan baci ta na kutono mu a kutawa?>

⁴⁰ Ama da u danai mu, <Vuzavaguđu, ayi na mi o kutono ayin tutu mayin, wi ta a kusuku kalingata ka ni ka bana n avu kata ka zuwa vi ciya ili i na n danai. Adama a na vi ciyaka maku ma va vuka a ubuta wu umaci u va, n ubuta u kpa'a ke esheku a va.

⁴¹ Vi ta a kufuđa kupece kaci ka nu n akucina a va, vu bana baci a ubuta wu umaci u va da a iwain kuneke wu mekere ma, nannai vu buwa m ma shinda ba.>

⁴² <<Ana m banai a kayinva ka anana, da n vasai, <Vuzavaguđu, Kashi le ka vuzakpa vu va Ibirahi, adama a Kashi le neke mu uye n ciya ili i na n tawai kulansa.

⁴³ Mpa da na kashani a kayinva. Mekere ma tawa baci kunuku mini, mi ta o kufolono yi u ne'e mu mini mo kuso'o kenu e madiki ma ni.

⁴⁴ Wu ushuku baci ali u danai, <<So'o, mi ta feu e kune'e arakuma a nu,>> Ya'an wo okpo mekere ma na Vuzavaguđu u zagbakai maku ma vuzakpa vu va.>

⁴⁵ <<Babu n kotso avasa a va punu n kabini, Da Rebeka u tawai n madiki m mini ucaniki a kavangatsu ka ni da u banai a kayinva kunuku mini. Da n danai ni, <Adama a Kashi le ne'e mu mini mo kuso'o.>

⁴⁶ <<Da u ya'in gogo u cipakai n madiki ma ni a kavangatsu da u danai, <So'o, mi ta feu e kune'e arakuma a nu o so'o.> N so'i da kpamu u ne'i arakuma a.

47 <<Da me ecei ni, <Yayi tamkpamu eshevu?>

<<Da wu ushuki, <Esheku a va a da Betuwe maku ma Nahoru vuza na Milika u matsakai ni.>

<<Da n ukai ni makawani a vunu vi ni kobolo ni nshingi o obolu a ni.

48 N kudangi da n cikpai Vuzavaguđu. N cikpai Vuzavaguđu, Kašhile ka vuzakpa vu va Ibirahi, ayi na u tonoi nu mpa derere sai a ubuta wu umaci u vuzakpa vu va adama a na n zamaka yi kejene ko okpo vuka vu maku ma ni.

49 Gogo na vi baci a kushatangu kasingai n uneki u kađu a kubana u vuzakpa vu va, adama a Kašhile dana mu, ko vi baci a kuya'an, ko vi a kuya'an ba, kaťa n ciya n yeve uye u kutono.>>

50 Laban kobolo n Betuwe a ushuki, <<Ili i nampa ta yu utai a ubuta u Vuzavaguđu, a tsu ci n ili i na tsa kudana ba.

51 Rebeka da na lo kelime ka nu, dika yi i wala u bana wo okpo vuka vu maku ma vuzakpa vu nu, tsu na Vuzavaguđu n kaci ka ni u danai.>>

52 A ayin a na kagbashi ki Ibirahi ka panai ili i na a danai da u kudangi sai idika da u cikpai Vuzavaguđu.

53 Da kagbashi ka utakai n ucanuku wa azanariya n Azurufa kobolo nu ntogu da u nekei Rebeka, da kpamu u ne'i anaku n taku kune'e ki ikebe kau.

54 Da ayi n aza a na i a nwalu kobolo da lya'i da o so'i da a asai lo. Da u danai, ayin a na baci a jingbai n usana, <<Kašukpai mu m bono u vuzakpa vu va.>>

55 Ama da taku vu Rebeka n anaku a Rebeka a danai, <<Ya'an mekere ma mo doku mo yongo n a tsu ali ayin kupa kata u yeve u tono da.>>

56 Da u danai le, <<Kata i langasa mu ayin o kubono ba a ubuta u vuzavagudu vu va ba, a na Kashile ka zuwai nwalu n va n lya'i aga'in, kasukpai mu n bono u vuzagbayin vu va.>>

57 Da a danai, <<Ya'an ci deke mekere ma ci ece yi n una u ni.>>

58 Da e dekei Rebeka da e ecei ni, <<Vi ta a kufuda vo tono vuma vu nampa va?>>

Da wu ushuki, <<Eyeu mi ta o kutono yi.>>

59 Dada a ushuki Rebeka u tono le n vuka vu na vu wo'i ni ayin a na ayi maku, ele n kagbashi ki Ibirahi n aza na i n ayi.

60 Da dem vi le a zuwakai Rebeka unasingai tsu nampa,

<<Taku vu tsu ya'an vu matsa
ali akpan-akpan n abundai,
ya'an ntsukaya n nu a isa
utsutsu kakau wi irala i le.>>

61 Da Rebeka n abanki a ni amaci da a dangai o fobusoi da a kumbai arakuma a da o tonoi kagbashi ki Ibirahi ka n aza a ni, da kagbashi ka dikai Rebeka da a lazai.

62 Gogo na Ishaku wu uta ta a Biya-lahi-royi, wi ishi ta idashi a idika i Negebu.

63 Wu utai pulai adama a na u lapa wunlai n kulivi da u dengusai ashi da we enei arakuma a kutawa.

64 Ana Rebeka u dengusai ashi da we enei Ishaku. Da u cipai gadi vu karakuma ka na wi ukumbi.

⁶⁵ Da we ecei kagbashi ki Ibirahi, <<Yayi tamk-pamu vuma vu nan de, a nwalu adama a na u gasa n a tsu?>>

Da kagbashi ka ku ushuki ni, <<Ai vuzakpa vu va da.>> Da u dikai ka_{ka}la_{la}bi ka_{ni} da u palai ka_{ci} ka_{ni}.

⁶⁶ Da kagbashi ka ka danai Ishaku ili i na u ya'in raka.

⁶⁷ Da Ishaku u dikai Rebeka da u uwakai ni a kapam ka_{ana}ku a_{ni} Saratu, da wo okpoi vuka vi ni. Ishaku kpamu da u cigai vuka vi ni kau. Da u ciyai uremi u ka_{du} ana_{ana}ku a_{ni} a_{ku}wai.

25

Ukpā wi Ibirahi

¹ Da Ibirahi u zuwai vuka vi yoku kula ku ni ku da Ketura.

² Da u matsakai ni Zimiran n Jokashan m Medan m Medan n Ishibaku kobolo n Shuwa.

³ Jokashan ayi da esheku e Sheba n Dedanu. Muku n Dedanu ele da aza a Ashurim n aza a Letushim n aza a Le'umim.

⁴ Muku m Midiya ele da anan Efa n Eferu n Hanoku, n Abida n Eleda. Dem vi le ntsukaya n Ketura n da.

⁵ Ibirahi u nekei Ishaku ili yu uka_{ni} i ni i na wi n i da dem.

⁶ Ama muku n ali ma_{ma} a_{ma}ci a na u zuwasai, da u nekei le kune'e, ali ayi bi'i n wuma adama a na a kasukpa Ishaku, da o tonoi a kubana a idika i kasana.

⁷ Ibirahi u ya'an ta_{aya} amangatawun n aman-gatatsunkupa n a tawun (175). Da u kuwai.

⁸ Ibirahi u yinvikai ayinviki a ukocishi da u kuwai a katsuma ka aya a singai. Aya a ni a yimkpa ta da u yongoi kpamu gbaga tsu na u gal'in. Da u banai u cinai ikaya i ni.

⁹ Muku n ni Ishaku n Isuma'ilu a cidangi ni a kabatsu ka Makapele kasana m Mamure a ubuta u Iforono maku ma Zoharu vuza va aza Hitiya.

¹⁰ Ubuta u na Ibirahi u tsulai wa aza a Hitiya, ta punu a cidangi ni ubuta u te n vuka vi ni.

¹¹ Ana Ibirahi u kuwai, da Kashile ka zuwakai maku ma ni Ishaku unasingai. Vuza na u yongoi devu m Biya-lahi-royi.

¹² Na va da da arabali a muku mi Isuma'ilu, maku ma na maku mu usuki ma Saratu Hajara vuza va aza a Masar u matsakai Ibirahi.

¹³ Na va da da ula a muku mi Isuma'ilu, a danai a da uteku u na a matsai le, Nebatu ayi da maku ma iyain ma Isuma'ilu n Kedaru n Adabelu, m Mibisam kpamu,

¹⁴ m Mishima n Duma kobolo m Masa,

¹⁵ n Hadadu kobolo n Tema, n Jeturu, Nafishi n Kedema.

¹⁶ Na va da da muku mi Isuma'ilu n ula e le, yaba dem n likuci n katsura ka na wi a kulya'a tsugono, ele ngono kupa ni n re n da tsu na umaci u le wi.

¹⁷ Ayi Isuma'ilu u ya'an ta aya amangatawun n kamangankupa n e cindere (137) da kpamu u ya'in ayinviki a ukocishi a ni, da wu uvukai n ikaya i ni.

¹⁸ Ntsukaya n ni a dasangi ta a ubon u Havila a kubana a Shuru a ubon wu uteku m Masar, vu tono baci a kubana Asiriya. Da o yongoi a tsurala n otoku i le.

A matsai Isuwa n Yakubu

¹⁹ Na va daɗa arabali a Ishaku maku mi Ibrahi. Ibrahi da esheku a Ishaku.

²⁰ Ayin a na Ishaku u yawai aya a amangere, da a ya'in yolo n Rebeka, mekere ma Betuwe (vuza va aza a Aramiyan vu na wu utai a Fada-aram). Rebeka kpamu taku vu Laban vuza va Aram da.

²¹ Ama Rebeka madari ma'a, da Ishaku u ya'ankai ni kavasa. Vuzavaguɗu wi isai avasa a nanlo, da Rebeka u ciyai katsuma.

²² Muku n gitai punu kunekenei atakaci punu a katsuma ka uteku u le, da u danai, <<Yidai nannai a kuciya mu?>> U banai u Vuzavaguɗu n avasa adama a na u ciya wu ushuki.

²³ Da Vuzavaguɗu u danai ni, <<Idika i re yi ta punu a katsuma ka nu, mpeshe n na mi punu wa nu va i ta a kuya'an tsurala. Vuza te u kula'a ta vuza ni, vuzagbayin va u kubono ta o kutono vangu.>>

²⁴ Ana ayin a kumatsa a yawai, da u matsai mpeshe olobo koci.

²⁵ Vuza na u gitai kuta wu utai ushili, ikyamba i ni adanshi motogu me cileme ma'a u ukai. Da e ne'i ni kula Isuwa.*

²⁶ Daɗa yeve vuza ni u tonoi, n kukiye ku ni ukani a kaciva ka Isuwa. Da e ne'i ni kula Yakubu.† Ishaku wi ta n aya amangatatsu ayin a na a matsai muku n nanlo.

* **25:25 25:25** Aza a Yahuda a matsa baci mpeshe, vuza na u gitai kuta, ayi da vuzagbayin. N kadanshi ka aza a Yahuda, kula ku <<Isuwa>> daɗa <<Cileme.>> † **25:26 25:26** N kadanshi ka aza a Yahuda kula Yakubu izumgi i te i da n <<Kaciva>> n <<Kodori>> (vuza na u ci lya'a uma). Lana 27:36.

Isuwa u dengei tsugbayin ci ni

²⁷ Ana olobo a o gbonguroi, da Isuwa wo okpoi katain ku utsura, vuma vu ucigi u kakamba. Ama, Yakubu vuma vu kabini da n ucigi u kpa'a kpamu.

²⁸ Ishaku u la'a ta n kuciga Isuwa, adama a inyama i na u tsu una kata u bonoko a kpa'a. Ama, Rebeka u la'a ta n kuciga Yakubu.

²⁹ Kanna ke te, ana Yakubu wi a ku su'wan kpayan, da Isuwa u yawai wana dai wu uta a kutambu. Wi ta ta na a kupana kambulu.

³⁰ Da u danai Yakubu, <<Ne'e mu ilikulya'a m kpayan ku shili, n lya'a mi ta a kupana kambulu.>> (Dada i zuwai da e dekei ni Edom.)[‡]

³¹ Da Yakubu wu ushuki, <<Mi ta e kuneke wu, vi denke mu baci tsugbayin tsu nu, mo okpo vuza kelime vu nu.>>

³² Isuwa u danai, <<U ga'an ta! Mi ta devu n ukpa, yi dai tsugbayin tsa kuya'anka mu?>>

³³ Da Yakubu u danai, <<Kucina bi'i, ve kudenke mu baci tsugbayin tsa.>>

Da Isuwa u kucina, da u denke vangu va tsugbayin tsa.

³⁴ Da Yakubu u nekei Isuwa boroji m kpayan. U lya'i da u so'i, yeve u dangai u laza. Ta Isuwa u ya'in nannai da u goyoi tsugbayin ci ni.

26

Ishaku n Abimeleki

¹ Gogo na kambulu ka yikpa ta a idika, ko yoku kpamu n ka na ka ya'in a ayin a Ibrahi. Da

[‡] 25:30 25:30 N kadanshi ka aza a Yahuda kula ku <<Edom>> dada feu <<Ushili.>>

Ishaku u banai u Abimeleki mogono ma Gera ma a Filisitiya.

² Da Vuzavaguḏu u ta_wai wi Ishaku ḏa u danai, <<Ka_ta vu bana a Masar ba, shamgba a iḏika i na n danai nu vi yongo.

³ Shamgba bi'i a iḏika i nampa ayin kenu, mi ta_t kobolo n avu mi ta_t kpamu a kuzuwaka wu una_singai. Avu nu ntsukaya n nu n ḏa mi e kuneke iḏika i nampa ra_ka ka_ta n shatangu uzuwakpani n akucina a na n ya'in n eshevu Ibirahi.

⁴ Mi ta_t a kuzuwa ntsukaya n nu mo okpo n ka_bundai a na azangata a gaḏi, mi ta_t kpamu e kuneke ntsukaya ma iḏika i nampa ra_ka, uma aduniyan dem i ta_t a kuciya una_singai a ubuta u le,

⁵ adama a na Ibirahi u tono ta_t kadanshi ka_va ḏa kpamu u ka_nai i na n cigai kobolo n uye u va n wi_la u va feu.>>

⁶ Da Ishaku u ḏa_sangi a Gera.

⁷ Ana uma a nanlo e ecei ni ukuna u vuka vi ni, ḏa u danai le, <<Taku vu va ḏa,>> adama a na wi ta_t o wovon a na wa dana, <<Vuka vu va ḏa,>> u sheshe ta, <<Uma a ubuta a a kuna mu ta_t adama a Rebeka, adama a na wi ta_t n tsuloboi n a_bundai.>>

⁸ Ana Ishaku wi ḏe ali m megeshe ḏa mogono Abimeleki mogono ma aza a a Filisitiya u la_nai n katusu ḏa we enei Ishaku o ku obongusu Rebeka vuka vi ni.

⁹ Da Abimeleki u ḏe_kei Ishaku ḏa we ecei ni, <<Yiḏai i zuwai ḏa vu kpaḏai kudana mu ayi vuka vu nu ḏa? Ama ḏa vu danai <Taku vu va ḏa?> >>

Da Ishaku u danai ni, <<Adama a na me ene ta i ta_t a kufuḏa a kuna mu adama a ni.>>

¹⁰ Da Abimeleki u danai, <<Yidai i zuwai da vi ya'ankai tsu nahannai? A katsuma ka tsu vuza yoku wi ishi a kuvaku n vuka vu nu gbani kata ta na u tuka tsu n una u wuya.>>

¹¹ Da Abimeleki u dansukai uma dem da u danai, <<Vuza na baci de dem u sa'wai vuma vu nampa ko vuka vi ni i ta a kuna yi.>>

¹² A kaya ka nanlo Ishaku u ya'in vica'a da u kya'i ili n abundai adama a na Vuzavaguđu u zuwakai ta unaŋgai.

¹³ Da Ishaku wo okpoi vuza vu uciyi, da uciyi u ni u kanai kutatsa ali da wo okpoi vuza vu uciyi kau.

¹⁴ Wi ta n ushiga wu nlala ni nkyon n agbashi n abundai ali da aza Filisitiya a kanai tsurala n ayi.

¹⁵ Da aza a Filisitiya a cidangi raka ayinva a na agbashi e esheku a ni a gawai a ayin a Ibrahi wi ishi n wuma.

¹⁶ Da Abimeleki u danai Ishaku, <<Denga vu kasukpaka tsu idika i tsu adama a na vu la'a ta utsura u tsu.>>

¹⁷ Da Ishaku u kasukpai ubuta wa da u banai u zuwai kapam ka ni a idika i Gera da u yongoi de.

¹⁸ Da Ishaku u doku da u gavasakai ayinva a na ishi ugavi a ayin a esheku a ni Ibrahi, adama a na aza a Filisitiya a sanka le ta ana esheku a ni a kuwai, da u ne'i le kpamu ula a na esheku a ni ishi e ne'i le.

¹⁹ Da ngubi mi Ishaku n gawai kayinva a kara'a da a ciyai kashi ka mini ka singai.

²⁰ Da ngubi n Gera n ya'in kanananai nu ngubi mi Ishaku da a danai, <<Mini ma ma tsu ma'a>> Da u dekei ubuta wa Eseke, dada <<Kanananai>> adama a na ta lo a ya'in kanananai.

21 Da a gāvai kayinva ko yoku ḁa o doku a ya'in kanananai kpamu, Da Ishaku u ḁekei kayinva ka Sitina, ḁaḁa Tsurala.

22 Da u ḁangai ḁa u banai u gāvai ko yoku, na lo o doku a ya'an kanananai ba, ḁa u ḁekei kayinva ka n kula Rehobotu. ḁaḁa <<Gogo na Vuzavagudu u neke tsu tā ubaruwi kātā tsu matsa ci yimkpa punu a idika ya.>>

23 Lo a ubutā wa ḁa Ishaku u lazai a kubana a Biyasheba.

24 N kayin ka nanlo ḁa Vuzavagudu u yotsongi kā ci kā ni wā ni ḁa u danai, <<Mpa ḁa Kāshile ke eshevu Ibirahi. Kātā vu pana wovon ba, adama a na mi tā kobolo n avu, mi tā a kuzuwaka wu unaṣingai kātā n zuwa ntsukaya n nu n yimkpa adama a kagbashi kā vā Ibirahi.>>

25 Da Ishaku u ma'i katalikalyuka lo a ubutā wa ḁa u cikpai Vuzavagudu. Da feu u kanzai lo kapam kā ni, ḁa ngubi i ni n gāvai lo kayinva.

26 Ayi mogono Abimeleki wu utai Gera ḁa u tawai wā ni kobolo n Ahuzatu vuza na u ci neke yi odoke n Fikolu kovonshi vo osoji.

27 Da Ishaku we ecei le, <<Yidai i zuwai ḁa i tawai wā vā, adama a na i iwan mu tā n ayin a ḁe ḁa i lokoi mu wā ḁa.>>

28 Da a ushuki, <<Ce ene tā hawun a na Vuzavagudu wi kobolo n avu, i ḁaḁa i zuwai ḁa tsu danai ya'an ci ya'an uzuwakpani n avu kātā tsu kucinukpanai kpamu tsu dana,

29 va kusa'wa vuma vi te a katsuma kā tsu ba, tsu na a tsu ci ci yongo a kuya'anaka wu kasingai kātā kpamu tsu loko wu a kulaza m matāna.

Gogo na avu da vuza na Vuzavaguḡu u zuwakai unaṣingai.>>

³⁰ Da Ishaku u fobusokoi le kaḡiva da a lya'i da o so'i.

³¹ Ana kayin ka asai n usana da dem vi le a ya'ankpanai uzuwakpani n akucina. Ana o kotsoi da Ishaku wu utakaḡi le da a kaṇai uye, da e pecemgbenei m maṭaṇa.

³² Kanna ka nanlo ka kpamu nguḡi mi Ishaku m banai da n danai ni ukuna u kayinva u na a gavaḡi va. A danai, <<Ci cinaka ta mini!>>

³³ Da Ishaku u ḡeḡi kayinva ka Sheba, adama a nannai kula ku likuci ka ku ḡaḡa Biyasheba ali a kutawa anana.

Isuwa u zuwai vuka a umaci wa aza Hitiya

³⁴ Ana Isuwa u yawai aya amangere, da u zuwai vuka kula ku ni ku da Juditi mekere ma Beri vuza va aza Hitiya, m Basematu mekere me Elon vuza va aza Hitiya.

³⁵ Da a zuwai Ishaku n vuka vi ni Rebeka a kpaḡai kupananai uyo'o.

27

Yakubu u ciyai unaṣingai wi Ishaku

¹ A ayin a na Ishaku u kutsai ali da aṣhi a ni a gitai kuyimbaṇa. U ḡeḡi maku ma ni ma gbayin Isuwa, u danai, <<Maku ma va.>>

Da wu ushuki, <<Mpa da na.>>

² Ishaku u danai, <<Ye ene ta n kutsa ta, ukpa kpamu u buwa mu m megeshe ba.

³ Dika ucanuku u kutambu u nu, utan m majiki ma_nu, kaṭa_vu bana a kakamba, vu una ka mu manama.

⁴ Ya'an ilikulya'a i na n cigai kau, kaṭa_vu tuka_mu. Ayin a na baci n lya'i i ḏa, mi ta_a kuzuwaka wu unaṣingai u va, kafu n kuwa.>>

⁵ Ayin a na Ishaku wi a kadanshi n Isuwa, Rebeka lo a kupana. Ana Isuwa u banai kuya'an kutambu ka,

⁶ ḏa Rebeka u danai Yakubu, <<Gogo na ḏa n kotsoi kupana eshevu a kudana Isuwa,

⁷ <Tuka_mu n vinyama vu kakamba, kaṭa_vu su'wanka mu kusa'an ku singai. Ayin a na baci n lya'i kaṭa_n zuwaka wu unaṣingai a ubuta_u Vuzavagudu, kafu n kuwa.> >>

⁸ Rebeka u lya'i kelime, <<Maku ma_va, panaka mu, kaṭa_kpamu vi ya'an ili i na n danai nu.

⁹ Bana a ushiga wu nlala, kaṭa_vi ḏika muku mu ngaji n re n singai, adama a na n ya'anika eshevu kusa'an ku singai ku na u cigai va.

¹⁰ Kaṭa_vu ḏika vu banka yi u lya'a, adama a na u zuwaka wu unaṣingai, kafu u kuwa.>>

¹¹ Ama ḏa Yakubu u danai ana_ku a ni Rebeka, <<Lana_vuza va_wi ta_n cileme n abundant a ikyamba i ni, mpa ta na ukpan wi ikyamba u va_wi ta_molu-molu.

¹² Tawa_baci dada u papurasa mu ḏa u yevei a na mi a kuciga kudoro yi, wi ta_a kukaṣupka_kuzuwaka mu unaṣingai kaṭa_u kucikpa u zuwaka mu u gbani-gbani.>>

¹³ Da ana_ku a a danai, <<Kaṣupka_una_wa u tono mu maku ma_va, avu de tono kadanshi ka_va_kaṭa_vu bana vi ciyaka_mu i na n danai.>>

¹⁴ U banai u tukai muku mu ngaji ma wa anaku wa, da u su'wain kusa'an ku na esheku a a la'i n kuciga va.

¹⁵ Da Rebeka u dikai motogu ma singai mo kolobo ka gbayin ka ni Isuwa, ma na u la'i n kuciga ma na u zuwai a kpa'a. Da u ukai ma'a kolobo ke kenu ka ni Yakubu.

¹⁶ U ukai ni ukpan u malala ma e ekiye, da u palai kpamu ubon u kudeku u na wi babu cileme.

¹⁷ Da u nekei maku ma ni Yakubu ilikulya'a i na esheku a cigai va m boroji vu na u kangalai.

¹⁸ Yakubu u banai we esheku. Da u danai, <<Dada.>>

Da wu ushuki u danai, <<Nini dai maku ma va, Avu da maku ma va me ne?>>

¹⁹ Yakubu wu ushuki, <<Mpa da maku ma nu ma gbayin ma iyain, Isuwa. N ya'an ta ili i na vu danai mu. Denga vu dasangu, vi lya'a ilikulya'a i na n tukai nu, kata vi zuwaka mu unasingai u nu.>>

²⁰ Ishaku we ecei maku ma ni, <<Nini dai vi ya'in da vi ciyai gogo'o nahannai?>> Da wu ushuki, <<Adama a na Kashile Vuzavagudu u neke mu ta aga'in a singai.>>

²¹ Da Ishaku u danai Yakubu, <<Tawa na adama a na n sa'wa wu, maku ma va adama a na n yeve ko mayun avu da Isuwa vu va va ko avu da ba.>>

²² Yakubu u yawai devu n esheku a ni. Ana Ishaku u sa'wai ni da u danai, <<Kalakatsu ka nu ko yotso ta ka Yakubu, ama ekiye a nu n cileme ci Isuwa.>>

²³ U yeve an Yakubu da ba, adama a na ekiye a ni i ta n cileme ci Isuwa. Adama a nannai da u zuwakai ni unasingai.

24 Da u danai, <<Avu ɗa gaji maku ma_ va_ ma?>> Da wu ushuki u danai <<Mpa ɗa.>>

25 <<Tuka_ mu n inyama i na vi ciyai va adama a na n takuma, kaɗa_ n zuwaka wu unaɗingai.>> Da u bankai ni ɗa u takumai; ɗa u bankai ni m makya_ ɗa u so'i.

26 Da Ishaku u danai ni, <<Tawa_ ɗevu vu papura mu, maku ma_ va.>>

27 Da Yakubu u yawai ɗevu ɗa wo obongi ni, Da Ishaku u tsumgbai ni ɗa u tsumgbai magula_ ni mo ntogu ma_ ni, ɗa u zuwakai ni unaɗingai. U danai, <<M magula_ ni ma maku ma_ va mi ta_ a na magula_ ni ma kakamba

ma na Vuzavaguɗu u zuwakai unaɗingai.

28 Ya'an Kaɗhile ke neke wu ciza tsu gaɗi n uciyi wa aduniyan dem, kobolo n ilikulya n i kuso'o n aɓundai.

29 Ya'an aduniyan kakau a ya'anka wu tsugbashi, uma a kuɗa_ nku a lya'aka wu kayala.

Vo okpo vuzagbayin a_ ubuta_ wa aza a_ nu, ya'an muku ma_ a_nayu n kuɗa_ nku n lya'aka wu kayala.

Ya'an aza a na a ya'ankai nu una_ u gbanigbani u bono we le,

aza a na a zuwakai nu unaɗingai u ɗa feu u tono le.>>

Isuwa u folonoi unaɗingai wi Ishaku

30 Ishaku u kotsoi kuzuwaka Yakubu unaɗingai. Ana u lazai, ɗa mokoshi ma_ ni Isuwa wu utai a ubuta_ u kutambu u yawai.

31 Ayi kpamu u ya'in ilikulya'a i ni, i na esheku a cigai va, ɗa u tukai esheku a_ ni. U danai ni, <<Dada, ɗa_nga_ vu ɗa_angu, adama a na vi lya'a

ilikulya'a n inyama i na n tukai nu va, kata vu zuwaka mu unasingai u nu.>>

³² Ishaku we ecei ni, <<Avu da ya?>>

Isuwa wu ushuki, <<Mpa da maku ma nu ma gbayin ma iyain, Isuwa.>>

³³ Ishaku u kanai kuya'an mereve kau. Da u danai, <<Yayi tamkpamu wu unai inyama ya, da u tukai mu va? N lya'a ta gogo na, kafu vu tawa. N zuwaka yi ta de unasingai u va gbende, u da ta na uteku nannai.>>

³⁴ Ana Isuwa u panai nannai, da u shikai n utsura. U doku u danai, <<Zuwaka mu feu unasingai u nu, Dada.>>

³⁵ Ishaku u danai ni, <<Vangu vu nu vu tawa ta, da u doroi mu. U dika ta de unasingai u nu raka.>>

³⁶ Da Isuwa u danai, <<Mayun da kula ku ni Yakubu, * adama a na ire da na u doki kudoro mu. I iyain i dada u dika ta tsugbayin tsu va, i ire kpamu da wi isai unasingai u va.>>

³⁷ Da Ishaku u danai Isuwa, <<M bonokoi ta de vuzagbayin vu nu, aza a ni kpamu o okpo aza a na o kutono yi, n neke yi ta ilya n ili i kuso'o dem. Yidai i buwai i na n kufuda kuya'anka wu gogo na, maku ma va?>>

³⁸ Da Isuwa we ecei esheku, <<Dada unasingai u te u da vi n u da koci?>> Da Isuwa u dengusai kalakatsu ka ni da u shikai.

³⁹ Da esheku a a dansai da u danai ni
<<Kpa'a ku nu ka kuya'an ta da'in
n uciyi wa aduniyan u nampa,

* 27:36 27:36 Lana 25:26.

uga'in u ciza tsu gađi wa kuyawa devu n avu
ba.>>

⁴⁰ Ukpa u kotokobi u ɗa va kubanka,
kaṭa vo okpo kagbashi ka vuza nu.

Ama a ayin a na baci vi ya'in ug̃bamukaci
vi ta a kukpaḍa kupanaka yi
kaṭa vu takpa amiki a nanlo e kuḍeku ku nu.

⁴¹ Da Isuwa u kaṇai tsurala n Yakubu adama
a unaṣingai u na eṣheku e nekei ni. Da Isuwa u
sheshei n kaḍu ka ni, ɗa u danai, <<Ayin a kpalu
m maṣhi e eṣheku a va a yawa ta, ya'an mu una
Yakubu.>>

⁴² Ana a danai Rebeka ili i na Isuwa u sheshei
kuya'an ɗa u suki e ɗeke Yakubu, ɗa u danai ni,
<<Yakubu, vuza nu wi ta ɗe e kusheshe uteku u
na u kuna wu.

⁴³ Gogo na maku ma va pana kadanshi ka va
kaṭa vu tonon ka'a, suma vu bana u taku vu va
Laban na ɗe a Haran,

⁴⁴ vu ɗaṣangu ɗe sai ayin a na kaḍu ko mokoshi
ma nu ka vaki.

⁴⁵ Ayin a na baci wupa u mokoshi ma nu u
kotsoi. Mi ta a kusuku vuza yoku u bana u dana
wu vu bono. Nini ɗai n kunamba ɗa aza e re dem
a kanna ke te?>>

⁴⁶ Da Rebeka u danai Ishaku, <<Mpa mo'uta n
ukuna wa amaci aza Ahitiya. Yakubu u ɗika baci
vuka a kaṭsuma ka uma a nampa, u kula'a ta n
kuga'an wuma u va u laza.>>

28

Ishaku u suki Yakubu u Laban

¹ Da Ishaku u dekei Yakubu da u zuwakai ni unaṣingai. Da u danai ni, <<Kaṭa vi ya'an yolo n aza a Kana'ana ba.

² Wala gogo na a kubana Fada-aram, de we eshevu a Betuwe. Ta de va kubana va ya'an yolo. Dika punu a kaṭsuma ke nkere n Laban, taku va anayū.

³ Kaṣhile Ubangari ka zuwaka wu ta unaṣingai vu matsa kpamu muku n aḅundai, kaṭa i yimkpa ali yo okpo umaci n aḅundai u kaṣi ka da.

⁴ Kaṣhile kpamu ka zuwaka da unaṣingai u na u zuwakai akaya a da Ibirahi. Adama a na u neke da kpamu idika yi idaṣhi i na yi o limoci na, idika i na Kaṣhile ke nekei Ibirahi.>>

⁵ Ishaku u kaṣukpai Yakubu u wala, da u lazai a kubana a Fada-aram, u Laban maku me Betuwe vuza va aza a Aramiyan, taku vu Rebeka, anaku a Yakubu n Isuwa.

Isuwa u zuwai vuka vi yoku

⁶ Gogo na Isuwa we enei Ishaku u zuwaka ta Yakubu unaṣingai ali da u zuwai ni u laza a kubana Fada-aram adama a na u dika de vuka, ali wu obongi ni u danai, <<Kaṭa vu dika vuka a Kana'ana ba.>>

⁷ Da kpamu u yevei a na Yakubu u panakai esheku a ni n anaku a ni da u banai a Fada-aram.

⁸ Ana Isuwa we enei muku ma amaci n Kana'ana n uwa esheku a ni Ishaku a kaḍu ba,

⁹ da u banai u Isuma'ilu u zuwai Mahalatu mekere ma maku mi Ibirahi Isuma'ilu, taku vu Nebatu, adama a na u doku u ya'an vuka vi ni kobolo n amaci a na wi n a da.

Yakubu u ya'in alatani

¹⁰ Da Yakubu u kaşukpai Biyasheba, ɗa u lazaɪ a kubana a Haran.

¹¹ Ana u yawai a ubuta u yoku adama a na kannu ka yikpa ta, ɗa u ɗikai katali ko yoku, ɗa u zuwakai ka'a kaci, ɗa u latai.

¹² Da u ya'in alatani a na we enei idasakpatsu uzuwi gaɗi ali a kutawa a idika. Da alingata a Kashile a kanai kulivanku n a cipai.

¹³ Gaɗi vi idasakpatsu ya kpamu ɗa Vuzav-aguɗu u shamgbai kashani, ɗa u danai, <<Mpa ɗa Vuzavaguɗu, Kashile ki Ibrahi, n Kashile ki Ishaku. Mi ta e kuneke wu nu ntsukaya n nu dem idika i na vi iva'in na gogo na.

¹⁴ Ntsukaya n nu mi ta o kokpo an kubuta ki idika. Yi ta a kuyimkpa kata i yawa a kubana a kalivi n kasana, n gaɗi a kubana kpamu ɗaka. Uma a aduniyan dem i ta a kuciya kasingai adama a ɗa, avu nu ntsukaya n nu.

¹⁵ Mi ta kobolo n avu, mi ta kpamu a kinda wu, kata m bonoko wu kpamu a idika i nampa. Mi a kukaşukpa wu ba, sai n ya'anaka wu ili i na n ya'ankai nu uzuwakpani.>>

¹⁶ Ana Yakubu u ɗangai alavu, ɗa u cibasai. Da u danai, <<Mayun ɗa Vuzavaguɗu wi a ubuta u nampa, ama ta na mi ishi n yeve ba!>>

¹⁷ Da u panai wovon ɗa u danai, <<Nini ɗai ubuta u nampa wi? Na ubuta u Kashile u ɗa, ɗa kpamu utsutsu u gaɗi u ni.>>

¹⁸ Ana kayin ka asai n usana kali-kali ɗa Yakubu u ɗikai katali ka na u zuwakai kaci ka ɗa u ɗengusai ka'a adama a na ko okpo ka kucibasa, ɗa u tsungi ka'a mani'in ma zaitu a gaɗi vi ni.

¹⁹ U dekei ubuta_u nanlo wa Betelu da_{da} <<kpa'a ku Ka_{sh}ile>> ama kula ku ubuta_{ka} ku da_{da} ki ishi Luzu.

²⁰ Yakubu u kucinai u danai, <<Ka_{sh}ile ki baci kobolo nu mpa, da wi a kinda mu a ka_tsuma_{ka} nwalu ka nampa, ka_ta_{ka} kpamu u neke mu boroji n takuma kobolo n akashi a ku uka,

²¹ ali m bono a kpa'a ku dada vu va_m ma_tana, Vuzavagudu wi ta_o kokpo Ka_{sh}ile ka_{va} mayun,

²² katali ka nampa, ka na n zuwai tsu mashikpu na, ubuta_{wa} wi ta_o kokpo kpa'a ku Ka_{sh}ile, ili i na vi nekei mu va dem mi ta_e kuneke wu ugboku u te a ka_tsuma_{ka} kupa punu.>>

29

Yakubu u yawai a pada-aram

¹ Da Yakubu u lya'i kelime nu nwalu n ni a idika ya aza a kasana.

² Da we enei kayinva e keteshe n ushiga u tatsu wu nlala iva'in lo, adama a na ta punu o tsu so'o a kayinva ka. Katali ka na a bayangi ki kayinva ka, ka ki ta_{ka} gbangam.

³ Ayin a na baci ushiga wa kakau u gasai a ubuta_{wa}, ngubi ma a tsu gidala_{kpa} ta_{katali} ka a una_u kayinva wa, adama a na e ne'e ushiga u le mini. O kotso baci, ka_ta_o bonoko katali ka punu a una_u kayinva wa.

⁴ Da Yakubu we ecei ngubi ma, <<Aza a va, te dai i yu utai?>> Da a ushuki, <<A_{tsu} tsu uta_{ta} a Haran.>>

⁵ Da we ecei le, <<I yeve ta_{Laban}, matsukaya ma Nahoru?>>

Da a ushuki, <<Eyeu, ci yeve yi ta.>>

⁶ Da Yakubu u doku we ecei le, <<Wi ta de m matana?>> Da a danai, <<Eyeu, wi de n kadanshi ba. Mekere ma ni ma na Rahila a kutawa n ushiga wu nlala u ni.>>

⁷ Da Yakubu u danai, <<Kanna de ka buwa ta bi'i, ayin o kubonoko nlala a kpa'a kata a yawa ba, ne'i le mini kata i lya'a kelime n kalina.>>

⁸ A ushuki a danai, <<Tsa kuya'an nannai ba, sai ayin a na ushiga wa u gasai na raka da a gidalakpai katali ka kpamu; kata yeve ci ne'e nlala ma mini.>>

⁹ Ayi lo a kadanshi n ele da Rahila u yawai nu nlala me esheku, adama a na ayi magubi ma'a.

¹⁰ Ana Yakubu we enei Rahila mekere ma Laban, taku va anaku, nlala kpamu n ni, da u banai da u gidalakpai katali a una u kayinva wa. Da u ne'i nlala me esheku a mashani a mini.

¹¹ Da Yakubu wo obongi Rahila da u shikai n kalakatsu kau.

¹² Adama a na u dana ta Rahila ayi vashi ve esheku da, Rebeka da kpamu anaku. Da Rahila u sumai da u banai u danai esheku.

¹³ Ana a danai Laban, Yakubu da maku ma taku, da u ya'in moloko adama a na u cina yi. Da wo obongi ni. Da u dikai ni a kubana a kpa'a ku ni. Ana Yakubu u tonukoi Laban ili dem,

¹⁴ da Laban u danai ni, <<Mayun avu kujini ku te ku da tsu nu mpasa n te kpamu!>> Da u dasangi n Laban va ali wotoi u te.

¹⁵ Da Laban u danai ni, <<Adama a na vi vuza va da va kuya'anka mu tsugbashi gbani? Dana mu ko ya'in dai n kutsupa wu.>>

¹⁶ Laban ta na wi ta nu nkere n re, vuzagbayin vu da Liyatu, vuza kenu kpamu Rahila.

¹⁷ Liyatu wi ta n uga'in u ašhi koci, ama Rahila ašhi a ga'an yi ta kobolo n ikyamba i tsuloboi dem.

¹⁸ Ayi Yakubu wi ta a kuciga Rahila, da u danai, <<Mpa mi ta a kuya'anka wu ulinga ali aya e cindere, adama a na vi neke mu Rahila.>>

¹⁹ Laban wu ushuki u danai, <<U la'a ta n kuga'an n neke wu ayi a na me neke vuza yoku kau. Adama a nannai, da sangu nu mpa.>>

²⁰ Da Yakubu u ya'ankai ni ulinga ali aya e cindere adama a na e neke yi Rahila. Ama ayi we ene ayin a nanlo kau ba, adama a na wi ta a kuciga Rahila n abundai.

²¹ Da Yakubu u danai Laban, <<Neke mu vuka vu va, ayin a na vi nekei mu a shana ta. Mi ta a kuciga ma dika yi yolo.>>

²² Da Laban u dekei uma a ubuta wa n abundai, da u ya'in kaɗiva.

²³ Ama ana kulivi ku yawai, da u dikai Liyatu. Da u nekei Yakubu, da Yakubu u vaki n ayi.

²⁴ Laban u neke ta Liyatu maku mu usuki, kula ku ni Zilifa, adama a na u ciya vuza na u kuɓanka yi.

²⁵ Ana kayin ka asai, da Yakubu u ya'in mereve ana we enei Liyatu. Da we ecei Laban, <<Yidai i zuwai da vi ya'ankai mu nannai, da vi nekei mu Liyatu? N ya'anka wu tsugbashi adama a Rahila ba? Yidai i zuwai da vu doroi mu?>>

²⁶ Da Laban u danai ni, <<A tsu tsu kugita kutaka mekere vuza kenu a cau n vuza gbayin ba.

²⁷ Kotso bi'i n ayin e cindere o yolo a nampa a, kata n yeve n neke wu vangu vi ni. Ama sai vu doku vi ya'anka mu ulinga ali aya e cindere.>>

²⁸ Da ta na Yakubu u ya'in nannai. Ana kuden ku te ku kotsoi, ɗa Laban u nekei ni Rahila yolo, adama a na wo okpo vuka vi ni.

²⁹ Laban u doku ta u neke yi kabara ke mekere ko yoku kula ku ni Biliha, adama a Rahila.

³⁰ Da Yakubu u vaki n Rahila. U la'a ta n kuciga Rahila a na wa ciga Liyatu. U doku u ya'ankai Laban tsugbashi ali aya e cindere.

³¹ Ana Vuzavaguɗu we enei Yakubu u ciga Liyatu kau ba, ɗa u bayuwai kamatsatsu ka ni, u bonoi u bayangi ka Rahila, wo okpoi madari.

³² Liyatu ta na u kanai katsuma ɗa u matsai maku mo kolobo ali ɗa u ne'i ni kula Ruben. * Da u danai, <<Ili i na i zuwai i ɗaɗa Vuzavaguɗu u pana ta asuvayali a va ɗa u nekei mu maku. Mayun gogo na vali vu va u kuciga mu ta kau.>>

³³ U doku u ciyai katsuma ɗa u matsai maku mo kolobo kpamu. Da u danai, <<Adama a na Vuzavaguɗu u yeve ta a na a iwain mu, i ɗaɗa i zuwai ɗa u doku u nekei mu maku.>> U ne'i maku ma kula Simiyon. †

³⁴ U doku u ya'in katsuma kpamu ɗa u matsai maku mo kolobo. Da u danai, <<Gogo na vali u kuciga mu ta mayin, adama a na m matsaka yi ta olobo a tatsu.>> Da u ne'i maku ma kula Levi. ‡

³⁵ Ali n gogo na u doku u kanai katsuma ɗa u matsai maku mo kolobo. Da u danai, <<Ayin a nampa n kucikpa ta Vuzavaguɗu.>> Adama a

* **29:32 29:32** N tsu kelentsu ka aza a Ibrahi kula ka ɗaɗa, <<Ene ta atakaci a va.>> † **29:33 29:33** N tsu kelentsu ka aza a Ibrahi kula ka ɗaɗa, <<Pana.>> ‡ **29:34 29:34** N tsu kelentsu ka aza a Ibrahi kula ka ku ɗaɗa <<ucigi u gbayin.>>

nannai da u ne'i maku ma kula feu Yahuza.[§] Da ta na wu uvukai n limata.

30

¹ Ana Rahila we enei u matsaka Yakubu muku ba, da u kanai cishe'e m mokoshi ma ni. Da u danai Yakubu va, <<Neke mu muku ko n kuwa!>>

² Yakubu u ya'in wupa n Rahila da u danai, <<Mpa Kashile ka'a, vuza na u sankai nu kuciya limata?>>

³ Da Rahila u danai ni, <<Kagbashi ka va ka na Biliha, vaku n ayi adama a na u matsaka mu maku. A ubuta u ni u da mpa n kuciya muku.>>

⁴ Dada u nekei ni kagbashi ka ni Biliha, wo okpoi vuka vi ni, da Yakubu ta na u vaki n ayi.

⁵ Biliha u ciyai katsuma da u matsakai Yakubu maku.

⁶ Rahila u danai, <<Kashile ka kidaka mu ta afada a singai, u panai kalakatsu ka va.>> Da u ne'i ni kula Dan*.

⁷ Biliha kagbashi ka Rahila u doku u ciyai katsuma da u matsakai Yakubu maku me ire.

⁸ Da Rahila u danai, <<N ya'an ta vishili n utsura m mokoshi ma va, n lya'a ta ta na>> Adama a nannai da u ne'i ni kula Nafutali.

⁹ Ayin a na Liyatu we enei u buwa a kumatsa ba, da u dikai kagbashi ka ni Zilifa u nekei Yakubu ko okpo yi vuka.

¹⁰ Da Zilifa kagbashi ka Liyatu ka matsakai Yakubu maku mo kolobo.

[§] 29:35 29:35 N tsu kelentsu ka aza a Ibrahi kula ka ku dada <<kucikpa.>> * 30:6 30:6 N tsa aza Ibrahi kula ka dada, <<U kida ta afada a singai.>>

¹¹ Da Liyatu u danai, <<N ga'aka ta!>> Da u ne'i ni kula Gadu.[†]

¹² Zilifa kagbashi ka Liyatu ka matsakai Yakubu kpamu maku me ire.

¹³ Da Liyatu u danai, <<Mi ta m mazanga! Amaçi i ta e kudeke mu vuza vu mazanga.>> Da Liyatu u ne'i maku ma kula Ashera. [‡]

¹⁴ A ayin a vikya vi itabi, Ruben u banai a kakamba u gayai aralu a na a kuzuwa vuka u dika katsuma, u tukai Liyatu anaku a ni a kpa'a. Da Rahila u danai Liyatu, <<N folono wu ta ne'e mu aralu a kudika katsuma a a na maku ma nu ma tukai va.>>

¹⁵ Liyatu u danai ni, <<U yawa wu ba, a na vi isai mu vali? Gogo na vi a kuciga kufabana mu aralu a kudika katsuma a na maku ma va ma tukai mu?>> Da Rahila u danai, <<Vali vu tsu wi ta a kasa n avu anana, vi baci e kuneke mu aralu a kudika katsuma a na maku ma nu ma tukai.>>

¹⁶ Ana Yakubu wu utai a kakamba u bonoi n kulivi ku nanlo, Liyatu u banai kugasa n ayi. U danai ni, <<Mayun anana vi ta a ku asa nu mpa, adama a na vo okpo ta una wa aralu a kudika katsuma a na maku ma va ma tukai.>> Da ta na wa asai n ayi kayin ka nanlo.

¹⁷ Kashile ta na ka panai avasa a Liyatu, u dikai katsuma u matsakai Yakubu maku ma tawun.

¹⁸ Liyatu u danai, <<Kashile ke neke mu ta katsupu ka va, adama a na n nekei vali vu va

[†] 30:11 30:11 N tsa aza Ibrahi kula ku dafa, <<Uga'aki.>>

[‡] 30:13 30:13 Kula ku dafa n tsa aza Ibrahi, <<Mazanga.>>

kagbashi ka va.>> U ne'i maku ma ni kula Isaka.

§

¹⁹ Da Liyatu u kanai katsuma kpamu da u matsakai Yakubu maku ma tali.

²⁰ Dada Liyatu u danai, <<Kashile ke neke mu ta kune'e ku singai. Gogo na vali vu va u kucikpa mu ta, adama a na m matsaka yi ta muku mo olobo ali n tali.>> Da u ne'i ma kula Zabalun. *

²¹ Dada u yevei u matsai maku me mekere, da u ne'i kula Dina.

²² Ta lo Kashile ka cibai n Rahila, u panai avasa a ni, u bayuwai kamatsatsu ka ni.

²³ U kanai katsuma u matsai maku mo kolobo. U danai, <<Gogo na Kashile ko lokoko mu ta ili i wono.>>

²⁴ U ne'i maku ma kula Isufu. Adama a na u dana ta n ka du ka ni, <<Kasukpa Vuzavagudu u doku mu maku.>>†

Uciyi u Yakubu u doki

²⁵ Ana Rahila u matsai Isufu, da Yakubu u danai Laban, <<Kasukpa mu m bono a kpa'a ku va na de a idika i va.

²⁶ Neke mu amaci a va m muku n va n na n ciyai adama a tsugbashi tsu na n ya'ankai nu, kata n wala. Vi yeve ta tsu na n ya'ankai nu tsugbashi mayin.>>

²⁷ Ama Laban u danai ni, <<Vu ushuku baci n dansa tsu nampa, n yeve ta a ubuta u kindana a

§ **30:18 30:18** Kula ku nampa n kelentsu ka aza a Ibirahi dada, <<O kopuku ta vali>> nannai ta na <<katsupu ki ta lo.>> * **30:20**

30:20 N kelentsu ka aza a Ibirahi kula ka dada, <<Kucikpa.>>

† **30:24 30:24** N kelentsu ka aza a Ibirahi kula Isufu ku yotso ta, <<Kasukpa u doku mu>> kobolo n <<u takpa ta de.>>

na Vuzavagudu u zuwakai mu unaṣingai adama a nu.

²⁸ Vu dana mu ta_katsupu ka_nu, mi ta_a kutsupa wu.>>

²⁹ Da Yakubu wu ushuki ni u danai, <<Vi yeve ta_tsu na n ya'ankai nu tsugbashi, n tsu na kuzuwa ku nu ku lya'i kelime adama a va.

³⁰ Kafu n ta_wa wa_nu kuzuwa ku nu ki ishi gbayin ba, ama gogo na ku da ku yimkpa ta_kau. Vuzavagudu u zuwakai nu unaṣingai a ili i na de dem n sa'wai n ekiye a va. Ama gogo na, wana dai n kufuda kubanka_kpa'a ku va?>>

³¹ U danai, <<Yidai n kuneke wu?>> Yakubu u danai, <<Mi a kuciga ili ba. Mi ta_a kulya'a kelime n kinda ushiga u nu, vi baci a_kushuku n kadanshi ka na n kuneke wu.

³² Anana kasukpa_n tonon ushiga u nu rakam pece agiri n anaku aza a ajaku, n agiri a lima dem, ni nradika kobolo nu ngaji aza a na i n ajaku. Kasukpa icu'u yi ili i nanlo yo okpo katsupu ka va.

³³ Na kelime vi ta_a kufuda kuyeve ko mi ta_m mariki. Ayin a na baci vi a_kutawa adama a na vu godumo ili i na m bolongi, mi baci m maradika ma na mi babu ajaku, ko magiri ma na mi ulima ba, vi yeve a na o bokoi ma'a.>>

³⁴ Laban wu ushuki u danai, <<U ga'an ta_kasukpa ili yo okpo uteku u na vu danai.>>

³⁵ Ama a kanna ka nanlo Laban u pecei ngaji n na mi n ikari ko n ajaku. U pecei anaku o nkyon a na i n ajaku, kanaku ka na ka sa'wai de kumatsa kute dem, kobolo m magiri ma na mi ulima dem, u pecei le u nekei muku mo olobo n ni n guba.

³⁶ Da Laban u fobusoi u ya'in nwalu ali ayin a

tatsu n ushiga u nanlo wa kobolo m muku n ni, u kašukpai Yakubu da'in. Yakubu ta na u lya'i kelime n kinda ushiga u Laban u na u buwai va.

³⁷ Yakubu u lansa'i acaka a taku a ndanga n kantan, m maɗimbi, kobolo n o modobi u she'wei aya e le adama a na a ya'an n ajaku a ari a ikyamba i le.

³⁸ U zuwai aya a ndanga a nanlo a mini a ubuta u na ushiga wi ilikuzuwa ya i tsu so'o mini. U zuwai a ubuta u na a ci ya'an mazama a tawa baci kuso'o mini ma.

³⁹ A ayin a na nlala ma a ya'in mazama a ubon u na u zuwai acaka a taku a ndanga a nanlo, da matsai muku n na mi n ikari kobolo n ajaku a ikyamba i le.

⁴⁰ Yakubu u pecei nkyon nu nraɗika. U zuwai anaku o nkyon a a ubuta u na i a kindanai n nlala n Laban n na mi n ikari n aza a lima. Ta u ya'in nannai da u ciyaka'i kaci ka ni ushiga da u zuwai u da kau n ushiga u Laban.

⁴¹ Ayin a na baci de dem kuzuwa ku na ki m maɗana i a kuya'an mazama, Yakubu u tsu zuwaka le ta acaka a ndanga a ele e kene a ubuta u na e ci ne'e le mini mo kuso'o, adama a na a ya'an mazama ma a ubon wa acaka wa.

⁴² Ama u zuwaka kuzuwa ku na ki babu maɗana acaka a ndanga a a ubuta u kuso'o mini ba. Adama a nannai, kuzuwa ku na ki m maɗana n ikari kobolo n aza a ajaku ku da kokpoi ku Yakubu. Ama ku na ki babu maɗana ku da kokpoi ku Laban.

⁴³ Ta nannai da Yakubu wo okpoi vuza vu uciyi vu gbayin, wi ta n ushiga u kuzuwa kakau n

abundai, kobolo n agbashi amaci n ali, n arakuma kobolo ni njaki.

31

Yakubu u sumai u kasukpai Laban

¹ Gogo na Yakubu u pana ta muku n Laban a kudana, <<Yakubu u dika ta ili i na esheku a tsu i n i da dem, uciyi u na wi n u da na u ciya ta u da a ubuta we esheku a tsu.>>

² Yakubu feu u zuka ta Laban u doku u dika yi tsu kaja'a ka ni tsu na ishi ba.

³ Da Vuzavagudu u danai Yakubu, <<Bono a idika yi ikaya i nu, a ubuta wa aza a nu. Mpa mi ta kobolo n avu.>>

⁴ Yakubu u suki e dekeke yi Rahila n Liyatu a ubuta u na ushiga u ni wi ishi,

⁵ da u danai le, <<Me ene ta esheku a da o doku a dika mu n amiki tsu na wi ishi n ayin a de ba. Ama Kashile ke esheku a va ki ta kobolo nu mpa.

⁶ I yeve ta n ya'anaka ta esheku a da tsugbashi n utsura u va dem,

⁷ Ama n nannai dem esheku a da o doro mu ta da u saba'i ili i na i ga'in i ya'an katsupu ka va ali kupa, ama Kashile ke neke yi utsura u uka mu muna ba.

⁸ U dana baci, <Nlala n na mi n ajaku ele da katsupu ka nu,> kata nlala ma dem vi le a kana kumatsa aza a ajaku. U dana baci kpamu, <Aza a ikari a da o kokpo katsupu ka nu,> kata nlala ma raka a kana kumatsa aza a ikari.

⁹ Ta nannai da Kashile ka dika nlala me esheku a da da u nekei mu.

¹⁰ <<A ayin a na nlala ma a kuḑika aṭsuma ḑa n ya'in alatani, me enei ngaji n na mi a kuya'an mazama ma n ajaku aza o yoku n ikari.

¹¹ Kalingata ka Kaṣhile ka ya'in kadanshi nu mpa a ubuta wa alatani u danai, <Yakubu,> ḑa mu ushuki, <Mpa ḑa na.>

¹² Da u danai mu, <Indana, ngaji n na mi a kuya'an mazama dem i ta n ajaku kobolo n ikari. N zuwa ta ili i nanlo i ya'an nannai adama a na me ene ta ili i na Laban wi a kuya'anka wu.

¹³ Mpa ḑa Kaṣhile ka na ka tawai wa nu e Betelu, a ubuta u na vi kedei katali ka kucibasa n kutsungusu ka'a mani ma Zaitu, ta ḑe kpamu vu kucinakai mu. Gogo na fobuso adama a na vu bono a ubuta u na a matsai nu.> >>

¹⁴ Daḑa Rahila n Liyatu a ushuki ni a danai, <<Ili yi ta lo ko ili yi ukani i na vu kaṣukpaḑai tsu a iḑika ye esheku a tsu?

¹⁵ Ayi u ḑika tsu tso omoci ba? U denge tsu ta, gogo na wu una ta ikebe i na e nekei ni adama a tsu.

¹⁶ Uciyi u na Kaṣhile kisai we esheku a tsu u tsu u ḑa kobolo n u muku n tsu. Gogo na ya'an ili i na Kaṣhile ka danai nu.>>

¹⁷ Yakubu u ḑangai u kumbakai muku n ni n amaḑi a ni a arakuma;

¹⁸ U purai nlala n ni raḑa, n ucanuku u na u ciyai dem a Fada-aram adama a na o bono a ubuta we esheku a ni Ishaku a iḑika i Kana'ana.

¹⁹ Gogo na Laban u bana ta kupuna cileme tsu nkyon n ni, Rahila tamkpamu u uwai ḑa u bokoi kaḑali ke esheku a ni.

²⁰ Yakubu u doroi Laban vuza va aza a Aramiyan, u kpaḍai kuta yi e keteshe a na wi a kusuma.

²¹ U ḍikai ili i na wi n i ḍa dem ḍa u lazai n kafura. U pasai Kudolu ku Yufiretu, u lazai wi indanai a ubon wu nsasan u Giliyadu.

Laban u kiyangi Yakubu

²² A kanna ka tatsu a danai Laban a na Yakubu u sumai.

²³ U purai uma a ni ḍa u kiyangi Yakubu. A kanna ke cindere ḍa a cinai ni a ubon wu nsasan n Giliyadu.

²⁴ Ama ḍa Kaṣhile ka danai Laban vu Aramiyan a ubuta wa alatani n kayin, <<Suma kaṭa vu dana Yakubu va kakuna ba, ko i singai ko i gbani-gbani.>>

²⁵ Laban u lya'i kaci ka Yakubu. Yakubu u vaki a ubon wu nsasan. Ayi Laban u vaki tamkpamu a ubon wu nsasan u Giliyadu.

²⁶ Laban u danai Yakubu, <<Nini ḍai vu doroi mu ḍa vu ḍikai nkere n va tsu amaḍi a na a tsu kana a ubuta u kuvon?

²⁷ Yidai i zuwai ḍa vu doroi mu ḍa vu sumai n kaḅini babu na vu danai mu? Vi ishi baci vu dana mu, mi ishi ta a kukaṣukpa vu laza m maṙanga n ishpa, a kukucuwa medele, kobolo n tsuwa'i tsu umolu.

²⁸ Yidai i zuwai ḍa vu kpaḍai kukaṣukpa mu mo obongu kaṭa n salama ntsukaya n va m muku mi nkere n va? Ili i na vi ya'in va tsulau tsu ḍa.

²⁹ Mi ta n utsura n uwaka wu muna, ama Kaṣhile ke esheku a va ka ya'in kadanshi nu mpa nayi n kayin, <Mi indana kadanshi ka na n kuya'an n avu, ko i singai ko i gbani-gbani.>

³⁰ Ko a na vu sumai adama a na vi ta a mazanga ma na ve ene kpa'a ke eshevu, ama yidai i zuwai da vu bokoi amali a va?>>

³¹ Da Yakubu wu ushuki Laban u danai, <<Adama o wovon a da, adama a na n sheshe ta vi ta a kufabana muku mi nkere n nu e ekiye a va n utsura.

³² Ama vuza na baci de dem vi cinai n kamali ka nu i ta a kuna yi. E kelime ka uma a tsu, vu utuka mu n ili i na yi i nu dem, kata vi dika.>> Yakubu ta na u yeve a na Rahila u bokoi kamali ka ba.

³³ Da Laban u uwai a kapam ka Yakubu kugodumo, wu utai da u uwai a ka Liyatu, wu utai da kpamu u uwai a apam a muku mu usuki ma, ama we ene punu ili ba. Ana wu utai a kapam ka Liyatu, da u uwai a kapam ka Rahila

³⁴ Rahila u boko ta kamali ka kpa'a ka Laban da u zuwai ka'a a daka vi idasamkpatsu i karakuma, da u dasanki. Laban u godumoi ubuta dem a kapam ka ni, ama we ene kamali ka ba.

³⁵ Rahila u danai esheku a ni, <<Dada kata vi ya'an wupa nu mpa a na m kpadai kudanga ba, adama a na mi ta n kusumbu.>> U lanai kpamu, ama we ene punu kamali a kpa'a ku ba.

³⁶ Da Yakubu u ya'in wupa da u kanai kutsunku Laban kadanshi. U danai, <<Yidai unushi u va? Wila we ne u dai n kodoi, da vi kiyangi mu nannai?

³⁷ A na vu lanai ucanuku u va raka, yidai vi ciyai punu a ubuta wu ucanuku wa, i na yi i kpa'a i nu? E keteshe na kelime ka uma a va n uma a nu, adama a na a kidaka tsu afada a tsu aza e re.

³⁸ A katsuma ka aya kamanga a na n ya'in n avu, kanaku ka malala ka ari ka nu ko kanaku ka marafika, atsuma a sa'a kulolo le ba. N takuma kagiri ku ushiga u nu ba.

³⁹ Kuzuwa ku na baci nnama n kakamba mu unai, n tsu tuka wu ba, mpa da n ci fika mbala n nanlo n kaci ka va. Vu tsu lansa ta ili i na o bokoi dem e ekiye a va, ko n kanna ko n kayin.

⁴⁰ Ayin n abunda i n tsu so'o ta usufukpi u kanna n kanna, utani kpamu n kayin, ali m kpada kufuda kulata.

⁴¹ Ta ukuna u ya'in nannai nu mpa a katsuma ka aya kamanga a na n yongoi a kpa'a ku nu. N ya'anka wu ta ulinga ali aya kupa n a nashi adama a na n fika nkere n re n nu yolo. N ya'an ta aya a tali adama a kuzuwa ku nu. Vi yongoi a kusaba'a sa katsupu ka va ali a kubana kupa.

⁴² Ishi baci Kashile ke esheku a va, Kashile ki Ibirahi, Kashile ka na ke ci neke Ili i wovon ki Ishaku ki kobolo nu mpa ba, vi ishi ta o kuloko mu n ayin a de ekiye agada. Ama Kashile ke enei atakaci a va n ulinga wa ekiye a va, da ta na u dansukai nu nayi n kayin.>>

⁴³ Da Laban wu ushuki u danai Yakubu, <<Amaci a nkere n va n da, muku ma feu ntsukaya n va n da, kuzuwa ku va ku da, ili i na vi e kene dem i va i da. Ama yidai n kuya'an anana ni nkere n va n nampa, ko muku n le n na a matsai?

⁴⁴ Gogo na tawa ci ya'an uzuwakpani a tsu aza e re. Kata ta na u da wo okpo nga kobolo nu mpa n avu.>>

⁴⁵ Da Yakubu u fikai katali u shikpai, adama a ili i kucibasa.

⁴⁶ Yakubu u danai uma a ni o bolongu atali kaginga. Da a lya'i ilikulya'a lo devu n kaginga ka atali ka.

⁴⁷ Da Laban u dekei ubuta wa Jegaru-sahaduta ama Yakubu u dekei ubuta wa Giliyadu, dafa kazana ka magan.

⁴⁸ Laban u danai Yakubu, <<Kaginga ka atali ka nampa ki ta a kucibasa ka tsu dem.>> I dafa i zuwai da e ne'i ubuta wa kula Giliyadu.

⁴⁹ E ne'i kpamu kaginga ka atali ka kula Mizipa, * Adama a na Laban u dana ta, <<Ya'an Mala'imili wi indana mpa n avu, a na ci e kenenei ba.>>

⁵⁰ Laban u lya'i kelime n kadanshi u danai, <<Vu bonoko baci nkere n va ukuna u gbani ko vi ya'in yolo n amaci o yoku, ko a na n yevei ili i na yi a nwalu ba, vi yeve Kashile ki ta a kinda tsu.>>

⁵¹ U doku u danai Yakubu kpamu, <<Inda bi'i kaginga ka atali ka nanlo, inda kpamu katali ka kucibasa ka nanlo ka na n shikpai adama a va n avu

⁵² Kaginga ka atali ka nanlo ki ta tsu nga, katali ka kucibasa ka nanlo feu magan ma'a, ma kupasa kaginga ka atali ka nanlo a kubana a ubuta u nu adama a na n ya'anka wu kawuya ba. Avu feu va kupasa kaginga ka atali ka nanlo n katali ka kucibasa a kutawa a ubuta u va adama a na vi ya'anka mu kawuya ba.

⁵³ Ya'an Kashile ki Ibirahi, n ka Nahoru, n Kashile ke esheku e le, ka kidaka tsu afada.>> Da Yakubu u kucinai n Kula ku Kashile ka na ke ci neke ili i wovon ke esheku a ni Ishaku.

* **31:49 31:49** N tsa aza Ibirahi kula ka ki ta a kudana, <<Inda.>>

⁵⁴ Yakubu u kidai ili i te i kuzuwa i ni u ya'ankai kaginga ka gbayin ka alyuka, u dekei uma a ni a ta_{wa} a lya'a ilikulya. Ana o kotsoi kulya'a, da a asai a kaginga ka gbayin ka.

⁵⁵ Ana kayin ka asai n usana da Laban u dangai wo obongi ntsukaya n ni m muku mi nkere n ni, u zuwakai le unasingai. Dada u salamai le da u lazai o kubono a kpa'a.

32

Yakubu u fobusoi kugasa n Isuwa

¹ Ayin a na Yakubu wi a nwalu da alingata a Kashile o yoku a gasai n ayi.

² Ana Yakubu we enei le da u danai, <<Na katsura ka Kashile ka'a>>, dada u ne'i ubuta wa kula Mahanayim.

³ Yakubu u suki alingata a kubana u vuza ni Isuwa a idika i Edom,

⁴ u danai le: <<Na da ili i na i kudana vuzakpa vu va Isuwa, kagbashi ka nu Yakubu ka danai, ta de mi o kuyongo n Laban ali m megeshe ma de sai gogo na ta na.

⁵ Mi ta n anaka, ni njaki, ni nkyon, ni nradika, n agbashi. N suku ta akaka a nampa ciya a dana vuzakpa vu va a na mi a kutawa, adama a na n ciya wu ushuki u ni.>>

⁶ Ana Alingata a o bonoi u Yakubu da a danai, <<Tsu bana ta u vuza nu Isuwa, wi ta lo a kutawa kucina wu, wi ta a kuwala n uma aman-gatawanashi (400).>>

⁷ Da Yakubu u dagazai n wovon. Da u peciki uma a na i kobolo n ayi ali ugboku u re, u ya'in

nannai ni nkyon n ni, nradika, anaka n arakuma dem.

⁸ Kusheshe ku ni ku dāda, <<Isuwa u tawā baci dā u ni'wantangi ugboku u iyain, kātā ugboku u ire tamkpamu u la'aka.>>

⁹ Da Yakubu u danai, <<O Kaṣhile ka Dada vu va Ibirahi n Kaṣhile ka Dada vu va Ishaku, panaka mu. Avu Vuzavaguḍu vu danai mu, <Bono a idika i nu a ubutā wu umaci u nu, mi tā a kuzuwa ili i ya'an derere a kubana wā nu dem.>

¹⁰ Mpa n yawa vi yotsongu mu kenu gbani a ucigi u nu u na u kukpaḍa kusaba'a ba, kobolo kpamu n wu ushuki u nu u na vi yotsongi mu mpa kagbashi ka nu. N kalangu ka nwalu ka'a koci m pasai Kuyene ku Urudu, ama mpa dā na mo okpoi kāsura ke re.

¹¹ N folono wu tā isa mu a ubutā u vuza va Isuwa. Mi tā a kupana wovon u ni u na u kutawā wa kuna tsu rāka, ali m muku n inaku i le dem.

¹² N nannai dem, dā vu danai mu sai vi ya'anka mu kasingai, kātā kpamu vi neke mu ntsukaya n aḅundai n na n lazaī kukece an kayala ka mala.>>

¹³ Yakubu wa asai de, dāda a kātsuma ki ili i na wi n i dā, dā u zagbai punu kune'e dā u nekei vuza ni Isuwa,

¹⁴ anaku a nradika amangatawenre (200) nu ngaji kamanga, kobolo kpamu n anaku a nkyon amangatawenre (200) n agiri kamanga,

¹⁵ anaku a arakuma kamangankupa m muku n le, kobolo n anaku a anaka amangere n obom-burom kupa, n anaku a njaki kamanga n kogono kupa e le.

¹⁶ U peciki le ushiga-ushiga da u zuwai agbashi a ni vuza te te a ushiga dem. Da u danai le, <<Walai kelime ka va, kata i kasukpa kabanga e mere mu ushiga u kelime n u kacapa.>>

¹⁷ U danai kagbashi ka iyain, <<Ayin a na baci vuza vu Isuwa u gasai n ada da we ecei, <Yayi vuzagbayin vu da? Te dai yi a kubana? Yayi n kuzuwa ku na ki kelime ka da na?>

¹⁸ Kata vu ushuku yi, <A Yakubu a da kagbashi ka nu. Kune'e ku da u suki a kubana u vuzagbayin vi ni Isuwa. Ayi Yakubu a kaci ka ni wi ta lo kacapa ka tsu.> >>

¹⁹ U danai kagbashi ke ire ka ya'an feu nannai, n ka tatsu, kobolo n aza a na a buwai i n ushiga u na a kinda feu: <<I dana Isuwa feu nannai ayin a na baci i gasai n ayi.

²⁰ Mayun da i dana, <Kagbashi ka nu Yakubu ki ta lo kacapa ka tsu.> >> Yakubu wi ta e kusheshe, <<Mi ta a kulya'a utsura u ni n kune'e kakau ka, n cina yi baci u ga'an ba wi ta a ki isa mu.>>

²¹ U suki kune'e ka kelime ka ni da ayi tamk-pamu wa asai punu a katsura ka.

Yakubu u ya'in mpolo a Peniyelu

²² N kayin ka nanlo Yakubu u dikai amaci e re a ni, kobolo n agbashi a amaci e re a nanlo a m muku n ni kupa n vuza te, da u pasai kuyene ku Jaboku.

²³ Ana u zuwai le a pasa kuyene ka kobolo n ili i na wi n i da dem.

²⁴ Yakubu wo okpoi ende'en; da vuza u yongoi a kuya'an mpolo n ayi ali sai kayin washi.

²⁵ Ana vuza va we enei wi a kufuda kula'a utsura u ni ba, da u gbashai Yakubu va a makuta, da ta na ugasatangi u ketele wa u sulamgbantai.

²⁶ Dada u danai, <<Ya'an m bana, kayin ki ta a kasa.>>

Ama da Yakubu u danai, <<Mi a kukasukpa wu vu laza ba, sai vu zuwaka mu unasingai.>>

²⁷ Da vuza va we ecei, <<Yayi kula ku nu.>>

Da wu ushuki, <<Mpa da Yakubu.>>

²⁸ Da vuza va u danai ni, <<Ili i na i dikai anana, kula ku nu ku buwa Yakubu ba. E kudeke wu ta Isaraila, n tsa aza a Ibrahi kula ka ki ta a kudana, vi ya'an ta mpolo n Kashile kobolo kpamu n uma.>>

²⁹ Yakubu u danai vuza va, <<Mi ta ufolu u nu dana mu kula ku nu.>>

Ama wu ushuki, <<Yidai da vi ecei kula ku va?>> Da ta na u zuwakai ni de unasingai.

³⁰ Adama a nannai Yakubu u ne'i ubuta wa kula Peniyelu. U danai, <<Me ene ta Kashile ashi n ashi ama m buwa ta ta na n wuma.>>

³¹ Yakubu a kukasukpa Peniyelu kanna ta na a kubatsa, a kuwala nu nsagaadu adama a na ketele ka makuta ka ni ka sulamgbantai ta.

³² Ali a kutawa anana, ntsukaya mi Isaraila a tsu takuma akawa e etele a na i punu a makuta ba, adama a na ta punu a gbashai Yakubu a akawa a nanlo a.

33

Yakubu u gasai n Isuwa

¹ Yakubu we enei Isuwa a kutawa n uma amangatawun a nashi. Da u pecekei Liyatu n

Rahila muku ma kobolo n agbashi e nkere e re a.

² U zuwai agbashi e nkere e re a kobolo m muku n le kelime, da o tonoi n Liyatu m muku n ni, da yevei Rahila n Isufu o kotsosoi.

³ Yakubu u lazai kelime ke le da u kudangi u lya'akai mokoshi ma ni kayala ayi a kuyawa devu n ayi ali kucindere.

⁴ Ama da Isuwa u sumai u banai u gasai n ayi, u barakpai ekiye a ni da wo obongi ni, da a shikai gbende vi le.

⁵ Ana Isuwa u lanaki da we enei amaci m muku, da we ecei, <<Ana yayi kobolo n avu na?>>

Da Yakubu wu ushuki, <<Ele na, ele da muku n na Kashile ke nekei mu.>>

⁶ Da muku usuki n le a yawai devu da a kudangi a lya'i kayala feu;

⁷ Da Liyatu m muku n ni a tawai a kudangi a lya'i kayala, da kpamu Isufu n Rahila o kotsosoi kutawa kukudangu kulya'a kayala feu.

⁸ Isuwa u danai, <<Yidai ugboku-ugboku u uma u na me enei na wi a kudansa?>> Da Yakubu wu ushuki u danai, <<Adama a na n ciya kasingai wa nu.>>

⁹ Da Isuwa u danai, <<Ili i na mi n i da i yawa mu ta, vuza za; wala n ili i na vi n i da.>>

¹⁰ Yakubu u danai, <<A'a, n ciya baci mapasa ma singai wa nu, isa kune'e ku va ku na n tukai. We ene u na me enei nu wi ta adanshi Kashile ka'a me enei, an vi isai mu tsu kaja'a ka nu.

¹¹ Adama a Kashile isa kune'e ku na n tukai nu na, Kashile ka ciga mu ta da ki e kuneshe mu ili i na n cigai dem.>> Yakubu u lya'i kelime n kugutsuka yi ali u tawai wi isai.

¹² Da Isuwa u danai, <<Tsu fobusoi tsu walai. Mi ta a kuwala kelime ka da.>>

¹³ Yakubu u danai ni, <<Vi yeve ta muku ma, n kuzuwa nu nlala dem ali m muku n le o'wo ta. A kana baci kuloko le ali kanna ke te, i ta a kukuwa raka.

¹⁴ Wala kelime ka va, kata mpa n tono sawu, ali n dakaka tsu na n kufuda kobolo n kuzuwa ka m muku ali a kubana a ubuta u na n kucina wu a Edom.>>

¹⁵ Da Isuwa u danai, <<Ya'an n kasukpaka wu uma a va o yoku.>>

Ama da Yakubu wu ushuki, <<Na lo wi n kakuna ba, mpa de n ciga ta n ciya kasingai wa nu, wi ta a kuyawa mu.>>

¹⁶ A kanna ka nanlo Isuwa u gosoi o kubono a Edom.

¹⁷ Ama Yakubu u banai o Sukotu, a ubuta u na u ma'akai kaci ka ni kpa'a kobolo n ubuta u kuzuwa u ni. I da da i zuwai da e ne'i ubuta wa kula Sukotu.

¹⁸ Ana Yakubu wu utai Fada'aram da u yawai Shekem m mata na a idika i Kana'ana, da u shikpai kapam ka ni lo devu n likuci ya.

¹⁹ A muku n Hamo, esheku e Shekem, Yakubu u tsulai ubuta u na u zuwai kpa'a ku ni ali Azurufa amangatawun.

²⁰ Ta de u ma'i katalikalyuka da u ne'i ka'a kula El-elohe vi Isaraila, da da Kashile ki Isaraila.

34

A ya'ankai Dina Meremeke

¹ Ayi Dina mekere ma na Liyatu u matsakai Yakubu, wu utai u banai kene amaci a aza a Kana'ana.

² Ana Shekem kolobo ka Hamo vuza va aza a Hiviya, vuza kelime vu ubon u nanlo wa, we enei ni, da u remei ni u ya'in tsugbani n ayi.

³ Da kadu ka ni ka banai u Dina mekere ma Yakubu, ali da u cigai ni kau da u ya'ankai ni kadanshi ka mazama.

⁴ Da Shekem u danai esheku a ni Hamo, <<Kana_ka_ mu mekere ma nampa ma u ya'an vuka vu va.>>

⁵ Ana Yakubu u panai e reme ta mekere ma ni Dina da a vaki n ayi, muku mo olobo n ni de a kaguba a kakamba, da u padai bini ali sai ayin a na o bonoi.

⁶ Dada Hamo esheku e Shekem a banai kuya'anka Yakubu kadanshi.

⁷ Gogo na muku n Yakubu ele wana dai o bono usavu a ubuta u kaguba, ana a panai ili i a na yi lo a nwalu. Wupa u kana_ le kau adama a na Shekem u ya'an ta_ ili i wono wu Isaraila ana u vaki m mekere ma Yakubu, ili i na i ga'in kuya'an ba.

⁸ Ama Hamo u danai le, <<Kolobo ka va Shekem u ciga ta_ mekere ma_ nu. Neke yi wo okpo vuka vi ni.

⁹ Ci nekpenei yolo, nekei tsu nkere n da kata_ a tsu tamkpamu ci neke da_ nkere n tsu yolo.

¹⁰ Yi ta_ a kufuda kuyongo n a tsu, idika i tsu i da lo adama a da. Yongoi punu, i ya'an punu tsulaga bari, kata_ i ciya_ ucanuku kakau.>>

¹¹ Da Shekem u danai esheku a Dina n ataku, <<Ya'an n ciya_ wi ishi a kubana wa_ da, mi ta_ a

kufuḁa kuneke ḁa ili i na baci de dem i cigai wa va.

¹² Zuwakai mu ucanuku u mazama wa n kune'e ka dem kuya'an n aḁundai tsu na i cigai, mi ta a kutsupa ili i na i danai mu n tsupa ḁa dem. Aḁa de i neke mu mekere ma mo okpo vuka vu va.>>

¹³ Adama a na taku vi le Dina e reme yi ta ḁa a ya'in tsugbani n ayi, olobo a Yakubu a ushuki Shekem n esheku a ni Hamo n unamgbi u katsuma.

¹⁴ A danai le, <<Ili i nanlo ya kuya'an wa tsu ba, ci e kuneke taku vu tsu u vuza na wi babu ukidi u kavaja ba. Wi ta o kokpo ili i wono wa tsu.

¹⁵ Ci ta a kushuku n ukuna u nanlo ama ili i te i ḁa na, i kida muku mo olobo n ḁa avaja raka kata yo okpo uteku tsu tsu.

¹⁶ Nannai ḁa tsa kufuḁa ce neke ḁa nkere n tsu kata a tsu feu tsu zuwa nkere n ḁa. Kata ci ḁasangi n aḁa ali tso okpo vite n aḁa kpamu.

¹⁷ Ama yu ushuku baci kukida avaja ba, ci ta a kudika mekere ma tsu kata tsu lazaka.>>

¹⁸ Kadanshi ke le ka ya'in Hamo uyo n kolobo ka ni Shekem.

¹⁹ Kolobo ka langasa ayin ba, esheku feu i ta a kupana uyo u ni ḁa u ya'in ili i na a zuwai ni u ya'an dem, adama a na u ciga ta mekere ma Yakubu.

²⁰ Hamo n kolobo ka ni Shekem o bonoi a utsutsu u likuci u le ḁa a ya'in kadanshi n uma a likuci i le, a danai.

²¹ <<Uma a nampa aja'a a tsu a ḁa, ya'an tsu kasukpa le o yongo punu a idika i tsu kata a ya'an punu tsulaga. Idika ya yi ta n kabanga n aḁundai

ka na ka kuyawa le. I ta a kufuda a dika nkere n tsu yolo kata a tsu kpamu tsu zuwa n le.

²² Ama uma a i ta a kushuku kuyongo n a tsu ci ya'anka le baci ili i te, ci kida baci avaja, tsu na ele i.

²³ Nannai u kuzuwa ilikuzuwa i le, ucanuku u le nu nnama n le n na m buwai dem mo okpo n tsu ba? Ya'ain tsu ushuku n ele, kata o yongo n a tsu.>>

²⁴ Uma raka a na banai de a utsutsu u likuci wa a ushuki n ili i na Hamo n kolobo ka ni a dansai, da ta na a kidai muku mo olobo n na mi a likuci ya dem ukpan u tsali.

²⁵ Ana ayin a tatsu a lazai, ele aza a usan bi'i a kupana mba'a, muku n Yakubu n re, Saminu n Levi, ataku a cika a Dina, a dikai otokobi e le a uwai a likuci ya babu vuza na u yevei, da a unai muku n ali raka.

²⁶ A unai Hamo n kolobo ka ni Shekem da a dikai Dina a kpa'a ku Shekem da a lazakai.

²⁷ Da muku n Yakubu n na n buwai a yawai da a cinai uma a na a unai va, o bosoi likuci i nanlo adama a na ta de e remei taku vi le da a vaki n ayi.

²⁸ A dikai ushiga wu nlala u le n wa anaka u le kobolo ni njaki n ili i na i buwai i le dem punu a likuci ya da a utai.

²⁹ A dikai uciyi u le raka kobolo n amaci m muku raka feu, n ili i na yi punu a i'uwa kakau dem.

³⁰ Da'a Yakubu u danai Saminu n Levi, <<I tuka mu ta n atakaci, i bonokoi mu vuza wuya a ubuta wa aza a Kana'ana, n aza a Purizita a na i idashi a idika i nampa ya. A tsu ci gbayin ba, o bolongu

baci aza a vishili a kutawa wa va n vishili, mpa m kpa'a ku va i ta a kuna tsu.>>

³¹ Ama da a ushuki, <<Nini dai u kubonoko taku vu tsu an kashakanlai?>>

35

Kashile ka zuwakai Yakubu unasingai

¹ Kashile ka danai Yakubu, <<Denga, vu bana e Betelu, vu dasangi de. Vu ma'aka Kashile de katalikalyuka a ayin a na vu sumai vu kasukpai vuza nu Isuwa.>>

² Da Yakubu u danai aza a kpa'a a ni kobolo n uma a na i n ayi, <<Vakangi amali a pulai a na yi n ada, kata i takpa nshinda ali i saba'a akashi dem.

³ Kata tsu danga, tsu laza a kubana Betelu, a ubuta u na n kuma'aka Kashile ka na ka bankai mu a ayin a atakaci kobolo n ubuta u na n tonoi dem katalikalyuka.>>

⁴ E nekei Yakubu amali a pulai a na i n ada, kobolo n ili ya atsuvu i na ishi a ukai. Yakubu u cidangi i da dem a kumi ku madanga ma mandai ma na mi devu n Shekem.

⁵ Ayin a na i a kulaza, da wovon u gbayin u tawai wa aza a likuci i na yi dedevu lo dem, a kiyangu le ta na ba.

⁶ Ana Yakubu n uma a ni a yawai a Luzu, ubuta u na gogo na e ci deke Betelu, a idika i Kana'ana.

⁷ U ma'i de katalikalyuka da u ne'i ubuta wa kula El Betelu, da da Kashile ke Betelu, adama a na ta de Kashile ka tawai wa ni a ayin a na wi a kusuma vuza ni.

⁸ Ana Debora vuza na u wo'i Rebeka u kuwai, da a cidangi ni a kumi ku madanga ma mandai a gadi vu Betelu. Da e ne'i ubuta wa kula <<Mandai ma mashi.>>

⁹ Ana Yakubu wu utai de Fada-aram o kubono Kana'ana, da Kashile ko doku ko yotsongi kaci ka ni wa ni. Da u zuwakai ni unasingai.

¹⁰ Da Kashile ka danai ni, <<Kula ku nu ku da Yakubu. Ama, o kudoku e deke wu Yakubu ba. Avu da Isaraila.>> Da u dekei ni ta na kula ka.

¹¹ Da Kashile ka danai ni, <<Mpa da Kashile Ubangari, matsai kata i doku kabundai. Punu wa da likuci-likuci yi ta a kuta, nu ngono kpamu punu wa da, punu kpamu ikyamba i da.

¹² Idika i na n nekei Ibirahi n Ishaku, n neke wu ta i da avu, m muku n nu, nu ntsukaya n nu.>>

¹³ Da Kashile ka lazai ka kasukpai ni a ubuta u na u ya'in kadanshi n ayi.

¹⁴ Yakubu u shikpai lo kashamkpatsu ka katali ka kucibasa a ubuta u na Kashile ka ya'in kadan-shi n ayi. U tsuwankai ka'a alyuka a ili i kuso'o, kobolo m mani.

¹⁵ Yakubu u dekei ubuta u na Kashile ka ya'in kadanshi n ayi va Betelu.

Ukpa u Rahila kobolo n umaci u Bayami

¹⁶ Yakubu n aza a kpa'a a ni a kasukpai Betelu da a lazai. Ana u buwai da'in a na a yawa Efarata, da Rahila u kanai aganda a limata a ni. Da ta na u so'i atakaci a ubuta u limata wa.

¹⁷ Ana aganda a limata a ni a sudukpai kau, vuza na u tsu kana limata u danai ni, <<Kata vu pana wovon ba; gogo na vi ta a kumatsa maku mo yoku.>>

18 Ayin a na wuma u ni wi a_kuta, kafu u kuwa, da u nekei ni Ben-oni.* Ama Esheku tamkpamu da e dekei kula ku ni Bayami.

19 Da Rahila u kuwai, a_cidangi ni a_kakina ku uye u kubana Efarata, a_ubuta u na gogo na e ci deke Batalami.

20 Yakubu u shikpai de katali ka kucibasa, na lo da da katali ka kucibasa n kasaun ka Rahila, tsu na ki de nannai ali n gogo na.

21 Da Yakubu u lya'i kelime, u zuwai kapam ka ni a upashi u kuma'a ku uga di ku Eda.

22 Ana Isaraila wi o kuyongo a ubon u nanlo, Ruben u uwai da u vaki n Biliha vuka vu gbani ve esheku, da ta na Isaraila u panai ka'a.

Yakubu wi ta n olobo kupa n e re

23 Na da da muku n Liyatu:

Ruben, ayi da maku ma gbayin ma Yakubu, Saminu, Levi, Yahuza, Isaka, n Zabalun.

24 Na tamkpamu muku n Rahila:

Isufu n Bayami.

25 Na da muku n kabara ka Rahila, Biliha:

Dan n Nafutali.

26 Na feu da da muku n Zilifa, kabara ke mekere ka Liyatu:

Gadu n Ashera.

Na va da da muku n Yakubu n na a matsakai ni a Fada-aram.

* 35:18 35:18 N tsa aza Ibrahi kula ka ki ta a kudana, <<Maku mu unangbi u katsuma u va.>>

²⁷ Yakubu u banai we esheku a ni Ishaku a Mamure, devu n Heburon, a ubuta u na Ibirahi n Ishaku o yongoi.

²⁸ Ishaku u ya'an ta aya amangatawun na amanganashi (180) aduniyan kafu u kuwa,

²⁹ da u kuwai a ayin a singai; muku ni ali, Yakubu n Isuwa a cidangi ni.

36

Ntsukaya n Isuwa

¹ Ele na da ntsukaya n Isuwa, ko Edom.

² Isuwa ta na u dikai amaci a ni a ubuta wa aza a Kana'ana, Ada ayi da mekere mo Elon va aza a Hitiya, Oholibama mekere ma Ana maku ma Zibiyon vuza va aza a Hiviya,

³ m Basematu mekere ma Isuma'ilu taku vu Nebatu.

⁴ Ada u matsakai Isuwa Elifaza, Basematu u matsakai ni tamkpamu Reyuwelu.

⁵ Oholibama feu u matsakai ni Jewushi, n Jalam, n Kora. Ele nanlo da muku n Isuwa n na a matsakai ni a idika i Kana'ana.

⁶ Dada Isuwa u dikai amaci a ni, olobo a ni, nkere n ni, kobolo n uma a na i a kpa'a ku ni dem, n ilikuzuwa i ni raka, n anaka a ni raka, kobolo n ucanuku u na u ciyai raka a idika i Kana'ana; da u bonoi a idika i yoku da'in n vuza ni Yakubu.

⁷ U laza ta adama a na ubuta u na ayi wi n Yakubu u dika le ba; idika i na i o kuyongo i dika le ba, adama a kuzuwa ku le.

⁸ Adama a nannai Isuwa u daṣangi a ubon wu nsasan n Siyaru, Isuwa ayi ḡa ta na feu Edom.

⁹ Ele na ḡa ntsukaya n Isuwa, tsukaya tsa aza e Edom.

¹⁰ Ele na ḡa ula a muku n Isuwa:

Elifaza maku ma Ada vuka vu Isuwa,
Reyuwelu maku ma Basematu vuka vu
Isuwa feu.

¹¹ Muku mo olobo n Elifaza ele ḡa,
Timan, Omaru, Zefo, Gatamu, n Kenazu.

¹² Elifaza kolobo ka Isuwa u zuwa ta vuka vi
yoku vu na vi n kula Timan ali u matsakai
ni maku ma na mi n kula Ameleki. Ele
nanlo ḡa muku mo olobo n Isuwa n na Ada
u matsakai ni.

¹³ Ele na ḡa muku mo olobo n Reyuwelu;
Nahatu, Zera, Shama, n Miza. Ele na ḡa
kpamu muku mo olobo n Isuwa n na vuka
vi ni Basematu u matsakai ni.

¹⁴ Muku mo olobo n Oholibama vuka vi
Isuwa mekere ma Ana vu Zibiyon. Ele
ḡa Jewushi, n Jalam, n Kora.

¹⁵ Na ḡa umaci u tsukaya tsu na tsu utai a ubuta
u Isuwa. Kolobo ka iyain ka Isuwa Elifaza ayi ḡa
wi ishi akaya a umaci u nampa: Teman, Omaru,
Zefo, Kenazu,

¹⁶ n Kora, Gatamu n Ameleki. Ele raḡa aza a
gbagba'in a Elifaza a ḡa a Edom, ntsukaya n Ada
vuka vi Isuwa ḡa.

¹⁷ Reyuwelu maku ma Isuwa ayi ḡa akaya
a umaci u nampa a Edom: Nahatu, Zera,

Shama, m Miza. Ele raka_ ntsukaya m Base-matu vuka vi Isuwa da.

¹⁸ Na da umaci u tsukaya tsu na tsu utai a ubuta_ u Isuwa n vuka vi ni Oholibama, mekere ma Ana: Jewushi, Jalam, n Kora.

¹⁹ Umaci u na mpa raka_ ele da ntsukaya n na mu utai a ubuta_ u Isuwa, da da Edom.

²⁰ Ele na da olobo e Siyaru vuza va aza o Horitu, ele na i idashi a idika ya: Lotan, n Shobalu, n Zibiyon, kobolo n Ana,

²¹ n Dishon, n Eza, n Dishan feu. Ele na da umaci wa aza o Horitu muku n Siyaru aza a idika i Edom.

²² Muku mo olobo n Lotan ele da Hori n Heman. Ayi Lotu wi ta_ n vuza ni vuza kula Timina.

²³ Muku mo olobo n Shobalu ele da Alavan, n Manahatu, n Ebalu, n Shefo, kobolo n Onamu.

²⁴ Ele na da feu muku mo olobo n Zibiyon: Ayiya n Ana. Ana vu nanlo va ayi da we enei meyenike mu usudukpi na de a kakamba, a ayin a na wi a kugu ba njaki me esheku.

²⁵ Muku n Ana n da na: Dishon, n Oholibama mekere ma Ana.

²⁶ Muku mo olobo n Dishon ele da na: Hemadan, Esheban, Itiran, n Keran.

²⁷ Muku n Eza ele da Bilihan, Zavan, n Akan.

²⁸ Muku n Dishan ele da Uzu n Aran.

²⁹ Ele na da ngono n Horitu: Lotan, n Shobalu, n Zibiyon n Ana,

³⁰ n Dishon, n Eza, n Dishan. Ele ɗa ngono n Horitu, a uteku u na e pecuki a idika i Siyaru.

Ngono n Edom

³¹ Ele na ɗa ngono n na n lya'i tsugono a Edom kafu ngono ma aza a Isaraila a lya'a tsugono ci le ɗe.

³² Bela maku ma Beyo u lya'i tsugono a Edom. Kula ku likuci ku ni ku ɗa Dinahaba.

³³ Bela u kuwai, ɗa Jobabu maku ma Zera vu Boza u lya'i kelime n tsugono.

³⁴ Ana Jobabu u kuwai feu, ɗa Husham a idika ya aza a Tema wo okpoi mogono.

³⁵ Husham feu u kuwai, ɗa Hadadu maku ma Bedadu vuza na u lya'i aza a Midiya n kuvon a likuci i Mowabu, wo okpoi mogono. Kula ki idika i ni ku ɗaɗa Avitu.

³⁶ Hadadu u kuwai, ɗa Samula vu Masareka wo okpoi mogono.

³⁷ Ana Samula feu u kuwai, Shawu vu Rehobotu vu ubon u kuyene ku Yufiretus wo okpoi mogono.

³⁸ Shawu u kuwai, ɗa Balu-hanan maku ma Akubo wo okpoi mogono.

³⁹ Balu-hanan maku ma Akubo feu u kuwai, ɗa Hadaru wo okpoi mogono. Kula ku likuci ku ni ku ɗaɗa Pawu. Kula ku vuka vi ni ku ɗaɗa Mehetabelu mekere ma Materedu ayi feu mekere ma Mezahabu ma'a.

⁴⁰ Ele na ɗa ngono ma aza e Edom a uteku u na umaci u le wi n uteku wu ubuta u na i. Ele ntsukaya n Isuwa n ɗa. Ula e le a ɗa,

Timina, n Aliva, n Jetetu,

⁴¹ Oholibama, n Ela, n Pinon,

⁴² n Kenezu, n Teman, m Mibizaru,
⁴³ m Magadiyelu, n Iram. Ele na ḏa ishi ngono
ma aza a Edom, n ubuta u na o yongoi n uteku wi
idika i na a kanaï.

Ayi na ḏa Isuwa esheku a aza e Edom.

37

Isufu u ya'in alatani

¹ Yakubu u ḏaṣangi ta a ubuta u na isheku i ni i
ḏaṣangi a idika i Kana'ana.

² Na va wi ta a kudana tsu tsumani tsu muku n
Yakubu.

Isufu wi ta n aya kupa n e cindere (17), ḏa u
kanaï kuya'an kaguba nu nkoshi n ni, muku n
Biliha nu muku n Zilifa, amaçi e esheku a ḏa. U
banai u ya'ankai esheku vudaka vi yoku vu na
nkoshi n ni i a kuya'ansa.

³ Ama, ayi Yakubu u la'a ta n kuciga Isufu a
katsuma ka muku n ni dem, adama a na ayi ḏa
a matsakai ni ukocishi. ḏa u tsulakai ni kuminya
ku singai ki ikebe.

⁴ Ana aza a ni e enei esheku e le a la'a ta n
kuciga Isufu, ḏa a kanaï wupa n ayi, ali a iwain
kuya'anka yi kadanshi ka singai.

⁵ Kanna ke te, Isufu u ya'in alatani, ḏa u danai
aza a ni. Ele ta na ḏa o doku ḏa a iwain ni.

⁶ U danai le, <<Panai alatani a na n ya'in.

⁷ Ci ta a kushiya mmpakulu a kashina. ḏa
makpakulu ma va ma ḏangai, ḏa ma shamgbai.
ḏa mmpakulu n ḏa feu n ḏangai, ḏa a kanzai ma
va. ḏa a kuḏanki ma'a.>>

⁸ Da nkoshi n ni me ecei ni, <<Vi ta a kuciga vo kokpo mogono ma tsu? Mayun da wo ta na vi a kuciga va lya'a kelime ka tsu?>> Da o doku da a iwain ni, adama a alatani a na u ya'in, da u danai le.

⁹ Da Isufu u doku da u ya'in alatani o yoku. Da u doku da u danai le. Da u danai, <<N ya'an ta alatani o yoku. Me ene ta kanna n wotoi na azangata kupa n ke te. A kudangi a kulya'aka mu kayala.>>

¹⁰ Ana u danai esheku kobolo nu nkoshi n ni, da esheku a dansukai ni. Da u danai ni, <<Alatani a yi dai nannai? Mayun da anayu nu mpa n aza a nu, da tsa kubana tsa kudanku wu?>>

¹¹ Da nkoshi n ni n kanai tsurala ayi. Da esheku kpamu a dikai kadanshi ka nanlo a kadu ka ni, da u kanai kucibasa ka'a mayin.

Isufu nkoshi n ni n dengei ni

¹² Ana nkoshi n ni a banai kaguba ka nlala me esheku n le devu n Shekem.

¹³ Da Yakubu u danai Isufu, <<Nkoshi n nu a bana ta kaguba na de devu n Shekem. Vi yeve ta ubuta. Tawa n suku wu de we le.>>

Da Isufu danai, <<To, m pana ta.>>

¹⁴ Da u danai ni, <<Bana ve ene matana me le, ko nini dai i de n kuzuwa ku le dem. Kata vu bono vu dana mu.>> Da u suki ni u wala n ubon u Kara'a ke Heburon.

Ana Isufu u yawai e Shekem,

¹⁵ da u kanai kukarasa a kakamba ali vuza yoku u cinai ni da we ecei ni, <<Yidai vi a kulansa?>>

¹⁶ Da wu ushuki, <<Mi ta a kulansa aza a va. Dana mu, te dai i a kaguba ka.>>

¹⁷ Da vuma va wu ushuki, <<A₁ kašukpa₁ ta₁ de ubuta₁ u nampa. M panaka le ta₁ a kudana, <Tsu walai a kubana a Dotan.> >>

Da Isufu u lazai a kubana wu nkoshi n ni. Da u banai da u cinai le a Dotan.

¹⁸ Ama ele e ene yi ta₁ ali ayi da'in. Da e sheshei uteku u na a kuna yi.

¹⁹ Da a danai, <<Vuza va alatani da na de a kutawa.

²⁰ Tawai₁ tsu una yi, kata₁ tsu vakangi punu a kayinva ke te ka nampa ka. Kata₁ tsu bana tsu dana, <Manama mo yoku ma'a mu unai ni.> Ce ene uteku u na u kuya'an n alatani a₁ ni.>>

²¹ Ana Ruben u panai nannai, u ciga ta₁ ta na kisa yi. Da u danai, <<A'a. Tsu una yi ba.

²² Tsu vakangi ni punu a kayinva ka nampa ka. Kata₁ tsu kašukpa₁ yi punu a kakamba ka. Ama, kata₁ tsu sa'wai ni ba.>> Ruben wi ta₁ a kuya'an nannai, adama a na u ya'an baci kata₁ u bono u dikai yi, kata₁ u banka yi we esheku.

²³ Ana Isufu u yawai a ubuta₁ wu nkoshi n ni, da a kanai ni. Da o fodoi ni kuminya ku singai ku na wi n ku da u uki.

²⁴ Da a kanai ni, da a vakangi ni a kayinva ka na ki babu mini.

²⁵ Ana a dašangi kulya'a ilikulya'a, da a lanai. Da e enei aza a tsulaga a Ishimaila a idika i Midiya a kutawa a uta₁ ta₁ ta na Giliyadu. Arakuma e le kpamu n ucanuku kakau wi ili i kusa'an, mani'in ma kusukuya, n ili i magulani i singai dem. Ele ta na ta de i a kubanka n u da Masar.

²⁶ Da Yahuza u danai, <<Yidai₁ tsa kuciya₁ tsu una baci vuza tsu, da ci cidangi ni na, kata₁ uma a kpa₁da kuyeve?

²⁷ Tawaj. Tsu bana tsu utakaj ni ci denkei aza a tsulaga a, ama kata tsu una yi ba. Adama a na ayi vuza tsu da mpasa n tsu kpamu.>> Da aza a na a buwai da a ushuki n kadanshi ka ni.

²⁸ Ana aza a tsulaga a, a yawai, da aza a ni a utakaj Isufu punu a kayinva ka, da e dengei ni n ikebe ya Azurufa kamanga wa aza a tsulaga a. Da a dikai ni a kubanka yi Masar.

²⁹ Ana Ruben u banai a kayinva ka, u cina Isufu ba. Da u kanaj ntogu n ni da u karai adama a unangbi u katsuma.

³⁰ Da u banai a ubuta wa aza a ni. Da u danai, <<Maku ma mi de ba. Te dai mpa ma damgba ma uwa?>>

³¹ Da a dikai kuminya ku Isufu, da a kidai malala, da a putalakai ku da nu mpasa.

³² Da a dikai kakashi ka kuminya ka, da a bankai esheku e le. Da a danai, <<Ci cina ta kuminya ku nampa ka a uye. Lana. Vi yeve ta ku da ko ku maku ma nu ku da?>>

³³ U yeve ta ku da. Da u danai, <<E, ku maku ma va ku da. Manama ma gbanigbani ma'a mu unai ni. Mayun da, manama ma me wejeleshei ni wuya-wuya.>>

³⁴ Da Yakubu u karai ntogu n ni. Da u shikaj adama a na u ya'an kpalu ku Isufu. U ya'an ta nannai ali ayin n abundai.

³⁵ Da muku n ni nu nkere dem a banai, adama a na a banka yi. Kata kpamu e ne'i kadanshi ku ugbamiwasuvu. Ama u iwain kupana. Da u danai, <<Mi a kucinukpa ba, sai m bana de a ubuta wa akpisa n ayi.>> Da u kanaj masshi adama a maku mu ucigi ma ni, Isufu.

³⁶ Ele ta na aza a tsulaga a ɗa a banai ɗa e dengei Isufu a Masar, a ubuta u Potifa, o kovonshi vu Firi'auna (mogono ma gbayin ma Masar).

38

Yahuda n Tamaru

¹ A ayin a nanlo Yahuda u lazai u kasukpai aza a ni u banai u yongoi n vuma vi yoku vuza va aza Adulam. Kula ku vuza ka ku ɗaɗa Hira.

² A ubuta wa ɗe ɗa Yahuda we enei Shuwa mekere ma aza a Kana'ana. U dikai ni yolo ɗa ta na u vaki n ayi.

³ U ya'in katsuma ɗa u matsai maku, ɗa u ne'i ni kula Eri.

⁴ U doku u ya'in katsuma kpamu ɗa u matsai maku mo kolobo ɗa u ne'i ni kula Ona.

⁵ U doku u matsai maku mo kolobo mo yoku ɗa u ne'i ni kula Shela. Yahuda wi ta e Keziba a ayin a na u matsai Shela va.

⁶ Yahuda u zamakai maku ma iyain ma ni Eri vuka, kula ku vuka ka ku ɗaɗa Tamaru.

⁷ Ama Eri maku ma Yahuda wi n kaɗu ka singai a ubuta u Vuzavaguɗu ba, ɗa Vuzavaguɗu ta na wu unai ni.

⁸ Da Yahuda u danai Ona, <<Vaku n vuka vu vuza nu, kata vi shatangu ulinga u kososo. Nannai ɗa vuza nu u kuciya limata.>>

⁹ Ama Ona u yeve ta muku ma n kuya'an n ni ba. Adama a nannai u vaku baci n vuka va kata u tsuwan ugapu ni pulai a idika, ta lo wa matsaka vuza ni muku.

¹⁰ Ili i na u ya'in va Vuzavaguɗu u pana uyo'o ba, ɗa ta na wu unai ni feu.

¹¹ Daḁa Yahuda u danai kejene ka ni Tamaru, <<Bono a kpa'a ke eshevu vi yongo ḁe tsu vuka vu na vali vi ni vu kuwai ali sai ayin a na maku ma va Shela u yawai vali.>> Adama a na u sheshe ta, <<Wi ta a kutawa wa kuwa feu tsu nkoshi n ni.>> Da Tamaru u bonoi a kpa'a ke esheku a ni.

¹² A kubana megeshe ḁe ḁa vuka vu Yahuda, mekere ma Shuwa u kuwai. Ana Yahuda u kotsoi kpalu ku nanlo, ḁa u banai a Timna a ubuta wa aza a kupuna cileme tsu nlala n ni, kaja'a ka ni Hira vuza va aza Adulam feu u banai n ayi.

¹³ Vuza yoku u danai Tamaru a na esheku a vali a ni a lazai a kubana a Timna a ubuta wa aza a kupuna cileme tsu nlala.

¹⁴ U fodoi motogu ma na amaci a na ali e le a kuwai a tsu uka, u palai ka ci ka ni n kakalabi, u palai mayin, u ḁasangi a utsutsu u likuci u Enayim, u na wi a uye u kubana Timna. Adama a na we ene ta Shela u gbonguro ta ali n gogo na a zuwa yi ta na wo okpo vuka vi ni ba.

¹⁵ Ana Yahuda we enei ni u sheshe ta kashakan-lai ka'a, adama a na u pala ta ashi a ni.

¹⁶ U yeve a na kejene ka ni ka'a ba, u banai wa ni a ubon wu uye wa ḁa u danai, <<Tawa n vaku n avu.>> Da ayi tamkpamu we ecei, <<Yidai vi e kuneke mu n vaku n avu?>>

¹⁷ Da Yahuda u danai, <<Mi ta a kusu'uku wu m maku ma malala a ushiga u va.>> Tamaru u danai, <<Ko vi ta n ili i na ve kuneke tsu kaguta ali sai ayin a na malala ma ma tawai.>>

¹⁸ U danai, <<Yidai n kuneke wu tsu kaguta?>> Da wu ushuki u danai, <<Urotu u katambari u na wi e kuḁeku ku nu n kalangu ka nwalu ka nu.>>

U nekei ni raka, da ta na u vaki n ayi, ali da u ciyai katsuma

¹⁹ U dangai da u lazai, u takpai kakalabi ka ni da kpamu u ukai motogu ma amaci ma na ali e le a kuwa baci a tsu uka.

²⁰ Ana Yahuda u nekei maku ma malala kaja!a ka ni vuza va aza Adulam u banka, adama a na wi isa ili i na u nekei tsu kaguta ka a ubuta u vuka wa, we enei ta na ba.

²¹ We ecei uma a na i lo va, <<Tefai kashakanlai ka na ki ishi na a Enayim devu n uye wa?>> Ama da a danai, <<Kashakanlai ki ishi lo na ba.>>

²² Da u bonoi u Yahuda, u danai, <<Me ene yi ba, da feu aza a likuci a a danai, <Kashakanlai ki ishi lo a ubuta wa ba.> >>

²³ Yahuda u danai, <<Kasukpai ni u reme ili i na wi n i da e ekiye a ni, ta baci nannai ba, i ta o kuzo'osoko tsu. N su'uku yi ta maku ma malala, da vu kpadai ku ene yi.>>

²⁴ Ana a ya'in wotoi u tatsu, da a danai Yahuda, <<Kejene ka nu Tamaru u kana ta ukuna u tsugbani, ali ta na gogo na u ciyai katsuma.>>

²⁵ Ayin a na i a kuta n ayi pulai, u suki kadanshi a kubana we esheku a vali a ni, <<Vuza vu ucanuku u nampa da u ya'in mu katsuma.>> Da u danai kpamu, <<Indanai, yayi n katambari kobolo n kalangu ka.>>

²⁶ Da Yahuda u yevei ucanuku wa. U danai, <<U la'a mu ta n ukuna u mayun, adama a na n zuwai wo olo maku ma va Shela ba.>> U doku u vaku n ayi ta na ba.

²⁷ Ana ayin a limata a yawai ni, mpeshe mo olobo n da ta na mi ni punu a katsuma ka.

²⁸ Ayin a na wi a katsuma ka aganda a limata ya, da vuza te wu utakai n kukiye ku ni pulai. Da vuza kukana limata u shiyai kukiye ka n tsugbere ci shili n u danai, <<Ayi na da u gitai ku uta.>>

²⁹ U bonokoi n kukiye ku ni, da vuza ni wu utakai n ku ni. Da vuza kukana limata u danai, <<Nahannai da vu batsai?>> Da e ne'i ni kula Pereza, dada ubatsuki.

³⁰ Dada vuza ni u tawai wu utai n tsugbere ci shili ci ni e kukiye ku ni. Da e ne'i ni kula Zera.

39

Isufu n Vuka vu Potifa

¹ Gogo na a dika ta Isufu a kubana a Masar, da Potifa, vuzagbayin vu kpa'a ku Firi'auna, vuza kelime va aza a kindi, vuza va aza a Masar u tsulai ni a ubuta wa aza Ishimaila a na a banai n ayi de.

² Vuzavagudu wi ta kobolo n Isufu, ali u ciyai unasingai, u yongoi a kpa'a ku vuzagbayin vi ni vuza va aza a Masar.

³ Potifa u sakai we enei Vuzavagudu wi ta kobolo n Isufu, da ta na Vuzavagudu u zuwakai ni unasingai a ili i na u ya'in dem.

⁴ Isufu u ciyai mapasa ma singai a ubuta u vuzagbayin vi ni, u kanai kutono n ayi. Potifa u zuwai ni wo okpo vuza kelime vu kpa'a vi ni, ili i na wi n i da dem u nekei ni wi inda i da.

⁵ N ayin a na u zuwai ni wo okpo vuza kelime vu kpa'a ku ni n vuza na u kinda ucanuku u ni feu, Vuzavagudu u zuwakai kpa'a ku Potifa unasingai adama a Isufu. Unasingai u Vuzavagudu u tonoi ili i na wi n i da raka, i kpa'a kobolo n i pulai dem.

⁶ U nekei Isufu ili i na wi n i da raka wi inda; ayi ili i doku i burai n ili i yoku ba, sai tsuwa'a tsu na u kulya'a.

⁷ A kubana megeshe da vuka vu Potifa u gitai kucikala yi, da u banuki ni u vaku n ayi.

⁸ Ama Isufu u iwain da u danai vuka vu vuza-gbayin vi ni, <<Inda, uteku u na vi e kene mu na vuzagbayin vu va ili i burai n ili i na yi a kpa'a na ba, u kasukpa ta ili i na wi n i da dem e ekiye a va.

⁹ Babu vuza na u la'i mu n tsugbayin a kpa'a ku nampa. Vuzagbayin vu va u sanka mu ili ba, sai avu koci adama a na avu vuka vi ni da vi. Nini dai n kuya'an ili i gbani-gbani i nanlo, kata n ya'an unushi u gbayin a kubana a ubuta u Kashile?>>

¹⁰ Ko a na u ya'ankai Isufu kadanshi a kanna dem, u iwain ta na kuvaku n ayi, ko kuyawa devu n ayi.

¹¹ Kanna ke te ana u uwai a kpa'a kuya'an ulinga u ni, babu ta na lo vuza yoku a kpa'a ka,

¹² da vuka va vu kanai ni motogu, u danai, <<Vaku nu mpa!>> Ama u fatatsai u kasukpakai ni motogu ma e ekiye, da u sumai a kubana pulai.

¹³ Ana we enei u ciya ta wi isa yi motogu da kpamu u sumai,

¹⁴ u dekei aza a kpa'a a ni a na a buwai da u danai le, <<Indai, vali vu va vu tuka ta vuza va aza a Ibrahi adama a na u tsuwanika mu n ishikushi! U uwai adama a na u vaku nu mpa, da n lapai una n kalakatsu kau.

¹⁵ Ana u panakai mu mo worokpoi kau, da u kasukpai motogu ma ni nu mpa, da u sumai a kubana pulai.>>

¹⁶ U bānai motogu ma nanlo ali sai ayin a na vuza kpa'a vi ni u bonoi,

¹⁷ ɗa u danai ni arabali a kpamu derere, u danai, <<Kagbashi ka aza a Ibrahi, ka na vu tukai tsu, u uwai adama u tsuwanka mu ni ili i wono;

¹⁸ Ana n lapai una n kalakatsu kau, u sumai a kubana pulai u kasukpai motogu ma ni.>>

¹⁹ Ana u kotsoi kupana arabali a vuka vi ni, ɗa Potifa u ya'in wupa kau.

²⁰ U dikai Isufu ɗa u zuwai ni a kunu ku ugbashi a ubuta u na aza ugbashi o mogono i ushiyi.

Ama a ayin a na Isufu wi a ubuta wu ugbashi,

²¹ Vuzavaguɗu wi ta kobolo n ayi, u yotsongi ni kpamu ucigi u ni n kasingai a ashi a vuzagbayin vu na vi ci inda agbashi a.

²² Vuzagbayin vu na u ci inda agbashi a u nekei agbashi a na a buwai va dem e ekiye a Isufu adama a na wi inda le feu, kobolo n ukuna u na buwai punu dem.

²³ Vuzagbayin vu na wi a kinda agbashi a u kebece n ukuna u yoku ba, adama a na Isufu ɗa wi a kinda ili i na i buwai dem. Vuzavaguɗu u yongo ta kobolo n Isufu, ili i na baci u ya'in dem sai i ɗa i lya'a kelime.

40

Isufu u danai alatani ana aza ugbashi a ya'an

¹ Ayin o yoku ɗe ɗa vuza kelime vi kuneke mogono ili i kuso'o n vuza na u tsu kangala boroji a ya'ankai vuza kpa'a vi le mogono ma Masar unushi.

² Da mogono Firi'auna u ya'in wupa n ele kau.

³ U bayangi le a kpa'a ku vuza kelime vu kinda mogono ma, a ubuta wu ugbashi u na a bayangi Isufu.

⁴ Vuza kelime vi kinda agbashi va u zuwai Isufu kelime ke le, u vanai le; da o yongoi de ali sai ayin o yoku kenu.

⁵ Kayin ko yoku de a kunu ku ugbashi ka, vuza na u ci neke mogono ili i kuso'o n vuza na u tsu kangala boroji vu mogono ma aza a Masar va a ya'in alatani, alatani a ta na a kudansa ili kakau.

⁶ Ana Isufu u tawai we le n usana, da we enei i punu m mazanga ba.

⁷ We ecei aza a ulinga u gbagba'in a Firi'auna, aza a na i kobolo n ayi a kpa'a ku vuzagbayin vi ni, <<Yidai i langasai ashi anana nannai?>>

⁸ A danai ni, <<Ci ya'an ta alatani, babu vuza na u kudana tsu ili i na i a kudana.>> Da Isufu u danai le, <<Kuyeve ili i na alatani i a kudansa ta ki a ubuta u Kashile ba? Danai mu a da.>>

⁹ Da vuzagbayin vu kuneke mogono ili i kuso'o u danai Isufu alatani a ni, u danai, <<A ubuta wa alatani u va me enei madimbi ma Ayahudawa,

¹⁰ A madimbi ma acaka a tatsu i ta de. Ana o kotsoi kutopo, apalu a ya'in a kubana megeshe kenu da u gitai kumatsa.

¹¹ Matan ma Firi'auna punu e ekiye a va, da n ta'ai umaci u mambulu n kanai kupisha punu a matan ma Firi'auna ma, da n nekei matan ma e ekiye a Firi'auna.>>

¹² Isufu u danai, <<Ili i na ili i nampa yi a kudana i da na: acaka a tatsu a nanlo i ta a kadanshi ka ayin a tatsu.

13 A₁ katsuma₂ ka ayin a tatsu Firi'auna wi ta kudengusa wu kata₂ u bonoko wu a₂ ubuta₂ u vuzagbayin vu nu; kata₂ avu vi neke Firi'auna matan ma₂ ni e ekiye, tsu na vi ishi vi ci ya'an ayin a na vi ci neke yi ili i kuso'o.

14 Ama ayin a na baci ukuna u ga'in nu vi cifa nu mpa; ya'an₂ mu kasingai kata₂ vu dansa ukuna u va₂ a₂ ubuta₂ u Firi'auna, adama a na a₂ utaka₂ mu punu a₂ ubuta₂ u nampa.

15 Adama a na o boko mu ta₂ a idika ya aza a Ibrahi; ko punu na a Masar n ya'an ili i na i yawai a zuwa mu a ugbashi ba.>>

16 Ana vuza kelime vu kukangala boroji we enei ili i na alatani a i a kudansa i ga'an ta, u danai Isufu, <<Mpa feu n ya'an ta₂ alatani: me enei mbana ma akala n tatsu a kaci ka₂ va,

17 punu a mabana ma gadi ili yi ukangali yi ta de kakau i singai-singai i na a ya'ankai Firi'auna, ama nnu a kulya'a i da a gadi vu kaci ka₂ va ka de.>>

18 Isufu wu ushuki u danai, <<Ili i na i a kudana i da na: mbana n tatsu ma ayin a tatsu a da.

19 A₁ katsuma₂ ka ayin a tatsu a nanlo Firi'auna wi ta₂ a kugbatya kaci ka₂ nu, kata₂ u saku keven ki ikyamba ka₂ nu a madanga; nnu n takuma keven ki ikyamba ka₂ nu ka.>>

20 A kanna ka tatsu, da kpamu kanna ka na a matsai Firi'auna, u ya'in kadiva₂ adama a agbashi a₂ ni raka, da u dengusa₂ vuza na u ci neke yi ili i kuso'o kobolo n ka vuza na u tsu kangalaka yi boroji e mere ma agbashi a₂ ni.

21 U bonokoi vuza kelime vu na u ci neke mogono ili i kuso'o a₂ ubuta₂ u na wi ishi, da u nekei

Firi'auna matan e ekiye,

²² ama ɗa u saki vuza kelime vu kukangala boroji, derere tsu na Isufu u danai le.

²³ Ama vuza kelime vu kuneke mogono ili i kuso'o u ciba bi'i n Isufu ba, u cinukpai n ayi.

41

Isufu u danai alatani ana mogono ma ya'ain

¹ Ana aya e re a lazai ɗa Mogono Firi'auna ma ya'in alatani a na wi a kashani o kudolu ku Nilu,

² ɗa anaka a singai e cindere a utai punu o kudolu ku Nilu ka ɗa a kanai kalina.

³ Da kpamu anaka e cindere a gbanigbani ayambishi ɗa a utai punu e kuyene ku Nilu ɗa a shamgbai lo a kucina ka aza a singai a.

⁴ Anaka a gbani-gbani n ayambishi a takumai aza a gbaga n ikyamba. Da Firi'auna u jimgbai.

⁵ Da u doku u latai kpamu, ɗa u doku u ya'ansai alatani o yoku. Arata ilya kpamu a kakungu ke te, arata kpamu e cindere a singai utai kpamu punu a ubuta u te.

⁶ Lo kpamu a kucina ka ɗa arata e cindere a utai avavau aza ana wunlai u kasana warai le.

⁷ Da avavau a o sodongi arata a singai a. Da Firi'auna u rikpai, ashe alatani a ɗa yi.

⁸ N usana ɗa kaɗu ko mogono ka namgbai, ɗa u suki e ɗe ke yi oboci n aza ugboji a Masar. Adama a na a dana yi alatani a ama babu vuza na u fudai u danai ni a ɗa.

⁹ Da kagbashi ko mogono ka ka danai ni, <<N ciba ta n unushi u va anana.

¹⁰ Firi'auna vu sa'wa ta kuya'an wupa n kagbashi ka nu vuza na u ci ya'anka wu boroji punu a kpa'a ku ugbashi.

¹¹ A tsu aza e re a tsu ci ya'in alatani, alatani a tsu kpamu i ta a kudansa ili kakau.

¹² Punu a ugbashi wa vuza va aza a Ibirahi wi ta punu n a tsu, kagbashi ko kosoji ka gbayin ki ta punu feu. Da tsu danai ni alatani a tsu, da u danai tsu ko yi dai alatani a i a kudana.

¹³ Uteku u na u danai tsu, ta tana ili ya yo okpoi nannai. Mpa da o bonokoi mu a ubuta wu ulinga u va, vuza te kpamu vuza na u tsu kangalaka mogono boroji da a unai ni.>>

¹⁴ Da mogono ma zuwai da a utukai n Isufu a kunu ku ugbashi utakai ni ubuta ma lo. Ana a punai ni da a saba'i ni ntogu, da u banai e kelime ka Firi'auna.

¹⁵ Da Firi'auna u danai Isufu, <<N ya'an ta alatani. Babu vuza na kpamu u fudai u danai mu a da. Ama m pana ta a dana vu tsu dana ta uma alatani e le. I da i zuwai da n dekei nu.>>

¹⁶ Da Isufu u danai ni, <<Mpa mi a kufuda ba. Ama Kashile ki ta e kuneke Firi'auna wu ushuki u singai.>>

¹⁷ Da Firi'auna u danai Isufu, <<Alatani a da na: Mpa, mi ta a kashani a kakina ke Kuyene ku Nilu.

¹⁸ Punu a mini ma, da anaka e cindere a utai punu a mini ma. Aza a ikyamba molu-molu, da a kanai lo kalina a ubuta wi ijanu, i na yi lo va.

¹⁹ Ana i lo kpamu, da anaka e cindere o yoku o doku da a utai ayambishi, babu kpamu tsuloboi. Mpa ta na kata n sa'wa kene icu'u ya anaka i nanlo punu na Masar ba.

²⁰ Dada ayambishi a anaka a gbani-gbani a, da a takumai anaka a ikyamba a dem.

²¹ Ko a na a takumai aza a ikyamba a okpoi adanshi a takuma ili ba, i ta lo n unangbi u le tsu na ishi cau. Dada n jingbai.

²² Punu a alatani a va a kpamu me ene ta arata a ilya e cindere a singai. Da kpamu i a kakungu ke te.

²³ Da kpamu arata a ilya o yoku e cindere a utai. Avavau a alumbushi kpamu, aza a na wunlai u kasana wi de o ko'uso.

²⁴ Da avavau a o sodongi arata a ilya a singai a. N danai oboci ukuna u nampa, ama babu vuza na u fudai u yevekei mu ukuna wa.>>

²⁵ Da Isufu u danai Firi'auna, <<Alatani a nu icu'u i te da raka. Kashile ka'a ko yotsongi nu ili i na yi lo a kutawa.

²⁶ Anaka a ikyamba a singai a dada aya e cindere a singai arata e cindere kpamu dada aya a singai e cindere kpamu. Alatani a i ta a kadanshi ki ili i te dem.

²⁷ Ayambishi a anaka e cindere kpamu an na utai punu e kuyene ka n avavau e cindere a na wunlai u kasana warai ita a kadanshi ka aya e cindere feu a kambulu.

²⁸ Ta ka'a ki nannai Kashile ko yotsongu ta Firi'auna i na yi lo a kutawa.

²⁹ Aya e cindere i ta lo a kutawa, a na yaba dem u kuciya ili i kulya'a na Masar.

³⁰ Ama feu aya e cindere a kambulu i ta lo a kutawa. Uma kpamu i ta a kucinukpa n uciyi u na wishi lo dem. Punu na Masar, kambulu kpamu ki ta a kukara'a idika ya dem.

³¹ Wi ta o kokpo adanshi ka_{ta} ishi a sa'wa kuciya ilikulya'a ba, adama a na kambulu ka ki ta a kuyimkpa kau.

³² Ili i na i zuwai da alatani a utai ku re da_{da}, kadanshi ka Kashile ka'a ko fobuso_i ka'a n ka_{ci} ka ni, Kashile kpamu ki ta a kuya'an ka'a m megeshe ba.

³³ <<Gogo na u ga'an ta Firi'auna u la_{nsa} vuza vu ugboji n cico'o, vuza na u yevei ka lyalya'i, ka_{ta} u zuwa yi u la_{na} idika i Masar.

³⁴ Ya'an Firi'auna u zuwa aza a na a kind_a idika. A di_{ka} kpamu ili i re a ka_{tsuma} ki ili kupa i na uma a Masar a kya'i dem a ka_{tsuma} ka aya e cindere a nanlo adama a na o fobo.

³⁵ Ya'an uma o bolongu ilikulya'a a ka_{tsuma} ka aya e cindere a singai a nampa a na i lo a ku_{tawa}, ka_{ta} o fobo ilikulya'a ya nu utsura u mogono Firi'auna, a zuwa i da a likuci i gbagba'in yi idika ya.

³⁶ Ilikulya'a i nanlo kpamu a zuwa i da adama a idika i Masar. Adama a na uma e pece ka_{ta} kambulu ka aya e cindere ka kuna le dem ba.>>

A zuwai Isufu wo okpo gomuna vi idika i Masar

³⁷ Kadanshi ka nanlo kpamu ka zuwa ta Firi'auna n abara a ni a ushuku n kadanshi ka.

³⁸ Da we ecei le, <<Ci ta a kufuda ts_a ciya vuza tsu nampa vuza na kpamu u la'i ni? Vuma vu nampa kpamu wi ta n ayinviki a Kashile.>>

³⁹ Da mogono Firi'auna u danai Isufu, <<Ci ta a kufuda ts_a ciya vuma vu na ayinviki a Kashile ki n aya nahannai? Babu vuza na u yawai nu ugboji n cico'o tsu nu.

⁴⁰ Avu da vo kokpo vuzagbayin vu kefeku ko tsugono ka va, uma a va kpamu i ta e kuneke wu tsugbayin. Ili i na n kula'aka wu i dada kakuba ku tsugono ka va.>>

⁴¹ Da Firi'auna u danai Isufu, <<Gogo na n zuwa wu ta vo okpo vuza na u kulana idika i Masar.>>

⁴² Da Firi'auna u fodoi makawani a kajivu ka ni da u ukai a kajivu ka Isufu. Da u ukai ni aminya a na a ya'in n arikinla a singai da u ukai ni idolu ya azanariya e kudeku ku ni.

⁴³ Da Firi'auna u zuwai Isufu u kumba keke vo odoku vi ni wo okpoi an mogono me i re a idika i Masar Da adugari o mogono a kanai kusala, <<Nekei uye.>> Ta a zuwai Isufu wo okpoi gomuna vu Masar nannai.

⁴⁴ Da Firi'auna u danai Isufu,
<<Mpa da mogono, ama kobolo n kadanshi ka nu ka'a baci ba babu vuza na u kudangusa kukiye kata u ya'an ili na a idika i Masar.>>

⁴⁵ Da Firi'auna u ne'i Isufu kula Zafinatu Peniya da u nekei ni Asenatu mekere ma Potifera ganu vu Onu wo okpo yi vuka. Isufu ta na wo okpoi vuza vu utsura a idika i Masar dem.

⁴⁶ Ayin a nanlo Isufu wi ta n aya kaman- gankupa (30), ana u uwai ulinga n Firi'auna a idika i Masar. Da Isufu wu utai u Firi'auna, da u karai i idika i Masar dem.

⁴⁷ A katsuma kaya e cindere a nanlo da ubuta dem u matsai ili n abundai.

⁴⁸ Da Isufu u kanai ki isa ilikulya n u zuwai a katsuma ka aya e cindere a nanlo a likuci i gbagba'in i Masar. Likuci dem da u zuwa a zuwai ilikulya'a ya a ashina a na i ukarai u likuci ya.

49 Ta Isufu u zuwai ilikulya'a nannai n aḅundai i ḁa i yimkpa ta ali ḁa u taḁai u kasukpai kukuzuku i ḁa adama a na i la'a ta kukunzuku.

50 Kafu aya e cindere a nanlo a yawa a matsaka ta Isufu muku mo olobo n re aza a na Asenatu mekere ma Potifera ganu vu Onu u matsakai ni.

51 Da Isufu u ne'i maku ma ni kula Manasa (Ncinukpa) adama a na u dansa ta n kaḁu ka ni, <<Kashile ka zuwa mu ta ḁa n cinukpai n atakaci aya dem n a kpa'a ke esheku aya.>> *

52 Maku me ire u ne'i ni kula Ifirayimu adama a na u dana ta a kaḁu ka ni <<Kashile ke neke mu ta muku a idika i na n takacikai.>> †(Akungusan).

53 Ayin a ucuwi a idika i Masar o kotsoi.

54 Da aya a kambulu a gitai ku'uwa uteku tsu na Isufu u danai va. A ubuta u na u buwai dem, u ḁa wi ta n kambulu ka gbayin. Ama a idika i Masar utalu wi ta de.

55 Ana kambulu ka yikpai a idika ḁa uma a shi'ikai Firi'auna. Da Firi'auna u danai le a bana u Isufu i na baci u danai le dem a ya'an.

56 Ana kambulu ka kara'i idika dem ḁa Isufu u zuwai a bayuwa mpon ma adama a na e denke aza Masar ilikulya.

57 Uma n aḅundai a aduniyan a banai Masar adama ana a tsula ilikulya'a e ekiye a Isufu, adama a na kambulu ka ka yimkpa ta a aduniyan.

* 41:51 41:51 N tsa aza Ibrahi tsu na e ci ḁeke kula ka ki ta tsu na a tsu dana ta, <<U zuwa mu ta n cinukpa.>> Daḁa <<Ncinukpa.>>

† 41:52 41:52 N kelentsu ka aza a Ibrahi tsu na e ci ḁeke kula ka wi ta <<U neke mu ta muku.>>

42

Isufu aza a ni a banai a Masar

¹ Ana Yakubu u panai a danai ilikulya'a yi ta de a Masar, da u danai muku n ni, <<Yidai da yi a mindanai uteku u da?>>

² M pana ta <<Utalw wi ta de Masar. Banai, i tsula adama a na ci ciya ilikulya'a ta lo tsa kukuwa.>>

³ Isufu nkoshi n ni uma kupa a banai Masar adama a na a tsula ilikulya'a.

⁴ Ama Yakubu u suku Bayami ba, adama a na wi ta o wovon talo ili i yoku ya ciya le i muna.

⁵ Muku n Yakubu i ta a katsuma ka aza na a banai kutsula ilikulya'a, adama a na kambulu ka yikpa ta feu a idika i Kana'ana.

⁶ Ayin a nanlo ta na, a zuwa ta Isufu wo okpo gomuna vi idika i Masar. Ayi da kpamu vuza na u kudenge utalu ya a ubuta u uma. Ana Isufu aza a ni a banai wa ni, da a kudanki ni, ali da a kanai kulya'a kayala.

⁷ Ana Isufu we enei aza a ni, da ta na u yevei le. Ama da u ya'in adanshi u yeve le ba. Da u kanai kuya'anka le kadanshi ka wuya. Da we ecei le, <<Te dai tamkpamu yu utai?>>

Da a ushuki, <<Tsu uta ta a idika i Kana'ana. Tsu tawa ta adama a na tsu tsula utalu.>>

⁸ Isufu u yeve le ta, ama ele e yeve yi ba.

⁹ Da u cibai n alatani a ni. Da u danai le, <<Ada omoci a da, aza a na a tsu saka ubuta, adama a na a banka n kuvon. I tawa ta adama a na i lana ubuta u na wi babu utsura kau.>>

¹⁰ Da a danai ni, <<A a vuzagbayin tsu tawa ta adama a na tsu tsula ilikulya'a

¹¹ A_tsu muku n vuza te n da; a_tsu aza usubi a da kpamu ci; agbashi a_nu kata_a sa'wa kubana tsusaki ba.>>

¹² <<A_a>> da u danai le. <<I ta_wa ta_adama a na ye ene tsu na idika i tsu yi.>>

¹³ Da a danai ni, <<A_tsu a agbashi a_nu a da, ci ta_uma kupa n aza e re. Esheku e te a da kpamu, vuza na kpamu wi idashi a idika i Kana'ana. Auta vu tsu wi ta_de n esheku a_tsu, vuza te kpamu u buwa lo ba.>>

¹⁴ Da Isufu u danai le, <<Da_da i zuwai da n danai, <A_da aza a tsusaki ki idika a da adama o kuyon.> >>

¹⁵ Tsu na n kukondo da_da na. Firi'auna wi baci lo de n wuma, ya_kukasukpa_ubuta_u nampa ba, sai i tuka_n vangu vu da_na.

¹⁶ Suki vuza te a_katsuma_ka_da, aza a na a buwai a shamgba na a na agbashi, ta o kukondo kadanshi ka_da nannai ci yeve ko mayun da yi a kudansa. Mayun da baci ta na ba, n kucina ta_n Firi'auna a_da_aza a tsusaki a da yi.

¹⁷ Da u remei le. Da u zuwai le ali ayin a tatsu.

¹⁸ A kannu ka tatsu da Isufu u danai le, <<Ili i na i kuya'an kata_i ya'an wuma i da na mpa mi ta_o wovon u Kashile.

¹⁹ A_da_aza a mayun a da baci yi kasukpa_vuza te vu da vu shamgba na a ugbashi, aza a na a buwai a dika ilikulya'a a banka a kpa'a aza na i de n kambulu.

²⁰ Kata_i tuka_mu n Auta vu da_i ya'an baci nannai ta n kushuku n a_da_babu vuza na u kuna da.>> Da Isufu aza a_ni a_ushuki kuya'an nannai.

²¹ Da a danai uteku u le n kelentsu ke le, <<Mayun mpasa n vangu vu tsu n da mi o kutono

tsu adama a na ce ene ta atakaci a ni a ayin a na wi o kufolono tsu tsu baṅka yi, ama da ci iwain kupanaka yi. Adama a nannai mpasa n ni da mi o kutono tsu.>>

²² Da Ruben u danai, <<N dana da ba kata i ya'anka maku ma nannai ba? Da i iwain kupanaka mu. Anana mpasa n ni a da mi o kutono tsu.>>

²³ E yeve a na Isufu u yeve ta kelentsu ke le ba, adama a na wi ta a kuya'anka le kadanshi n u danai ni ili i na i a kudansa.

²⁴ Da Isufu u kpatalai a ubuta u yoku da u baruwai mashi. Da u doku da u bonoi we le kpamu da u ya'ankai le kadanshi. A dikai Simiyon da a shiyai ni lo e kelime ke le.

Isufu aza a ni a lazai o kubono Kana'ana

²⁵ Da Isufu u zuwai a shatangu abufu e le nu utalu kata kpamu o bonoko n yaba dem n ikebe i ni a tanki vi ni. Ta u ya'ankai ni nannai.

²⁶ Da a zuwakai njaki le ucanuku da a lazai.

²⁷ A ubuta u na a shamgbai adama ana asa, da vuza te u bayuwai ucanuku u ni ana we neke majaki ma ni ilikulya, da u cinai azanariya punu a ucanuku u ni.

²⁸ Da u danai aza a ni, <<O bonoko ta n azanariya a va,>> U danai. <<A da na punu ucanuku u va,>> Da adu e le a mudai le da a dagazai da a dananai, <<Yidai Kashile ka ya'ankai tsu nahannai?>>

²⁹ Ana a yawai we esheku e le Yakubu a Kana'ana da a danai ni ili i na i ciyai le dem.

³⁰ <<Vuma vu na a zuwai vuzagbayin vi idika ya u ya'anka tsu ta kadanshi n wupa u neke tsu

ta_kpamu atakaci ali u danai a_tsu va aza tsusaki a da ci.

³¹ Ama da tsu danai ni, <A_tsu aza usubi a da ci; aza tsusaki ki idika ka'a ci ba.

³² Ci ta_uma kupa n aza e re muku me esheku e te. Ama vuza te vu tsu u buwa lo n wuma ba vuza kene vu tu kpamu wi ta_de Kana'ana n esheku a_tsu.>

³³ <<Da kpamu vuzagbayin va u danai tsu kpamu, <Tsu nampa tsu da kpamu n kuyeve ko aza a mayun a da yi: kasukpai_vuza te da_na nu mpa ama dikai ilikulya'a i banka aza a kambulu a kpa'a ku da.

³⁴ Tukai mu n vuza vu ukocishi vu da ta n kuyeve nannai a na ada_aza a tsusaki ki idika ka'a yi ba, mi ta_o kubonoko da_n vuma da_kata_i lya'a kelime n tsulaga a idika ya.> >>

³⁵ Ana yaba dem u tsuwain ilya i ni o mophon da yaba dem vi le u cinai ikebe i ni punu. Ana ele n esheku e le e enei ikebe ya da a panai wovon.

³⁶ Da Yakubu u danai le, <<Ada da i sankai muku n va. Isufu wi lo ba Simiyon kpamu wi lo ba, gogo na kpamu Bayami da yi a kuciga ya dika. Ili dem adanshi i da yi ta_a kuliwan mu.>>

³⁷ Da Ruben u danai esheku, <<Vi ta_a kufuda va kuna muku n re n va m bono baci n ayi ba. Kasukpaka_mu ayi wa_va, mi ta_o kubonoko yi na.>>

³⁸ Ama da Yakubu u danai ni, <<Maku ma_va mo kutono wu a kubana na de ba; vuza ni u kuwa ta_de ayi da u buwai mu n wuma. Ili i yoku i ciya da baci a uye a katsuma_ka nwalu, yi ta_a kuzuwa mu n kuwa_n katsuma_ka lima,>>

43

Nwalu n ire a kubana a Masar

¹ Ana kambulu ko doku ka yinkpasakai kau a idika ya.

² Ana o kotsoi kulya'a utalu u na a banai a tsulai a Masar, da esheku e le a danai le, <<Banai i doku i tsulaka tsu utalu kenu.>>

³ Ama da Yahuda u danai le, <<Vuma va u dana ta, <Yo kudoku ye kene a_{shi} a _{va} ba, sai i tuka _{mu} n vuza vu ukocishi vu da _{na}.>

⁴ Vu kasukpa _{tsu} baci tsu bana n vangu vu tsu ci ta _a kubana tsa tsulaka wu utalu.

⁵ Ama vi baci a _{kuka} sukpa _{yi} u bana ba, a _{tsu} feu ci a kubana de ba, adama a na vuma va u dana tsu ta, <Yi o kudoku ye kene a_{shi} a _{va} ba, sai yi kobolo n vuza da.> >>

⁶ Da Isaraila we ecei le, <<Yidai i zuwai da yi a kutuka _{mu} n atakaci ali da i danai ni yi ta _n vangu vu da _{vi} yoku?>>

⁷ A _{ushuki}, <<Vuma va u deke tsu ta _{da} u kana _i kece tsu mayin uteku u na kpa'a ku tsu ki. <Esheku a _{da} i ta _n wuma? Yi ta _n vangu vu da _{vi} yoku?> Da tsu ushuki keci ku ni. Nini dai tsu kuyeve wi ta _a kudana tsu sai tsu tuka _n vangu vu tsu?>>

⁸ Da Yahuda u danai esheku a _{ni} Isaraila, <<Zuwa maku ma ma bana n a _{tsu} ci ta _a kulaza gogo na, adama a na avu m muku n tsu tsa kukuwa _{ba}.

⁹ Mpa a kaci ka _{va} mi ta _a kinda mata _{na} ma _{ni}, ve ece mu u bono baci ba. Da baci m bonoi n ayi ba, mi ta _a kushuku ili i na baci de dem i ciyai mu.

¹⁰ Ishi baci tsu langasa ayin ba an tsu bana ta de tsu bono kure.>>

¹¹ Da esheku a a danai, <<Ta baci de nannai sai i ya'an ili i nam ba, dikai ili i singai i yoku yi idika i nampa kata i zuwa a ajika n da, kata i banka vuza va tsu kune'e, mani'in, n ishigi, n ili i magulani, n umaci u madanga u Pisatashiyo, n alumo.

¹² Dikai ikebe n abundai i na i la'i i cau ya i bonoko n ikebe i na a zuwakai da a ajika a da a, u ga'an ba ucunukpi u da le.

¹³ Dikai vangu vu da i laza a kubana a ubuta u na vuma va wi.

¹⁴ Kasukpa Kashile ka na ki n utsura dem ka zuwa vuza va u pana asuvayali a da, ali kata u bonoko da n vuza da kobolo m Bayami kata i bono kobolo. Ama mpa unambi u tawa mu baci u tawa mu ta ta na.>>

¹⁵ Da uma a dikai kune'e ka ali da kula'i ku cau ka, da feu a banai m Bayami. Da a dakakai a lazai a kubana a Masar adama a na o yotsongu kaci ke le u Isufu.

¹⁶ Ana Isufu we enei Bayami n ele da u danai agbashi a kpa'a a ni, <<Dikai uma a na mpa a kubana a kpa'a ku va, kidakai le manama mo yoku kata i su'wanka le, i ta a kulya'a anana nu mpa.>>

¹⁷ Da kagbashi ka ka ya'in tsu na a danai ni da u dikai uma a kubana a kpa'a ku Isufu.

¹⁸ Uma a panai wovon n abundai a na a dikai le a kubana a kpa'a ku Isufu.

¹⁹ Da a banai u kagbashi ka Isufu da a ya'in kadanshi n ayi a utsutsu u kpa'a.

²⁰ Da a danai, <<Kana kadu vuzagbayin, cau tsu tawa ta na kutsula utalu.

²¹ Ama ubuta_u na ci shamgbai kasa da tsu bayuwai ucanuku u tsu da ci cina ikebe i tsu punu i da ta na tsu bonokoi na.

²² Tsu tuka_{ta} kpamu n ikebe i yoku adama a na tsu tsula utalu kpamu ci yeve vuza na u zuwai ikebe punu a utalu wa ba a ayin a na tsu tawai.>>

²³ Da kagbashi ka ka danai, <<Ka_{ta} i dagaza ba. Ka_{ta} kpamu i pana wovon ba. Ka_{shile} ka da Ka_{shile} ke esheku a da u ga'an ba ayi da u zuwakai da ikebe ya.>> Da wu utakai le n Simiyon.

²⁴ Da kagbashi ka ka dikai aza a ni u uwakai a kpa'a. Da u nekei le mini adama a na a sa'a ene, da kpamu u nekei njaki n le ilikulya'a

²⁵ Da u fobusoi kune'e ku le ku na e kuneke Isufu a gasa baci n kanna ka, adama a na a dana le ta i ta a kulya'a ili n ayi.

²⁶ Ana Isufu u uwai a kpa'a ka da a dikai kune'e ku na i n kuda da a kudangi kelime ka ni da e nekei ni ku da.

²⁷ Da we ecei mata_{na} me le u danai, <<I ya'anka mu ta kadanshi ko mokoshi me esheku a da, nini dai wi de, u buwa ta n wuma?>>

²⁸ Da a ushuki, <<Esheku a tsu kagbashi ka nu u buwa ta n wuma wi ta de kpamu m mata_{na}.>> Da a kudangi kelime ka ni da e nekei ni tsugbayin.

²⁹ Ana Isufu we enei vuza ni Bayami da u danai, <<Ayi na da vangu vu da vi kenu, vuza na i ya'ankai mu kadanshi ka? Ka_{shile} ka zuwaka wu unasingai maku ma va.>>

³⁰ Da Isufu u dangai farakaci adama a na ka_{du} ka ni ka da_{ga} ta adanshi u shika a na we enei aza a ni da u uwai a kunu da u shikai.

³¹ Ana u kotsoi ɗa u sa'i aṣhi a ni, ɗa u danai e pecuku ilikulya'a ya.

³² A zuwakai Isufu va tsuwa'a ci ni ubuta u ni kau n aza a ni, Aza a Masar a na i kulya'a lo dem e le kpamu n ubuta u le kau, adama a na ili yu unata u ɗa vuza va aza a Masar u lya'a ilikulya n vuza va aza a Ibrahi.

³³ Da a ɗaṣanki Isufu aza a ni e kelime ka ni, uteku u na umaci u le wi vuzagbayin a kubana u vuza kenu.

³⁴ Kirukpa ku na ki e kelime ka Isufu a kanai kubanka ɗe n ilikulya'a ama upecu u Bayami u la'a ta wa aza a ni ali kutawun. Da a lya'i o so'i kobolo n Isufu ɗa a panakai wuma u le uyo'o.

44

A cinai mokoko ma azanariya a tan̄ki vu Bayami

¹ Da Isufu u danai kagbashi ka na ki a kinda kpa'a ku ni; <<Shatangu at̄anki e le tukpa-tukpa n utalu tsu na a kufuɗa kuɗika, kaṭa vu zuwaka yaba dem mokoko ma azanariya a una u tan̄ki u ni.

² Kaṭa vu zuwa mokoko ma azanariya a tan̄ki vu vuza vu ukocishi vi le n ikebe ya punu.>> Da u ya'in tsu na Isufu u danai ni.

³ Kayin a kasa ɗa u utakai uma a ni njaki n le.

⁴ Ana a lazai a bana ɗa'in kau ba, ɗa Isufu u danai kagbashi ka kpa'a ka ni, <<Ya'an gogo'o i tono uma a nanlo a, i cina le baci kaṭa ye ece le. <Yidai i zuwai ɗa i tsupai kasingai n kawuya?

⁵ Yidai i zuwai ɗa i bokoi mokoko ma azanariya ma vuzagbayin vu va? Ma ɗa kpamu u ci ya'anka

kutakpa ku uteku. Na va unushi u gbani-gbani u
 ɗa i ya'in.> >>

⁶ Ana u cinai le ɗa u dansai derere tsu na a
 danai ni.

⁷ Da a ushuki ni, <<Yidai vi a kudana vuzag-
 bayin? Kašhile ke jebeshe agbashi a nu a ya'an
 ili tsu nanlo.

⁸ Ikebe i na ci cinai a atanki a tsu tsu bonoko ta i
 ɗa. Yidai kpamu i kuzuwa ɗa tso kuboko mokoko
 ma azanariya ma vuzagbayin vu nu?

⁹ Vuzagbayin, a cina baci vuza te a katsuma ka
 tsu m mokoko ma nanlo ya'an a una yi a tsu vu
 na tsu buwai tsu okpo agbashi a ɗa.>>

¹⁰ Da vuma u danai, <<To u ga'an ta wo okpo
 tsu na i danai ama vuza na a cinai mokoko ma
 wa ni, ayi ɗa u kokpo kagbashi aza a na a buwai
 i ta a kulaza.>>

¹¹ Da raka vi le a cipakai n ucanuku wu njaki n
 le, ɗa a bayuwasai ucanuku u le.

¹² Da u gitai u vuzagbayin a kubana u vuza
 kenu, ɗa a ciyai mokoko ma a tanki vu Bayami.

¹³ Da nkoshi n ni dem a karai ntogu n le adama
 a unangbi u katsuma, ɗa a cipakai ucanuku wu
 njaki u le ɗa a lazai o kubono a likuci.

¹⁴ Ana Yahuda n aza a ni a uwai a kpa'a ku Isufu
 ɗa a cinai ni punu, ɗa raka vi le a kudangi kelime
 ka ni.

¹⁵ Da Isufu u danai, <<Yidai i zuwai ɗa i ya'in
 nahannai? I yeve ta mpa vuma tsu va mi ta a
 kufuda me ke ece ɗa a ubuta u tsuboci u va?>>

¹⁶ <<Yidai tsa kudana wu vuzagbayin?>> Tsu
 na Yahuda wu ushuki, <<Nini dai tsa kunana?
 Kašhile kutaka ta unushi u tsu e keteshe. Raka

vu tsu gogo na agbashi a nu a da ci, a tsu n vuza na a cinai mokoko ma azanariya wa ni.>>

¹⁷ Da Isufu u danai, <<Kashile ka takpaka mu n ya'an ili tsu nanlo! Vuza na a cinai mokoko ma wa ni ayi da u kokpo kagbashi ka va. Aza a na a buwai i ta a kufuda a laza i bana we esheku a da m maṭaṇa.>>

¹⁸ Da Yahuda u banai u Isufu da u danai, <<Vuzagbayin kana kaḍu kaṣukpa mu n ya'an kadanshi n avu bari. Ya'an wupa nu mpa ba; avu vi ta tsu mogono a ka ci ka nu.

¹⁹ Vuzagbayin ve ece tsu ta, <Yi ta n vuza da ko esheku a da?>

²⁰ Da tsu ushuki, <Tsu buwa ta lo m mokoshi me esheku a tsu n vangu vu tsu kpamu vu na a matsakai ni ayi wana dai u kutsa. vuza vu ukocishi va mokoshi ma ni ma kuwa ta de ayi da wo okpoi koci n wuma a katsuma ka muku ma anaku, esheku kpamu i ta a kuciga yi n abundai.>

²¹ <<Vuzagbayin da vu danai tsu <Tawa n ayi adama a na n yeve yi.

²² Vuzagbayin tsu fuda ta tsu dana wu maku ma ma kufuda wa kaṣukpa esheku ba, u laza baci esheku a i ta a kukuwa.>

²³ Da vu danai agbashi a nu, <Sai i tawa n vuza vu ukocishi vu da ta baci nannai ba yi a kutawa yo kudoku ye kene aṣhi aṣa ba.>

²⁴ Ana tsu bonoi u kagbashi ka nu esheku a tsu da tsu danai ni ili i na vu danai,

²⁵ <<Da u suki tsu tsu doku tsu tawa tsu tsula utalu.

²⁶ Ama da tsu danai, <Tsa kubana ba. Tsa kene aṣhi a ni ba, sai tsu bana n vangu vu tsu.>

²⁷ <<Da kagbashi ka nu esheku a tsu u danai, <I yeve ta Rahila muku n re n da u matsakai mu koci.

²⁸ Vuza te vi le kpamu u kasukpa mu ta de, da n danai, <<Mi ta a kindana nnama n kakamba n wejeleshe yi ta de.>> N doku m me ene yi ba, n ayin a na u lazai.

²⁹ I dika baci ayi na gogo na da ili i yoku i ciyai ni, unangbi u katsuma u na i kuzuwaka mu wi ta a kufuda wa kuna mu, tsu na mi n tsukutsa na.>

³⁰ <<Vuzagbayin, adama a nannai mi a kufuda mo bono a ubuta u kagbashi ka nu esheku a va babu maku ma ba. Dada wi ta a kuciga maku ma tsu wuma u ni,

³¹ dada we ene mu baci babu maku ma, wi ta a kukuwa. A tsu kpamu agbashi a nu ci ta o kusoku esheku a tsu a kubana a ubuta wa akpisa babu mazanga.

³² Nannai da koci ba, mpa kagbashi ka nu n kucinaka ta dada n danai mi ta a kindaka yi maku ma mayin. N danai ni, <M bono baci m maku ma ba, kasukpa mpasa n ni n tonon mu ko wannai.>

³³ <<Adama a nannai mi ta o kufolono wu vuzagbayin ya'an mo okpo kagbashi ka nu una u maku wa, kata maku ma mo bono n aza a ni.

³⁴ Nini dai n kubana u dada babu maku ma nanlo? Mi a kuciga me ene ili i gbani-gbani i na i kuciya dada ba.>>

45

Isufu u danai aza a ni ko ayi da ya

¹ Isufu u doku u fuda u kana asuvu a ni ba, lo e kelime ka aza a ni, da u bosoi kadawuri, da u

danai, <<Yaba dem u neke tsu uye.>> A ayin a na Isufu u danai aza a ni ko ayi da ya uma o yoku i lo ba.

² Kaḁawuri ka na u bosoi va ka ya'an ta kaca'a kau ali da aza a Masar a panai, da a dikai kadanshi ka a kubana u mogono Firi'auna.

³ Da Isufu u danai aza a ni, <<Mpa da Isufu. Dada u buwa ta de n wuma?>> Ana aza a ni a panai nannai ada a panasakai wovon kau a fuda o doku a dansa ili ba.

⁴ Da Isufu u danai aza a ni a, <<Yawai wo devu nu mpa.>> Ana a yawai, da u danai le, <<Mpa da vangu vu da Isufu, vuza na i dengei. Da a dikai a kubanka Masar.

⁵ Ama gogo na kata i pana wovon ba. Kata kpamu i pana wupa u kaci ka da ba, adama a na i dengei mu ta. Adama a na kpamu mi isa wuma i da i zuwai da Kaḁhile ka suki mu na kelime ka da.

⁶ Gogo na aya e re a da na a na kambulu ka uwai a idika. Gogo na a kubana aya a tawun a kambulu ki ta lo, adama a na vicimba vi lo ba.

⁷ Ama Kaḁhile ka suku mu ta adama a na n lapula uye adama a wuma u da kpamu, ali nu ntsukaya n da dem.

⁸ <<Ada da i zuwai n tawai na ba, ama Kaḁhile. U zuwa mu ta mo okpoi vuza na u kuneke Firi'auna odoki, n vuzagbayin vu kpa'a ku ni raka n gomuna vi idika i Masar raka.

⁹ <<Gogo na, ya'in gogo'o a kubana we esheku a tsu. I dana yi, <Ili i na Isufu, maku ma ni ma danai i da na: Kaḁhile ko bonoko mu ta vuzagbayin a Masar. Tawai na gogo na kata i langasa ayin ba.

¹⁰ Vi ta kpamu o kuyongo a ubon u Goshen a Masar i dasangi devu nu mpa. Avu m muku n nu, nu ntsukaya n nu, nu nlala n da n ushiga dem n ili i na yi ni da dem.

¹¹ Mi ta kpamu e kuneke da ili dem. Adama a na aya a tawun a kambulu a buwa ta lo a kutawa. Ta baci nannai ba, avu m muku n nu n ili i na i buwai dem, yi ta o kokpo asuvayali.>

¹² <<Da na ye ene ta n ashi ada, avu Bayami vangu vu va ve ene ta n kaci ka nu mpa da Isufu va.

¹³ Vu bana baci vu dana dada uteku u na mi punu n utsura a idika ya, dana yi kpamu i na ve enei. Dakakai i bana i tawa n ayi gogo'o.>>

¹⁴ Da u fodo aminya a ni da u yikpai da u shikai, da Bayami wo obongi ni da u kanai masshi feu.

¹⁵ Da wo obongi aza a ni dem da u doroi masshi kpamu. Ana o kotsoi da aza a ni a kanai kadanshi n ayi.

¹⁶ Ana arabali a yawai u mogono Isufu aza a ni a tawa ta, da Firi'auna aza ulinga a ni a ya'in mazanga kau.

¹⁷ Da u danai Isufu, <<Dana aza a nu a dika ucanuku u le ni njaki n le a laza o kubono a idika i Kana'ana.

¹⁸ Kasukpa a bana a dika limata i le ya o kubono na Masar. Mi ta e kuneke ubuta u singai na a Masar i ta kpamu a kuciya ili dem i na i kuyawa le.

¹⁹ Dana le kpamu a dika ekeke a anaka punu a idika i Masar adama a na a dikaka muku n le n wawa'a n amaci e le, i dika kpamu esheku a da a kutawa.

²⁰ Kāta o o'uso kaci ke le kudika kuzuwa ku yoku ba, ama ili i singai yi idika i Masar yi ta lo e kuneke le.>>

²¹ Ta ta na muku mi Isaraila n ya'in nannai tsu na mogono ma ma danai le. Ayi Isufu kpamu u nekei le keke va anaka tsu na mogono ma danai, n ilikulya'a yi nwalu.

²² Raka vi le kpamu da u nekei le ntogu n savu n singai, ama da u nekei Bayami Azurufa amangatawun a tatsu n ntogu kpamu n tawun n tawun (500).

²³ Da u su'uki n esheku ili i nampa, njaki kupa n na n dikai ucanuku u singai wa aza a Masar: n anaku a njaki kupa a dikai ilikulya'a m boroji n ili i na a kuwala n a lya'i a uye.

²⁴ Ana wu tukai le da a lazai da u danai le, <<Kata i ya'an kanananai a uye ba.>>

²⁵ Da a kasukpai Masar da a lazai a kubana we esheku e le a Kana'ana.

²⁶ Da a danai, <<Isufu u buwa ta n wuma! Ayi da kpamu wi de a kulya'a tsugono a idika i Masar dem>> Ayi Yakubu u fuda u dana ili ba, adam a na we ene ta adanshi mayun da ba.

²⁷ Ana a danai ni ili i na Isufu u danai le, ana kpamu we enei ekeke a anaka a na Isufu u suki adama a na a dika yi a kubana a Masar, da u tanai a mbala n na wi ishi nu n da.

²⁸ Da u danai, <<Maku ma va Isufu u buwa ta n wuma? Mi ta a kubana adam a na me ene yi kafu n kuwa.>>

46

Yakubu u banai a Masar

¹ Yakubu u dīkai ili i na wi n i dā raka dā u lazai a kubana Biyasheba, dā u ya'in alyuka a kubana u Kashile ke esheku a ni Ishaku.

² Kashile ka ya'in kadanshi n Yakubu a katsuma ka alatani n kayin u danai, <<Yakubu, Yakubu>> Wushuki, <<Mpa dā na.>>

³ Da u danai ni, <<Mpa dā Kashile, Kashile ke eshevu, kata vu pana wovon u kubana a Masar ba, adama a na mi ta o kubonoko wu de idika i gbayin.

⁴ Mi ta a kubana de a Masar kobolo n avu, kata n tuka wu kpamu. A ayin a ukpa u nu kpamu ekiye a Isufu a dāda a kupala ashi a ni.>>

⁵ Da Yakubu u kasukpai Biyasheba. Muku n ni n zuwai ni, m muku n wawa'a n le, n aṃaci e le e keke va anaka vu na mogono ma Masar ma suki a dīkaka yi.

⁶ A dīkai ilikuzuwa i le kobolo n uciyi u na a ciyai a ayin a na i a Kana'ana, dā Yakubu n i limata i ni raka a banai a Masar va.

⁷ Muku n ni, m muku m muku n ni kobolo n ayi, nkere n ni, ni nkere mi nkere n ni; limata i ni dem u banai n ele a Masar.

⁸ Ele na dā ula a aza a Isaraila, Yakubu n limata i ni, aza a na a tawai a Masar.

Ruben, maku ma iyain ma Yakubu.

⁹ Muku mo olobo n Ruben:

Enoku, Palu, Hezuron, n Kami.

¹⁰ Muku mo olobo n Simiyon ele dā:

Jemuwelu, Jamin, Ohadu, Jaki, Zoha, n Shawu, maku ma na mekere ma Kana'ana ma matsai

- ¹¹ Muku mo olobo n Levi ele da:
Geshon, Kohatu, m Merari.
- ¹² Muku mo olobo n Yahuda ele da:
Eri, Ona, Shela, Pereza, n Zera. Ama Eri n
Ona a kuwa ta a idika i Kana'ana.
Muku mo olobo n Pereza ele da:
Hezuron n Hamulu.
- ¹³ Muku mo olobo mi Isaka ele da: Tola, Puwa,
Jashubu, n Shimiron.
- ¹⁴ Muku mo olobo n Zabalun ele da:
Seredu, Elon, n Jalelu.
- ¹⁵ Ele na da muku n Liyatu n na u matsakai
Yakubu a Fada-aram, kobolo m mekere ma ni
Dina. Muku n ni raka olobo ni nkere i ta uma
kamangankupa n aza a tatsu.
- ¹⁶ Muku mo olobo n Gadu ele da:
Zifiyon, Hagi, Shuni, Ezibon, Eri, Arodu, n
Areli.
- ¹⁷ Muku mo olobo n Ashera ele da:
Imuna, Ishiva, Ishivi, m Beriya.
Taku vi le mekere ayi da Shera. Muku mo
olobo m Beriya ele da:
Heberu m Malikiyelu.
- ¹⁸ Ele na da muku n na Zilifa u matsakai
Yakubu. Zilifa ayi da maku mu usuki ma na
Laban u nekei mekere ma ni Liyatu a ayin o yolo
a ni. Muku n ni raka ele da uma kupa n aza a tali.
- ¹⁹ Muku n Rahila vuka vi Yakubu ele da Isufu
m Bayami.
- ²⁰ Muku n Isufu n na a matsakai ni a idika i
Masar ele da Manasa n Ifirayimu. Anaku e le a
da Asenatu mekere ma Potifera, ganu vu Onu.

21 Muku mo olobo m Bayami ele ɗa: Bela, Beka, Ashibelu, Gera, Na'ama, Ehi, Roshi, Mupim, Hupim, n Arudu.

22 Muku kupa n aza a naṣhi a nampa ntsukaya n Yakubu n ɗa n na Rahila u matsakai ni.

23 Maku ma Dan ayi ɗa Hushim.

24 Muku mo olobo n Nafutali ele ɗa: Jazilu, Guni, Jeza, n Shilema.

25 Muku mo olobo m Biliha vu na Laban u nekei mekere ma ni Rahila u matsakai Yakubu ele ɗa uma e cindere.

26 Uma a Yakubu raḳa a na a taṣai a Masar, aza a na i limata i ni, babu punu amaḱi a muku n ni, ele ɗa uma amangatatsu n uma a taḱi.

27 Muku n Isufu, n na a matsakai ni a Masar, n re n ɗa koci; uma a kpa'a ku Isufu a na a taṣai a Masar gbende i ta uma amangatatsu n kupa.

Yakubu n Limata i ni a Masar

28 Yakubu u suki Yahuda u walaka yi kelime ciya u dana Isufu u cina le a Goshen. Ana a yawai,

29 Isufu u kumbai keke va anaka a ni ɗa u lazai a kubana Goshen adama a na u gasa n esheku. Ana a gasai ɗa Isufu wo obongi esheku n ekiye e kuɗeku, ɗa u shikai ali megeshe.

30 Da Yakubu u danai Isufu, <<Mi ta a kufuɗa kukuwa gogo na, a na me enei nu n wuma n aṣhi a va,>>

31 Isufu u danai vuza ni n aza a kpa'a ke esheku a ni a na a buwai, <<Mi ta a kubana ma dana Firi'auna, n dana yi, <Aza a va n aza a kpa'a ke esheku a va, ele na i a idika i Kana'ana, a taṣa ta wa va.

³² Uma a ngubi n da, ele ngubi n da mi ilikuzuwa, a tawa ta n ushiga wu nlala kobolo n wa anaka e le, n ili i na i n i da dem.>

³³ Ayin a na baci Firi'auna u dekei da da we ecei, <Yidai ulinga u da?>

³⁴ I dana, <Agbashi a nu ngubi mi ilikuzuwa i da ali a tsu bi'i muku ali ta na gogo na, tsu na ikaya i nu i ya'ansai.> Nannai da u kukasuka wu vi yongo a ubon u Goshen, adama a na aza a Masar i ta e kene ngubi ili yi unata.>>

47

¹ Isufu u banai u danai Firi'auna, <<Aza a va n esheku a va, n ushiga wu nlala u le n wa anaka kobolo n ili i na i n i da dem, utai a idika i Kana'ana; gogo na i ta a idika i Goshen.>>

² U dikai aza a ni uma a tawun da u bankai le e kelime ka Firi'auna.

³ Firi'auna we ecei uma a, <<Yidai ulinga u da?>> Da a danai Firi'auna, <<Agbashi a nu ngubi n da, tsu na ikaya i tsu ishi.>>

⁴ O doku a danai Firi'auna, <<Tsu tawa ta kuyongo na adama a na kambulu ka gbayin ka yikpa ta a idika i Kana'ana, babu ilikulya adama a kuzuwa ka agbashi a nu. Gogo na tsu folono wu ta, kasuka agbashi a nu a dasangu a idika i Goshen.>>

⁵ Dada Firi'auna u danai Isufu, <<Eshevu n aza a nu a tawa ta wa nu.

⁶ Idika i Masar yi ta e ekiye a nu; zuwa eshevu n aza a nu a ubon u na u la'i n uga'in a idika ya, kasuka le o yongo punu a idika i Goshen. Vi yeve baci i ta punu n aza a utsura a katsuma ke le, zuwa le a inda ilikuzuwa i va.>>

⁷ Da Isufu u tukaj̄ n esheku ā ni Yakubu da u bankai ni ā ubutā u Firi'auna, da Yakubu u zuwakai Firi'auna unaṣingai.

⁸ Firi'auna we ecei Yakubu, <<Aya a ya'in a dai nu?>>

⁹ Da Yakubu u danai Firi'auna, <<Aya a va a aduniyan i tā amangatawun n kamangankupa (130). Aya a va kenu da a da yi n atakaci kpamu, i kugisangu n aya a aduniyan a abundai a ikaya i va ba.>>

¹⁰ Yakubu u zuwakai Firi'auna unaṣingai, da u lazai lo ā ubutā u Firi'auna wa.

¹¹ Isufu u zuwai esheku ā ni n aza ā ni lo, da u nekei le ubutā wu idashi u singai punu a idika i Masar, a ubon u Ramase, tsu na Firi'auna u danai.

¹² Isufu u ciyakaj̄ esheku, aza ā ni, kobolo n aza a kpa'a ke esheku rakā ilikulya, tsu na kabundai ki limata i le ki.

Kambulu a Masar

¹³ Gogo na a idika ya rakā tsuwa ci ishi lo ba, adama a na kambulu ka ko gbonguro ta. Idika i Masar kobolo n idika i Kana'ana i namgbai adama a kambulu ka.

¹⁴ Uma a Kana'ana kobolo n uma a Masar a unai ikebe i le ā ubutā u kutsula ilikulya e ekiye a Isufu. Da Isufu wi isai ikebe i nanlo rakā u bankai i da a kpa'a ku Firi'auna.

¹⁵ Ana a unai ikebe yi idika i Masar kobolo n idika i Kana'ana, aza a Masar rakā a tawai u Isufu da a danai, <<Neke tsu ilikulya! Nini dai tsa kukuwā avu e kene? Ikebe i tsu i kotso ta?>>

¹⁶ Da Isufu u wu ushuki, <<Ikebe i da i kotso baci, nekei mu ilikuzuwa i da, katā n ya'anka da kasaba'a ki ilikulya n ilikuzuwa ya.>>

17 Dada a tukai n ilikuzuwa i le u Isufu; da Isufu u saba'akai le ilikulya ya n odoku, ushiga wu nlala, wa anaka, kobolo ni njaki. A kaya ka nanlo a ciyakai le ilikulya i na a saba'i n ilikuzuwa i le raka.

18 Ana kaya ka nanlo ka lazai, a tawai kpamu wa ni kaya ke ire, a danai ni, <<Ci o kusokonku vuzagbayin vu va a na tsu unai ikebe i tsu raka ba, ushiga wa anaka u vuzagbayin vu va u da. Babu ili i na i buwai tsu sai ikyamba i tsu n idika i tsu, vuzagbayin vu va.

19 Nini dai tsa kukuwa gbani avu e kene n ashina a tsu feu? Tsula tsu n ashina a tsu vu saba'a n ilikulya. A tsu n ashina a tsu ci ta o kokpo agbashi a Firi'auna; neke icu'u de koci adama a na tsu kuwa ba, kata idika i tsu i namgba gbani ba.>>

20 Da Isufu u tsulakai mogono idika kakau i na yi a Masar raka. A gutsakai yaba dem a Masar u denge ubon wi idika i ni, adama a na kambulu ka ko gbonguro ta, da idika kakau i nanlo yo okpoi idika i mogono raka.

21 Isufu u bonokoi uma a agbashi ili i na i dikai a uteku u nampa sai a kubana uteku u nan de u Masar.

22 Ubon wi idika u na u kpadai kutsula koci, dada ubon wi idika u na wi u anan ganu. Ele sai e denge ubon wi idika u le ba, adama a na mogono me ci neke le ta ili i na a ci lya'a.

23 Isufu u danai uma a, <<Ana wi gogo na n tsula da ta n idika i da dem n nekei Firi'auna, icu'u i da na; ca'i a idika ya.

24 Ayin a vikya'a a yawa baci kata i neke Firi'auna ili i te a katsuma ki i tawun, kata i nashi

a katsuma ki i tawun yo okpo i da adama a na i ciya punu i na i kuca'a, i na i kulya'a, kobolo n i'uwa i da, n limata i wawa'a i da.>>

²⁵ Da a danai, <<Vi isa ta wuma u tsu, ya'an ili yo okpo tsu na vu danai, vuzagbayin, ci ta o kokpo agbashi a Firi'auna.>>

²⁶ Isufu u bonokoi ukuna wu idika i Masar ya ili i wila, ali ta na a kutawa anana ta i da yi nannai. I te a katsuma ki i tawun ili i kashina i Firi'auna i da. Ashina a anan ganu a da koci o kokpo a Firi'auna ba.

Ufolu wu ukocishi u Yakubu

²⁷ Ta nannai da aza a Isaraila a dasangi a idika i Masar a ubon u Goshen. A ciyai uciyi a ubuta wa de, a matsai kau ali da a yimkpai.

²⁸ Yakubu u yongoi a idika i Masar ali aya kupa n e cindere, aya a Yakubu a wuma a ni a dada amangatawun n amangere n e cindere, (147).

²⁹ Ana ayin a ukpa a ni i a kuyawa, u dekei maku ma ni Isufu da u danai ni, <<Vu pana baci uyo nu mpa, zuwa kukiye ku nu a nkuta n va vu kucina mayun mi ta a kushuku ko yi dai. Ufolu u ire u dada dana mu kata vi kucina kpamu vi a kucidangu mu a idika i Masar ba.

³⁰ Ayin a na baci n kuwai, dika mu vu utaka mu punu a Masar kata vu bana vi cidangu mu a ubuta u kacida u le.>> Wushuki,

<<Mi ta a kuya'an ili i na vu danai.>>

³¹ Da u danai kpamu, <<Kucinaka mu,>> da ta na u kucinakai ni. Da Isaraila u kudangi u zalikai kaci a ubon u kaci u kajiba u ni.

48

Yakubu u zuwakai muku n re n Isufu unasingai

¹ A ayin o yoku a danai Isufu esheku i ta de nu mbanaki, da u purai muku n ni n re Manasa n Ifirayimu da u banai de.

² Ana a danai Yakubu, <<Maku ma nu Isufu ma tawa ta kene wu.>> Da Yakubu u dangai da u dasangi a kajiba ka ni ama dikyai.

³ Ana o kotsoi ikyashi, da Yakubu u danai Isufu, <<Kashile Mala'imili raka u yotsongu ta kaci ka ni a Luzu a idika i Kana'ana da kpamu u zuwakai mu unasingai.

⁴ Da u danai mu, <Mi ta e kuneke wu muku n abundai adama a na ntsukaya n nu mo okpo umaci n neke kpamu idika i nampa yo okpo i le ko wannai.>

⁵ Da Yakubu u lya'i kelime u danai, Isufu muku n nu n na vu matsai Masar kafu n tawa okpo ta n va, Ifirayimu Manasa mokpo ta aza a va tsu na Ruben n Simiyon i vu va.

⁶ Muku n na baci a matsai a kucina ku le n nu n da; ili yi ukani i na baci de dem a ciyai i ta a kuciya i da a ubuta wi Ifirayimu m Manasa.

⁷ Ana mu utai Pada-aram da Rahila u kuwai a idika i Kana'ana, da u kasukpai mu n unangbi u katsuma ali babu na ci yawa Efarata, da n cidangi ni lo a uye u Efarata>> (dada feu Batalami).

⁸ Ana Yakubu we enei muku n Isufu da u danai, <<Ana yayi olobo a nan de?>>

⁹ Da Isufu wu ushuki, <<Na va da muku n ali n na Kashile ke nekei mu punu na.>>

Da Yakubu u danai, <<Tuka le na wa va adama ana n zuwaka le unasingai.>>

¹⁰ Gogo na a_{shi} a Isaraila a gita ta kuyimba_{na} adama a tsukutsa. Da Isufu u bankai le devu n ayi. Da Isaraila wo obongi le da u papurasai le.

¹¹ Da Isaraila u danai Isufu, <<N yeve a na mi o kudoku kene wu ba. Da ta na Kashile ka zuwai me enei a_{shi} a nu ali m muku n nu.>>

¹² Da Isufu u dikai le a nkuta me esheku da u kudangi da u lya'i kayala lo e kelime ka ni.

¹³ Da Isufu u dikai aza e re dem, da u zuwai Ifirayimu e kukiye ku usingai ku ni e kukiye ku ugula kpamu da u zuwai vuza kenu. Da u zuwai Manasa a ugula u ni da u bankai le wi Isaraila.

¹⁴ Da Yakubu u pasamgbana_i ekiye a ni, u zuwakai kukiye ku usingai a kaci ka vuza kenu Ifirayimu, ugula kpamu a kaci ka Manasa.

¹⁵ Da u zuwakai Isufu una_{si}ngai da u danai,
<<Kashile ka na Ikaya i va

Ibirahi n Ishaku o tonoi,
Kashile ka na kpamu kokpoi magubi ma va
a wuma u va ali a kutawa anana,

¹⁶ kalingata ka na ki isai mu, a ubuta u uma a
gbani-gbani
u zuwaka olobo a nampa una_{si}ngai.

Kasukpa e deke le n kula ku va,
n kula ku ikaya i va Ibirahi n Ishaku.

Ya'an a lya'a kelime n kumatsa n a_{bun}dai
a yimkpa a aduniyan.>>

¹⁷ Ana Isufu we enei esheku a a zuwa ta kukiye ku usingai ku ni a kaci ka Ifirayimu, ka_{du} ka ni ka ciga ba, da u takpai kukiye ku ni a kaci ka Ifirayimu u zuwai ku da u Manasa.

¹⁸ Da Isufu u danai esheku a ni, <<Ta nannai ba dada! Ayi da magaji. Zuwa kukiye ku usingai ku nu a kaci ka ni.>>

¹⁹ Ama da esheku a a iwain da a danai, <<N yeve ta maku ma va. Ayi da u kokpo esheku a uma n abundai, wi ta kokpo vuma vu gbayin. Ko n nannai ntsukaya n vangu ma mi ta a kula'a n abundai, ntsukaya n ni kpamu mi ta o kopko kumaci n abundai.>>

²⁰ Ta Isaraila u zuwakai le unaŋingai a kanna ka nanlo n u danai,
<<N kula ku nu ku da aza a Isaraila a kuya'an kadanshi ku unaŋingai u nampa,
i ta a kudana, <Kaŋukpa Kaŋhile ka zuwa da yo okpo tsu Ifirayimu m Manasa.> >>
Ta u zuwai Ifirayimu e kelime ka Manasa nannai.

²¹ Da Isaraila u danai Isufu, <<Mpa da na n ya'an ta devu n ukpa, ama Kaŋhile ki ta o kuyongo n avu, wi ta kpamu o kubonoko wu a idika yi ikaya i nu.

²² Mpa mi ta e kuneke wu ubon u Shekem, ugboku u te u na u la'i wa aza a nu, ubuta u na mi isai a ekiye aza Amoriya n kotokobi ka ikaya i va.>>

49

Kadanshi ku uteku ka Yakubu a kubana u muku n ni

¹ Da Yakubu u dekei muku n ni da u danai, <<Bolongi na, kata n dana da i na i kuciya da a ayin a na a kutawa.

2 <<Bolongi kạtạ i pana, ạđạ muku n Yakubu,
Panakai esheku ạ đạ Isaraila.

3 <<Ruben avu đạ magaji mạ va,
utsura u na wi urotu wu utsura u va
n tsugbayin tsa ạmiki, kobolo n utsura
kpamu.

4 Vu tsu kạnạ kaci ba, vi tạ an mala, vo kudoku vo
kokpọ vuza gbayin kpamu ba.
Adama a na vu goyo tạ kajiba ke eshevu,
vu ukai ka'a unata.

5 <<Simiyon n Levi vuza đạ n vuza ni,
otokobi e le ucanuku u vishili u đạ.

6 Wuma u va kạtạ vu uwa e kusheshe ku le ba
kạtạ n uwa o kuyongo ku le ba,
adama a na ele una tạ uma n wupa u le,
usufukpi wạ ạđụ e le u zuwai le a unai aza
utsura.

7 O okpo wasasa adama a wupa u le,
wupa u le u namgbạ tạ kạu
ta u kupece le nannai a idika yi Isaraila.

8 <<Avu Yahuda aza ạ nu i tạ a kucikpa wu.
Kukiye ku nu ki tạ ạ kụkạnạ iralạ i nu.
Muku mo olobo me eshevu mi tạ ạ
kukudanku wu.

9 Avu Yahuda kawu đạ vi,
maku mạ va vu unai manama đạ vu bonoi a
kakagu,
vu vaku vu barukpaj tsu kawu,
tsu kawu babu vuza na u ko'uso wu.

10 Avu Yahuda tsugono tsa kụkạsụkpa kpa'a ku nu
ba,

ko kalangu ko tsugono ka kukaşukpa
ntsukaya n nu ba,
ali ayin a na vuza na u ga'in u taʋa u yawa,
kaʋa aduniyan dem o okpo a ni.

11 Wi ta a kushiya majaki ma ni a maʋanga mi
itaʋishi.

U shiya ma'a a kacaka ka na ka la'i n kuga'an,
kaʋa u za'a ntogu n ni m mini mu umaci wu
ndanga,
u za'a kashiyatsu ka ni feu n umaci u na u
shilyamgbai.

12 Ashi a ni i ta a kula'a maʋa ushili,
kaʋa anga a ni a la'a mani waʋi.

13 <<Avu Zabalun, a kaʋina ka mini ka'a va
kudaşangu,
vo okpo ubuta u kuzuwa antsu
uteku u ni wi ta a kuyawa ali a kubana ubon
u Sidon.

14 <<Avu Isaka majaki ma'a mu utsura,
vi ta iva'in e mere ma mbana mu ucanuku.

15 We ene ta ubuta u kuvuka u ga'an ta,
idika i ni yi ta n uyo'o wi idaşi;
ʋa u kuʋangi adama a na u zuwaka avangatsu a
ni ucanuku,
wo okpoi kagbashi ku ulinga.

16 <<Dan wi ta o kokpo mogono ma aza ni.
Tsu umaci u yoku a Isaraila.

17 Dan wi ta an koko ka na ka shamgbai ʋevu n
uye,
koko ko tsukono paki n uye,

ka na ka tsu kapa kodoku a kaçiva
adama a na kakumbi ka ni ka yikpa melene.

18 Mi ta a kuvana wishi u nu Vuzavagudu.

19 <<Avu Gadu aza a magalaka i ta a kubana a
shilika n avu,
ama ayi feu wi ta a kutsupa le.

20 <<Avu Ashera vi ta o kokpo vuza vu uciyi n
abundaj,
ali vu ne'e ngono ilikulya'a.

21 <<Avu Nafutali vi ta a na mere'e ma na a
kasukpai bari
ma na ma matsai muku n singai.

22 <<Avu Isufu avu da maku ma va ma na ma tsu
matsa muku,
a na uya'an u na wi devu n kuyene
kata u tatsa u kumba mashilya ali u matsa
bari.

23 Atain a bankai ni n vishili,
a tawai ni magaba.

24 Ama utan u ni u shamgbai n utsura gham-
gbam,
da ekiye a ni a ciyai katsura,
adama e kukiye ku utsura ku Kashile ka Yakubu.
N adama a Magubi mi Isaraila,

25 Kashile ke eshevu ka'a vuza na u bankai nu
Kashile Ubangari vuza na u zuwakai nu
unaŋsingai,
unaŋsingai u mini ma gadi,

koḃolo m mini n aḃundai ma na mi punu
idika,
unaṣingai wi ilikuzuwa m muku n aḃundai.

26 Unaṣingai we eshevu u la'a ta
unaṣingai wu nsasan u na mi ko wannai,
u la'i kpamu tsuloboi tsu nsasan n ko wannai.
Ya'an ili i nampa i yongo u Isufu,
a kucan ku vuza na a zagbai a kaṣuma ka
aza ni.

27 <<Bayami vi ta tsu kanama ka na ki n kambulu
n aḃundai.

N usana vi ta n kutsan kata vu tamba inyama,
n kulivi vu tsu pece ta i na vi ciyai gbani.>>

28 Na va daḃa muku kupa nu nre wu umaci wi
Isaraila, ili i na esheku e le a danai le i da na a ayin
a na u zuwakai le unaṣingai, u zuwakai yaba dem
vi le unaṣingai tsu na u ga'in.

Ukpa u Yakubu

29 Da Yakubu u nekei le kadanshi ka nampa u
danai, <<Gogo na mi ta a kuciga ma bana ma cina
ikaya i va. Cidangi mu n ikaya i va a abatsu a
ubanga u Iforono ka vuza vu Hitiya,

30 a kabatsu a kabanga ka Makapele, devu m
Mamure a idika i Kana'ana. Ubuta u na Ibirahi
u tsulai a Iforono a ubuta u kacida u ka vuza vu
Hitiya.

31 Ta de a cidangi Ibirahi n vuka vi ni Saratu, ta
de a cidangi kpamu Ishaku n Rebeka, ta de kpamu
n cidangi Liyatu.

32 Cidangi mu a kabatsu ka na ki a ubuta u na a
tsulai wa aza a Hitiya.>>

³³ Ana Yakubu u kotsoi kuneke muku n ni kadanshi, da u doku u vakushiki a iva'antsu i ni, da u yivikai ayinviki a ukocishi a ni, u banai a ubuta wi ikaya i ni.

50

¹ Isufu u yikpai e keven ki ikyamba ye esheku da wo obongi ka'a da u kanai mashi.

² Da Isufu u ya'in kadanshi n aza ulinga wa aguma a lapula keven ke esheku, ta lo ka kushama.

³ Da keven ka ka ya'in ayin amangere (40), adama a na ta aguma aza a Masar a kusan̄ka ili kushama i nannai. Da a ya'in kpalu ku ni ali ayin amangatatsunkupa (70).

⁴ A ayin a na ayin a mashi a shanai, da Isufu u danai kpa'a ku mogono ma Firi'auna, <<Ya'ankai mu ili i singai i nampa i danaka mu Firi'auna adama e esheku a va.

⁵ <Kafu esheku a va a kuwa u folono mu ta n ya'anka yi uzuwakpani, mi ta a kubana kucidangu yi a kasaun ka na u fobusoi na de a idika i Kana'ana. Mi ta ufolu u nu kasukpa mu m bana n cidangu esheku a va kata m bono.> >>

⁶ Da mogono mu ushuki, <<Wala vu bana vi cidangu eshevu tsu na vi ya'ankai ni uzuwakpani.>>

⁷ Da Isufu u lazai adama a na u bana u cidangu esheku. Ayin a na u banai da aza a gbara-gbara a Firi'auna m Masar o soki ni,

⁸ n aza a kpa'a a ni n aza ni dem a bansai. Sai muku n kuzuwa ku le ku da a kasukpai de o Goshen.

⁹ Aza o yoku a kumbai keke va anaka, aza o yoku odoku da a banai de kobolo, uma n abundai da a banai.

¹⁰ Ana a yawai a ulanga u kulapa utalu u Ata a kasana n Kuyene ku Urudu da a shikai lo kau. Da a ya'in lo ayin e cindere a kuya'an kpalu ke esheku a Isufu.

¹¹ A ayin a na aza a Kana'ana e enei tsu na a ya'in kpalu ka a ubuta u kulapa utalu u Ata, da a danai, <<Kpalu ku nampa ku sudukpa ta kau a ubuta wa aza a Masar.>> Adama a nannai da e ne'i kula ku ubuta wa, Ebelu-mizarim, dada kpalu ka aza a Masar. Ta de wi a upashi u Urudu.

¹² Da muku n ali n Yakubu n ya'ankai esheku e le i na u danai le a ya'an

¹³ A dikai keven ki ikyamba ka ni da a cidangi ka'a a ubuta wa asaun a Makapele a kasana ka Mamure a kabanga ka kacida ka na Ibirahi u tsulai a ekiye a Ifirayimu vuza va aza a Hitiya

¹⁴ Ana Isufu u kotsoi kacida ke esheku da u lazai o kubono a Masar n aza a ni dem n aza a na o tonoi ni a kubana a ubuta u kacida wa.

Isufu u va'anki adu a aza a ni

¹⁵ Ana esheku e le a kuwai, da Isufu nu nkoshi n ni n danai, <<Gogo na Isufu u dana baci ya'an u tsupa kawuya ka na ci ya'ankai ni?>>

¹⁶ Da a su'uki Isufu n kadanshi a danai, <<Kafu esheku a tsu a kuwa u dana ta,

¹⁷ ci ece wu, <Cinukpa n unushi u na aza a nu a ya'ankai nu tsu na cau a takacikai nu.> Gogo na reme kadu cinukpaka tsu unushi u na a tsu agbashi a Kashile ke eshevu ci ya'ankai

nu.>> Isufu u shikaī kāu ana u panai kadanshi ka nampa.

¹⁸ Da aza ā ni a banai da a kudangi kelime kā ni da a danai, <<Ā tsu da na kelime kā nu agbashi a nu.>>

¹⁹ Ama da Isufu u danai, <<Panai wovon ba! Mpa Kashile ka'a?

²⁰ Ko a na i sheshekei mu kawuya, ama Kashile ko bonoko tā ka'a ka singai, adama a na wi isa wuma wa aza abundaī a na yi e kene anana.

²¹ Adama a nannai katā i pana wovon ba. Mi tā a kinda dā m muku n dā,>>

Ukpa u Isufu

²² Ta de Isufu m kpa'a ke esheku o yongoi a Masar. Isufu u ya'an tā ayā amangatawun n kupa (110) aduniyan.

²³ U yongo tā ali da we enei muku mi Ifirayimu m muku mu ntsukaya n ni. U yongo tā n wuma ali da wi isai muku m Makiri m Manasa u wo'i le e ekiye a ni.

²⁴ Da Isufu u danai aza ā ni, <<Mi tā devu n ukpa, ama Kashile ki tā a kinda dā katā wu utakā dā a idikā i nampa, katā u banka dā a idikā i na u ya'ankai Ibrahi n Ishaku n Yakubu uzuwakpani.>>

²⁵ Da Isufu u zuwai aza ā ni a ya'anka yi akucina. <<Ayin a na baci Kashile kā tawaī wa dā yi tā a kupurā etele ā vā i walaka.>>

²⁶ Da Isufu u kuwai a Masar. Wi tā n ayā amangatawun n kupa (110). Da ā tsungi keven kā Isufu agumā a na a kusan̄kā kushama, da a zuwa ka'a akpati vu kuzuwa keven.

Cishingini Agwara Kambari [asg]
Cishingini: Cishingini Agwara Kambari [asg] (Bible)

copyright © 2025 Language Development and Translation Initiative (LDTI)

Language: (Cishingini)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 9 Jul 2025

ff342a73-d285-5f4f-952c-a0c91ef11d25